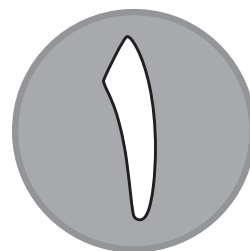

صبح جمعه

۱۴۰۴/۹/۲۸

دفترچه شماره (۱)

آزمون ۲۸ آذرماه ۱۴۰۴

آزمون اختصاصی دوازدهم انسانی

ساعت ۸ تا ۹:۲۵ صبح
۸۰ سؤال در ۸۵ دقیقه

نام درس	معمولاً دانش آموزان در هر رده تراز به چند سؤال از هر ۱۰ سؤال پاسخ می دهند.					این قسمت را قبل از شروع آزمون پر کنید
	۷۰۰۰	۶۲۵۰	۵۵۰۰	۴۷۵۰	۴۰۰۰	
ریاضی و آمار	۶	۴	۳	۲	۱	شما به چند سؤال از هر ۱۰ سؤال پاسخ خواهید داد؟
علوم و فنون ادبی	۶	۵	۳	۲	۱	
جامعه شناسی	۸	۷	۵	۲	۱	
روان شناسی	۷	۵	۴	۲	۱	

عنوان مواد امتحانی گروه آزمایشی علوم انسانی، تعداد، شماره سؤالات و مدت پاسخ گویی

ردیف	وضعیت پاسخ گویی	مواد امتحانی	تعداد سؤال	از شماره	تا شماره	مدت پاسخ گویی (به دقیقه)
۱	اجباری	ریاضی و آمار (۳)	۱۰	۱	۱۰	۱۵
۲	اجباری	ریاضی و آمار (۲)	۱۰	۱۱	۲۰	۱۵
۳	اجباری	علوم و فنون ادبی (۳) و (۲)	۳۰	۲۱	۵۰	۳۰
۴	اجباری	جامعه شناسی (۳)	۱۰	۵۱	۶۰	۱۰
۵	انتخابی	جامعه شناسی (۱)	۵	۶۱	۶۵	۵
		جامعه شناسی (۲)	۵	۶۶	۷۰	
۶	اجباری	روان شناسی	۱۰	۷۱	۸۰	۱۰

فیلم تحلیل آموزشی آزمون امروز

برای مشاهده فیلمها در سایت کانون، کد روبهرو
را با دوربین تلفن همراه خود اسکن کنید.

ریاضی و آمار (۳)

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۱۵ دقیقه

الگوهای خطی
(مدل‌سازی و دنباله)
صفحه‌های ۴۵ تا ۶۰

۱- **نهایی** اگر f تابع مدل ریاضی هر کدام از مسائل زیر باشد، دامنه کدام یک از آن‌ها زیرمجموعه‌ای از اعداد طبیعی نیست؟

(۱) تعداد مسافران پیاده شده در ایستگاه‌های مختلف قطار (۲) دمای خانه در هر لحظه از شبانه‌روز

(۳) تعداد شرکت‌کنندگان سالیانه کنکور سراسری در رشته انسانی (۴) تعداد زائرین حرم امام رضا (ع) در هر ماه از سال

۲- دامنه چه تعداد از مسائل زیر در مدل ریاضی آن‌ها، زیر مجموعه‌ای از اعداد طبیعی است؟

(الف) میزان مصرف برق ماهیانه یک خانه طی یک سال

(ب) تعداد گل‌های زده قهرمان لیگ برتر در هفته‌های انجام بازی‌ها

(ج) میزان مصرف اینترنت همراه در هر لحظه

(۱) ۱ (۲) ۲ (۳) ۳ (۴) صفر

۳- اگر $x^2 + 2x + 1$ و $3x^2 + 6x + 3$ و $x^2 + 4$ به ترتیب از چپ به راست جملات دنباله فیبوناچی باشند، x کدام است؟ ($x^2 + 4$ جمله کوچکتر است.)

(۱) ۱ (۲) ۲ (۳) ۳ (۴) ۵

۴- اگر جملات دنباله $1, 5, 9, \dots$ از قانون تابع خطی پیروی کند، اختلاف جمله بیستم و چهلم کدام است؟

(۱) ۸۰ (۲) ۱۵۳ (۳) ۷۳ (۴) ۲۳۰

۵- مجموع جملات یک‌رقمی دنباله با رابطه بازگشتی $a_1 = a_2 = 1$ و $a_{n+2} = a_{n+1} + a_n$ کدام است؟

(۱) ۱۹ (۲) ۲۰ (۳) ۲۱ (۴) ۲۲

۶- با توجه به دنباله‌های $a_n = 1 - b_n^2$ و $b_{n+1} = \frac{c_{n-1}}{11}$ و $c_n = n^2 - 3$ حاصل عبارت $c_7 + b_7 - 121a_7$ کدام است؟

(۱) ۴ (۲) -۵ (۳) -۱۱۴ (۴) ۱۱۷

۷- در دنباله با رابطه بازگشتی $a_{n+1} = a_n + n + 1$ اگر $a_1 = 1$ باشد، اختلاف جملات دهم و نهم کدام است؟

(۱) ۹ (۲) ۱۰ (۳) ۱۴ (۴) ۱۵

۸- اگر $a_{n+1} = \begin{cases} 2a_n + 3 & \text{فرد } n \\ n^2 + k & \text{زوج } n \end{cases}$ ، $a_1 = 2$ و $a_3 = 7$ باشد، حاصل a_6 کدام است؟

(۱) ۴۱ (۲) ۳۹ (۳) ۳۶ (۴) ۳۴

۹- **نهایی** اگر جمله چهارم دنباله $a_n = \frac{nk-3}{n+6}$ برابر $\frac{3}{8}$ باشد، مقدار جمله شانزدهم این دنباله کدام است؟

(۱) $\frac{12}{11}$ (۲) $\frac{13}{15}$ (۳) $\frac{1}{5}$ (۴) $\frac{1}{3}$

۱۰- **نهایی** در دنباله $a_n = \begin{cases} 1 & \text{زوج } n \\ \frac{1}{n} & \text{فرد } n \end{cases}$ حاصل $2(a_3 + a_4) - a_5$ کدام است؟

(۱) $\frac{41}{3}$ (۲) $\frac{41}{7}$ (۳) $\frac{37}{15}$ (۴) $\frac{29}{15}$

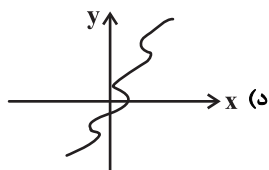
تابع

صفحه‌های ۲۱ تا ۵۴

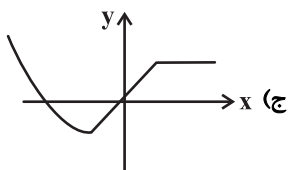
پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۱۵ دقیقه

ریاضی و آمار (۲)

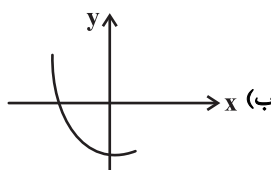
۱۱- چه تعداد از نمودارهای زیر نمایش یک تابع هستند؟

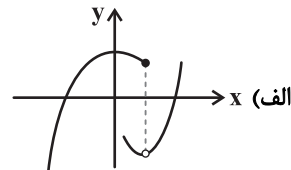
(۴) ۳

(۳) ۲

(۲) ۱

(۱) صفر

۱۲- اگر خط $y = k$ نمودار تابع چندضابطه‌ای $f(x) = \begin{cases} -x(x-2) & , x \geq 0 \\ -x(x+2) & , x < 0 \end{cases}$ را در چهار نقطه قطع کند، محدوده k کدام است؟

(۴) $0 \leq k \leq 1$ (۳) $-1 \leq k \leq 0$ (۲) $0 < k < 1$ (۱) $-1 < k < 0$

۱۳- اگر تابع $f(x) = \begin{cases} 2[x] + a & , x \geq 2 \\ x^2 - \text{sign}(-x) & , x \leq 2 \end{cases}$ باشد، آنگاه حاصل $\frac{f(0)-1}{f(\sqrt{5})}$ چقدر است؟ (علامت جزء صحیح است.)

(۴) ۱

(۳) $-\frac{1}{5}$

(۲) صفر

(۱) $\frac{1}{5}$

۱۴- در تابع پلکانی $f(x) = \begin{cases} (k+1)x - 3 & , x \geq 0 \\ k - 5 & , x < 0 \end{cases}$ مقدار $f(-k)$ کدام است؟

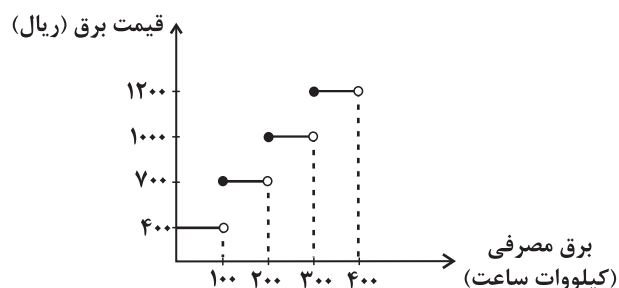
(۴) -۶

(۳) -۴

(۲) -۳

(۱) -۱

۱۵- هزینه برق مصرفی یک خانه براساس نمودار زیر بدست می‌آید. هزینه برق خانواده‌ای که 35 kWh برق مصرف کرده است، چند ریال است؟

(۱) ۱۲۰۰۰۰۰

(۲) ۲۷۰۰۰۰۰

(۳) ۴۲۰۰۰۰۰

(۴) ۳۶۰۰۰۰۰

محل انجام محاسبات

۱۶- اگر $f(x) = \left[\frac{3-x}{2} \right]$ باشد، مقدار $f(\sqrt{2}) - f(-\sqrt{5})$ کدام است؟ ()، علامت جزء صحیح است.

-۳ (۴)

-۲ (۳)

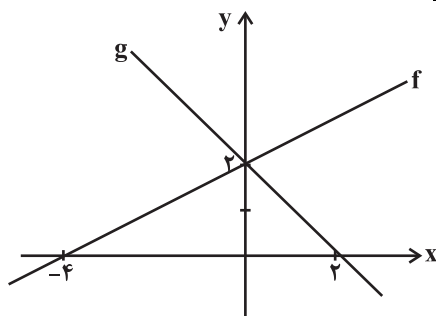
-۱ (۲)

صفر (۱)

۱۷- کدام یک از توابع زیر با تابع $g(x) = -x$ دقیقاً در یک نقطه برخورد دارد؟

 $f(x) = |x+3| + 2$ (۴) $f(x) = |x-1| + 2$ (۳) $f(x) = |2x-8| - 1$ (۲) $f(x) = |x-2| + 1$ (۱)

۱۸- شکل مقابل نمودار توابع f و g می‌باشد. برد تابع $y = (f \times g)(x)$ شامل کدام عدد نمی‌تواند باشد؟

۵ (۲)

 $\frac{9}{2}$ (۱) $\frac{7}{2}$ (۴)

۴ (۳)

۱۹- اگر f تابعی همانی و g تابعی ثابت باشد که از مبدأ می‌گذرد، از رابطه $3x - 2 = f(2x - 1) + g(2x - 1)$ مقدار x کدام است؟

۴ (۴)

۳ (۳)

۲ (۲)

۱ (۱)

۲۰- اگر $f = \{(5, 3), (1, 5), (3, 4), (6, 2)\}$ و $g = \{(3, 2), (5, 6), (1, 2), (2, 1)\}$ باشند، برد تابع $\frac{f+g}{f}$ کدام است؟

 $\{1, 2/5, 4\}$ (۴) $\{1, 1/4, 4\}$ (۳) $\{1/5, 1/8, 3\}$ (۲) $\{1/4, 1/5, 3\}$ (۱)

علوم و فنون ادبی (۳) و (۲)

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.

وقت پیشنهادی: ۳۰ دقیقه

علوم و فنون ادبی (۳):

اختیارات شاعری (۱): زبانی

لفظ‌نشر، تضاد و متناقض‌نما

و کارگاه تحلیل فصل

صفحه‌های ۴۸ تا ۶۵

علوم و فنون ادبی (۲):

فصل یکم

(درس‌های ۱ تا ۳)

+ کارگاه تحلیل فصل یکم

صفحه‌های ۱۰ تا ۳۴

آرایه‌های ادبی (مطالعه تکمیلی):

حسن تعلیل، اسلوب معادله

۲۱- هر یک از عبارت‌های زیر کدام شخصیت ادبی را معرفی می‌نماید؟

- در غزل توجه خاصی به سعدی و مولوی داشت و دارای قصایدی در سبک عراقی است.

- خاندان او از افراد بانفوذ حکومت مغولان بود. وی از نوجوانی به کارهای دیوانی پرداخت و در سفرهای متعددی حضور داشت.

- شاعر عصر سربداران، مردی دهقان‌پیشه بود که قدرت شاعری خود را در قطعات اخلاقی آشکار کرده است.

- مثنوی عشاق‌نامه او مشهور است. او در هر فصل این مثنوی به یکی از مباحث عرفانی پرداخته و سخن را با تمثیل و حکایت به پایان رسانده است.

(۱) خواجوی کرمانی - خواجه رشیدالدین فضل‌الله همدانی - جامی - شمس قیس رازی

(۲) سلمان ساوجی - عطاملک جوینی - ابن‌یمین - فخرالدین عراقی

(۳) خواجوی کرمانی - عطاملک جوینی - نجم‌الدین رازی - فخرالدین عراقی

(۴) سلمان ساوجی - حمدالله مستوفی - ابن‌یمین - عبید زاکانی

۲۲- کدام عبارت از دیدگاه تاریخ ادبیات ایراد دارد؟

(۱) نثر در قرن هفتم بیشتر به دو جریان گرایش پیدا کرد: یکی «ساده‌نویسی» با آثاری مانند طبقات ناصری و دیگری «پیچیده‌نویسی» با آثاری مانند تاریخ و صاف.

(۲) فخرالدین عراقی در کتاب لمعات، سیر و سلوک عارفانه را در قالب نظم و نثر بیان کرده است.

(۳) در قرن هشتم به دلیل اعتقاد و تعصب برخی از ایلخانان مغول نسبت به مذاهب رایج، فرصتی پدید آمد تا صاحبان مذهب‌های مختلف عقاید خود را ابراز کنند.

(۴) سبک عراقی به مدت ۳۰۰ سال سبک غالب متون ادب فارسی بود و علت نامیده‌شدن این سبک به «عراقی» انتقال کانون‌های فرهنگی از خراسان به عراق عجم پس از حمله مغول بود.

۲۳- **نهایی** کدام گزینه جاهای خالی را به‌درستی تکمیل می‌کند؟

«تیموریان تقریباً از نیمه دوم قرن هشتم حکومت کردند و در عهد آنان، علاوه بر گسترش هنرهای چون مینیاتور، معماری و تذهیب، ... نیز ادامه یافت و ادبیات رونقی تازه گرفت و کسانی مانند ... و ... کتاب‌های ارزشمندی نوشتند.»

(۱) تاریخ‌نویسی - جامی - حمدالله مستوفی

(۲) تاریخ‌نویسی - دولتشاه سمرقندی - جامی

(۳) غزل‌سرایی - ظهیری سمرقندی - حمدالله مستوفی

(۴) غزل‌سرایی - ظهیری سمرقندی - شمس قیس رازی

۲۴- کدام گزینه درباره جامی و آثارش درست است؟

(۱) مثنوی‌هایی به پیروی از نظامی سروده است.

(۲) نفحات‌الانس شامل سرگذشت صد تن از شاعران ایرانی است.

(۳) تحفة‌الاحرار را به شیوه تذکرة‌الاولیای عطار در قالب نثر نگاشته است.

(۴) بهارستان را به تقلید از بوستان سعدی نوشته است.

۲۵- معروف‌ترین آثار نویسندگان و شاعران زیر به‌ترتیب چه موضوعی دارند؟

«شمس قیس رازی - حمدالله مستوفی - شاه نعمت‌الله ولی - نجم دایه»

(۱) عرفان - تاریخ - زندگی‌نامه - عرفان

(۲) علوم ادبی - زندگی‌نامه - عرفان - تاریخ

(۳) علوم ادبی - تاریخ - عرفان - عرفان

(۴) عرفان - زندگی‌نامه - اخلاق - اخلاق

۲۶- **نهایی** جاهای خالی عبارات زیر را کدام گزینه به‌ترتیب کامل می‌کند؟

- مثنوی ... به پیروی از نظامی سروده شده است.

- منظومه ... ناهنجاری‌های اجتماعی را به شیوه طنز و تمثیل بیان کرده است.

- کتاب ... تاریخ پیامبران، خلفای چهارگانه، خلفای بنی‌عباس و تاریخ ایران را تا سال ۷۳۰ هـ.ق. در بر می‌گیرد.

(۱) جمشید و خورشید - رساله دلگشا - تذکرة دولتشاه

(۲) تحفة‌الاحرار - موش و گربه - بهارستان

(۳) تحفة‌الاحرار - اخلاق‌الاشراف - تذکرة دولتشاه

(۴) جمشید و خورشید - موش و گربه - تاریخ گزیده

۲۷- بر اساس مفهوم جملات زیر، کدام گزینه می‌تواند بخشی از متن کتاب «مرصادالعباد» باشد؟

- (۱) دو چیز محال عقل است، خوردن بیش از رزق مقسوم و مردن پیش از وقت معلوم.
- (۲) هرآنچه دانی که معلوم تو خواهد شد، به پرسیدن آن تعجیل مکن که هیبت سلطنت را زیان دارد.
- (۳) دشمن به ملاطفت دوست نگردد بلکه طمع زیادت کند.
- (۴) چون انسان بار امانت خواهد کشیدن، می‌باید که قوت هر دو عالم به کمال او را باشد.

۲۸- در کدام بیت آرایه تشبیه مشاهده نمی‌شود؟

- (۱) بعد چشم تو، مصور چو به ابرو پرداخت
- (۲) ببرد صبر و شکیم اگر آن لعبت ناز
- (۳) بردار نقاب از گل بگشا گره از سنبل
- (۴) مشکل مرا ای دل بود نقطه‌ای موهوم

۲۹- تعداد «تشبیه» در کدام بیت، متفاوت است؟

- (۱) برگیر می لعل از آن پیش که در باغ
- (۲) سنبل زلف از رخسار تا بر کنار افتاده است
- (۳) چون زلف، هر که را فتد کار در گره
- (۴) شرح شب‌های دراز هجر، از زلف است بیش

۳۰- آرایه‌های مشترک ابیات زیر کدام‌اند؟

- ایمان و کفر من همه رخسار و زلف توست
- میان گبر و مسلمان از آن سرافرازم

- (۱) تشبیه بلیغ اسنادی، پارادوکس
- (۲) تشبیه بلیغ اضافی، لف و نشر، تضاد
- (۳) تشبیه بلیغ اضافی، لف و نشر، تضاد
- (۴) تشبیه بلیغ اضافی، لف و نشر، تضاد

۳۱- هر دو آرایه روبه‌روی کدام بیت، درست است؟

- (۱) در شفاخانهٔ ایجاد به‌جز بیدردی
- (۲) شمع در جامهٔ فانوس نماند پنهان
- (۳) نیست صائب دل غمین از تنگی زندان جسم
- (۴) مؤگان یار من ز سر ابروان گذشت

۳۲- آرایه‌های «تشبیه بلیغ، لف و نشر، متناقض‌نما و تشبیه گسترده» به‌ترتیب، در کدام ابیات آمده‌اند؟

- الف) چون سکندر تشنه از ظلمات می‌آمد برون
- ب) مشو از حرف عشق ای خامهٔ آتش‌زبان خامش
- ج) بی‌علاق چون شود سالک به منزل می‌رسد
- د) به خیال رخ و زلف تو بود تا دم صبح

- (۱) «الف» - «ب» - «ج» - «د»
- (۲) «د» - «الف» - «ب» - «ج»
- (۳) «ب» - «د» - «ج» - «الف»
- (۴) «ب» - «د» - «الف» - «ج»

۳۳- آرایه‌های مقابل کدام بیت کاملاً درست است؟

- (۱) زخم شمشیر تو را میرم که در هر ضربتی
- (۲) بگذار تا ز طرف نقابت شود پدید
- (۳) آه سرد است علاج دل غمگین صائب
- (۴) بس که می‌چسبد به هم کام و لب از شیرینی‌اش

جان سلمان را حیات جاودانی می‌دهد (حسن تعلیل - تناقض)

حسنی که مه ندارد و رویی که کس ندید (لف و نشر - تشبیه)

غنچه را صحبت باد سحری می‌سازد (پارادوکس - اسلوب معادله)

نقل نتوان کرد گفتارِ شکرپارِ تو را (اسلوب معادله - حسن تعلیل)

۳۴- در کدام بیت آرایه‌های لف و نشر، متناقض‌نما، تشبیه و تضاد مشهود است؟

- (۱) با کمال اتحاد از وصل مهجوریم ما همچو ساغر می به لب داریم و مخموریم ما
- (۲) می عاشق آسا زرد به هم‌رنگ اهل درد به درد صفاپرورد به تلخ شکر بار آمده
- (۳) چو آینه است و ترازو خموش و گویا یار ز من رمیده که او خوی گفت و گو دارد
- (۴) ز سایه‌روشن عمرم رسید خاطر من گذشته‌های سپید و سیه ز عیش و محن

۳۵- کدام ابیات فاقد لف و نشر و دارای تشبیه و جناس هستند؟

- (الف) اگر طعنه زند بر ماه و خور نبود عجب زان‌رو که باشد هر دو تصویر دو چشم مست جادویش
 - (ب) ز روی و موت دانستم ندارد گل از سنبل جدایی سنبل از گل
 - (ج) دست بر زلفش زدم شب بود و چشمش مست خواب برق از رویش گشودم تا درآید آفتاب
 - (د) عکس رخ او به قهوه دیدم گفتم خورشید برون آمده است از ظلمات
- (۱) «الف» و «ج» (۲) «الف» و «د» (۳) «ب» و «ج» (۴) «ب» و «د»

۳۶- آرایه ذکرشده در مقابل چند بیت درست است؟

- (الف) عقل کامل می‌شود از گرم و سرد روزگار آب و آتش می‌کند صاحب‌برش شمشیر را (اسلوب معادله)
 - (ب) از تحمل دشمن خونخوار گردد مهربان گردن تسلیم می‌ریزد دم شمشیر را (متناقض‌نما)
 - (ج) بر نمی‌گردد برات قسمت حق، خون مخور نیست ممکن بازگردیدن به پستان شیر را (تشبیه)
 - (د) ریشه نخل که نسال از جوان افزون ترست بیشتر دلبستگی باشد به دنیا پیر را (تشخیص)
 - (ه) از سفیدی دیده یعقوب شد صبح امید منزلی جز قصر شیرین نیست جوی شیر را (تلمیح)
- (۱) یک (۲) دو (۳) سه (۴) چهار

۳۷- تعداد پایه‌های آوایی کدام گزینه متفاوت است؟

- (۱) خوشترم آن نیست که دل برده‌ای دل در جان می‌زند آن خوشترست
- (۲) شمع بنشست ای مه بی مهر برخیز ناله مرغ سحر برخاست بنشین
- (۳) گل خندان که نخندد چه کند علم از مشک نبندد چه کند
- (۴) وصف نیامد در بیان یک از هزاران چندان که گفتند اهل بینش داستان‌ها

۳۸- کدام بیت از این غزل قآنی، فاقد اختیارات زبانی است؟

- (۱) دوست دارم که مرا در بر خود بنشانی شیشه را آن طرف دیگر خود بنشانی
- (۲) هر که نزدیک‌تر از من به تو زو رشک برم شیشه را باید آن‌سوتر خود بنشانی
- (۳) تا به کی اسب به میدان وصال تازد مدعی را چه شود بر خر خود بنشانی
- (۴) مادرت حور بود غیرتم آید که به خلد صالحان را به بر مادر خود بنشانی

۳۹- کدام بیت فاقد حذف همزه است؟

- (۱) چنان به داغ تو باشم که گر اجل برسد به شرع از تو ستانند خون بها ای دوست
- (۲) لوت خوردند و سماع آغاز کرد خانقه تا سقف شد پر دود و گرد
- (۳) حالی خیال وصلت خوش می‌دهد فرییم تا خود چه نقش بازد این صورت خیالی
- (۴) هیچ پیرایه زیادت نکند حسن تو را هیچ مشاطه نیاراید از این خوب تتر

۴۰- در کدام بیت اختیار تغییر کمیت مصوت بلند وجود دارد؟

- (۱) گویم حج تو هفتاد و دو حج بود امسال
 - (۲) به نوک خار جفا خستیم نیاززدم
 - (۳) بوی راحت چون توان برد از مزاج این دیار
 - (۴) هست به تأیید و خصال اور مزد
- این چنین تحفه مکن تعبیه در بار مرا
چو برگ گل سخنی گفتمت بیازردی
نوشدارو چون توان جست از دهان اژدها
قاضی از آن گشت بر اهل جهان

۴۱- تعداد «تغییر کمیت مصوت» در مقابل کدام گزینه نادرست است؟

- (۱) خون مینا بخور و بشکنش از سنگ که من
 - (۲) چه که آن آهوی مشکین سیه چشم گشود
 - (۳) کشتی خواب به دریاچه اشکم گم شد
 - (۴) باش کز شوق گل رویت غزل خوان باز خیزم
- سنگ‌ها خورده‌ام از این فلک مینایی (دو)
از سر زلف سیه نافه خونین جگری (دو)
تو به چشم که نشینی دل دریا داری (دو)
فصل گل چون بشنوم غوغای مرغان بهاری (سه)

۴۲- درباره بیت زیر کدام مورد نادرست است؟

«شکرفروش که عمرش دراز باد چرا؟
تفقدی نکند طوطی شکرخا را»

- (۱) در پایان وزن ناهمسان مصراع نخست با اضافه کردن یک هجای بلند، وزن همسان خواهیم داشت.
- (۲) در هر دو مصراع هجای کشیده داریم.
- (۳) اختیار تغییر کمیت مصوت کوتاه، وجود دارد.
- (۴) اختیار تغییر کمیت مصوت بلند به چشم می‌خورد.

۴۳- کدام بیت، دارای اختیار زبانی است؟

- (۱) ما سر نهاده‌ایم تو دانی و تیغ و تاج
 - (۲) فراق یار که پیش تو کاه برگی نیست
 - (۳) بس در طلبت کوشش بی‌فایده کردیم
 - (۴) بیچاره کسی که از تو ببرید
- تیغی که ماهروی زند تاج سر بود
بیا و بر دل من بین که کوه الوندست
چون طفل دوان در پی گنجشک پریده
آسوده تنی که با تو پیوست

۴۴- کدام بیت اختیار شاعری زبانی بیشتری دارد؟

- (۱) می بده تا دهمت آگهی از سر قضا
 - (۲) عروس ماه نوروزی چه کرد آن دانه گوهر؟
 - (۳) چو آفتاب شد از اوج خود به خانه ماه
 - (۴) عرفی ار توبه ز می‌کرد نماند محبوب
- که به روی که شدم عاشق و از بوی که مست
که نورش ماه تابان بود و سعدش زهره ازهر
بخیش خانه رو و برگ بید و باده بخواه
توبه رند خرابات شکست آباد است

۴۵- همه موارد در ابیات زیر «کاملاً» یافت می‌شود؛ به جز:

- «چون تو برخیزی و از ناز خرامان گردی
برفروزد دلم از نکست انفاس نسیم»
- سر و برطرف گلستان ز حیا بنشیند
گرچه شمع از نفس باد صبا بنشیند»

(۱) در ابیات آرایه «پارادوکس و تشبیه» یافت می‌شود و دو نوع تغییر کمیت مصوت وجود دارد.

(۲) معنای «نشستن» در بیت «شمع دل دمسازم، بنشست چو او برخاست / و افغان ز نظربازان، برخاست چو او بنشست» را می‌توان در اشعار بالا نیز مشاهده کرد.

(۳) در مجموع «۵ اختیار زبانی» یافت می‌شود و رکن پایانی، تکرار ارکان قبل نیست.

(۴) اشعار با بیت «گر بود عمر به میخانه رسم بار دگر / به جز از خدمت رندان نکنم کار دگر» هم‌وزن هستند.

۴۶- مفهوم کلی کدام بیت متفاوت با مفهوم کلی شعر زیر است؟

«نفس کز گرمگاه سینه می‌آید برون ابری شود تاریک / چو دیوار ایستد در پیش چشمانت / نفس کاین است، پس دیگر چه داری چشم / ز چشم دوستان دور یا نزدیک»

- (۱) گوی توفیق و کرامت در میان افکنده‌اند
- (۲) شهر یاران بود و خاک مهربانان این دیار
- (۳) صد هزاران گل شکفت و بانگ مرغی برخواست
- (۴) حافظ اسرار الهی کس نمی‌داند خموش

۴۷- کدام بیت با بیت زیر قرابت مفهومی بیشتری دارد؟

- «من نمی‌گویم زیان کن یا به فکر سود باش
- (۱) فرصت شمار صحبت کز این دو روزه منزل
 - (۲) سعدیا دی رفت و فردا همچنان معلوم نیست
 - (۳) از کران تا به کران لشکر ظلم است ولی
 - (۴) ز خود بهتری جوی و فرصت شمار

۴۸- مفهوم کدام بیت همسو با مفهوم بیت زیر است؟

- «خلد گر به پا خاری آسان برآید
- (۱) این جهان باشد چو صحرای سپنج
 - (۲) اگر به حسن تو باشد طیب در آفاق
 - (۳) تا خار غم عشقت آویخته در دامن
 - (۴) دردی است درد عشق که هیچش طیب نیست

۴۹- مفهوم تمام ابیات یکسان است، به جز بیت گزینه ...

- خلد گر به پا خاری آسان برآید
- (۱) ز دو دیده خون‌فشانم ز غمت شب جدایی
 - (۲) راهی است راه عشق که هیچش کناره نیست
 - (۳) سوی چاره گشتم ز بیچارگی

۵۰- **نهایی** کدام بیت مفهومی متفاوت با بقیه ابیات دارد؟

- عجب مدار که در عین درد خاموشم
- (۱) از دوست به یادگار دردی دارم
 - (۲) از درد همیشه من دوا می‌بینم
 - (۳) به درد عشق بساز و خموش کن حافظ

- که درد یار پری‌چهره عین درمان است
- کان درد به صد هزار درمان ندهم
- در قهر و جفا لطف و وفا می‌بینم
- رموز عشق مکن فاش پیش اهل عقل

درس چهارم: کنش اجتماعی
درس پنجم: معنای زندگی
صفحه‌های ۳۲ تا ۵۳

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

جامعه‌شناسی (۳)

۵۱- به‌ترتیب علت، پیامد و مفهوم هر یک از موارد زیر چیست؟

- ایجاد پدیده‌های اجتماعی خرد و کلان و ساختارهای اجتماعی

- والاتر بودن آرمان‌ها و ارزش‌های افراد جامعه و داشتن انگیزه برای تحقق این آرمان‌ها

- جنگ‌های نامنظم

(۱) کنش‌های اجتماعی - فروپاشی جهان اجتماعی فعلی و تبدیل به جهان اجتماعی جدید - مبتنی بر آگاهی جغرافیایی و فرهنگی سربازان محلی یک منطقه است.

(۲) هنجارهای اجتماعی - فروپاشی جهان اجتماعی فعلی و تبدیل به جهان اجتماعی جدید - در این جنگ‌ها سربازان معمولاً نقشه‌های از پیش برنامه‌ریزی شده را اجرا می‌کنند.

(۳) کنش‌های اجتماعی - ایجاد تغییرات مهم‌تر در نظم اجتماعی - مبتنی بر آگاهی جغرافیایی و فرهنگی سربازان محلی یک منطقه است.

(۴) هنجارهای اجتماعی - ایجاد تغییرات مهم‌تر در نظم اجتماعی - در این جنگ‌ها سربازان معمولاً نقشه‌های از پیش برنامه‌ریزی شده را اجرا می‌کنند.

۵۲- به‌ترتیب هر عبارت نشانگر چیست؟

- مقاومت مردم مسلمان آمرلی

- دو بال موفقیت انسان‌ها

- خشت بنای جامعه

- برگزاری جشنواره‌های زیبایی در روزگار ما

(۱) جنگ نامنظم - نظم اجتماعی و خلاقیت - کنش اجتماعی - اخلاق‌گریزی

(۲) سرآغاز فروپاشی داعش - آزادی و قدرت - معنای زندگی - سقوط ارزش‌ها

(۳) سرآغاز فروپاشی داعش - نظم اجتماعی و خلاقیت - معنای زندگی - افول معانی

(۴) جنگ نامنظم - قدرت و آزادی - کنش اجتماعی - اخلاق‌گریزی

۵۳- به‌ترتیب پاسخ پرسش‌های زیر کدام است؟

- پیامد تأکید بیش از اندازه رویکرد تبیینی بر نظم و ساختارهای اجتماعی چیست؟

- مهم‌ترین ویژگی‌های کنش اجتماعی از منظر نظریه‌پردازان کنش اجتماعی چیست؟

- پیامد نظریه کنش اجتماعی چه بود؟

(۱) حذف اراده و خلاقیت - آگاهی و معناداری - منجر به فجایعی مثل هیروشیما و ناکازاکی شد

(۲) گرفتن شور زندگی از انسان‌ها - آگاهی و معناداری - مسیر را برای عبور از جامعه‌شناسی تبیینی و روی آوردن به جامعه‌شناسی تفسیری فراهم ساخت

(۳) حذف ارزش و اخلاق از زندگی اجتماعی - اراده و ارزش - مسیر را برای عبور از جامعه‌شناسی تبیینی و روی آوردن به جامعه‌شناسی تفسیری فراهم ساخت

(۴) حذف آگاهی و معنا - اراده و ارزش - منجر به فجایعی مثل هیروشیما و ناکازاکی شد

۵۴- **نهایی** کدام مورد عبارات زیر را به‌ترتیب از حیث صحیح یا غلط بودن به درستی نشان می‌دهد؟

(الف) مطالعه پدیده‌های انسانی و اجتماعی بدون توجه به عمق آن‌ها معلول نتیجه‌گیری‌های غلط و اشتباه است.

(ب) پاسخ‌های صاحب‌نظران علوم مختلف به چرایی وقوع خودکشی با یکدیگر تفاوتی ندارد.

(ج) برخی رویکردها برای هویت‌زدایی از پدیده‌های اجتماعی و انسانی، پاسخ‌های ساده‌ای درباره چرایی وقوع پدیده‌های اجتماعی می‌دهند.

(د) پس از انقلاب صنعتی، مسئله خودکشی به شکل بی‌سابقه‌ای در جوامع صنعتی رواج پیدا کرد.

(۱) نادرست - نادرست - درست - نادرست

(۲) درست - نادرست - درست - نادرست

(۳) نادرست - درست - درست - نادرست

(۴) نادرست - نادرست - نادرست - درست

۵۵- به ترتیب هر عبارت به کدام مفهوم یا موضوع اشاره دارد؟

- ماکس وبر معتقد بود آنچه دانشمندان از مطالعه پدیده‌ها می‌فهمند باید با روش تجربی اثبات شود.
- آزمایشی که نشان داد به‌ندرت می‌توان از روش آزمایش به نحو مفیدی استفاده کرد.
- اثر هوثرن

- تردید در باور تعیین مرز علم و غیرعلم به‌وسیله تجربه

- (۱) تفهم را روش مستقلى برای علوم انسانی نمی‌دانست. - آزمایش فیلیپ زیملاردو - رفتار غیرطبیعی افراد در محیط آزمایشگاهی - زمینه رشد رویکرد تبیینی
- (۲) تفهم را روش مستقلى برای علوم انسانی نمی‌دانست. - آزمایش زندان ساختگی - رفتار غیرطبیعی افراد در محیط آزمایشگاهی - زمینه رشد رویکرد تفسیری
- (۳) جامعه‌شناسی وبر، تفهمی - تبیینی است. - آزمایش فیلیپ زیملاردو - رفتار طبیعی افراد در محیط آزمایشگاهی - زمینه رشد رویکرد تفسیری
- (۴) جامعه‌شناسی وبر، تفهمی - تبیینی است. - آزمایش اتاق دودی - رفتار غیرطبیعی افراد در محیط آزمایشگاهی - زمینه رشد رویکرد تفسیری

۵۶- **نهایی** با توجه به روش‌های کیفی در جامعه‌شناسی کدام گزینه به‌ترتیب در ارتباط با موارد زیر درست است؟

- روش گافمن در تحقیق درباره بیمارستان روانی و اثر آن بر بیماران
- در این روش عمق پنهان و منحصر به فرد بودن یک پدیده اجتماعی نشان داده می‌شود.
- مونوگرافی ده طالب‌آباد اثری از جواد صفی‌نژاد که توصیفی کامل از روستا، مردم و روابط آنها ارائه می‌دهد.
- پژوهشگر خود را در شرایط فرهنگی یک قوم قرار می‌دهد و کنش‌هایشان را تجربه می‌کند.

(۱) مطالعه موردی - قوم‌نگاری - مطالعه موردی - قوم‌نگاری

(۲) مشاهده مشارکتی - مطالعه موردی - مطالعه موردی - قوم‌نگاری

(۳) مشاهده مشارکتی - مطالعه موردی - قوم‌نگاری - مطالعه موردی

(۴) مشاهده مشارکتی - مشاهده مشارکتی - قوم‌نگاری - قوم‌نگاری

۵۷- به‌ترتیب عبارت «پوشیدن چادر کاملاً سفید در شهر ورزنه و چادر رنگارنگ بندری» و «ممکن است لباس و ظاهر زیبا در فرهنگی بر جایگاه و پایگاه اجتماعی والا دلالت نکند» با کدام گزینه در ارتباط‌اند؟

- (۱) فعالیت و خلاقیت کنشگران - جهان‌های اجتماعی مختلف معانی ذهنی و فرهنگی متفاوتی پدید می‌آورند.
- (۲) پدید آمدن خرده‌فرهنگ‌ها درون هر جهان اجتماعی - پدید آمدن گروه‌های مختلف درون هر جهان اجتماعی
- (۳) پیدایش فرهنگ‌ها و جهان‌های اجتماعی مختلف - پدید آمدن خرده‌فرهنگ‌ها
- (۴) فعال بودن و خلاق بودن کنشگران در معانی ذهنی و فرهنگی - دشواری فهمیدن معانی کنش‌های انسانی

۵۸- **نهایی** با توجه به ویژگی‌های رویکرد تفسیری کدام گزینه به‌ترتیب هدف، موضوع و روش رویکرد تفسیری را نشان می‌دهد؟

رویکرد تفسیری		
روش	هدف	موضوع
«ج»	«الف»	«ب»

- (۱) فهم جامعه و کنترل پدیده‌های اجتماعی - پدیده‌های اجتماعی و معنای آن‌ها - نگاه از درون
- (۲) معنا بخشی و انسجام‌بخشی به زندگی اجتماعی - کنش‌های اجتماعی و معنای آن‌ها - نگاه از درون
- (۳) معنا بخشی و پیشگیری و کنترل پدیده‌های اجتماعی - طبیعت و اعضای جهان اجتماعی - حسی، تجربی و نگاه از بیرون
- (۴) انسجام و معنا بخشیدن به زندگی اجتماعی - معنای کنش‌های اجتماعی - نگاه از بیرون

۵۹- عوارض فضای مجازی، علی‌رغم تلقی کاربران آن از به‌روز بودن، کدام است؟

- (۱) آزادی و توانایی - عمیق شدن در مسائل - جدا شدن کاربر از زمان و مکان خودش
- (۲) پیوند با زمان و مکان خودش - افزایش پرخاشگری - سطحی شدن به علت سرگرم شدن
- (۳) سطحی شدن با وجود سرگرم شدن - تحت کنترل قرار گرفتن - جدا شدن کاربر از زمان و مکان خودش
- (۴) با وجود دسترسی به مطالب زیاد و متنوع محروم شدن از مطالب مهم - عمیق شدن در مسائل - تحت کنترل قرار گرفتن

۶۰- هر کدام از موارد زیر به‌ترتیب با کدام موضوع در ارتباط است؟

- «انسان‌شناسا اومدن، انسان‌شناسا اومدن»

- «حلقه زیر چارقد زنان ترکمن»

(۱) اشکالاتی که هنگام مطالعه انسان‌ها بروز می‌کند - مطالعه موردی

(۲) مشاهده مشارکتی - معنای نهفته در کنش

(۳) دشواری فهمیدن معانی کنش‌ها - دامنه محدود آزمایش در جامعه‌شناسی

(۴) انسان‌ها موجوداتی دارای آگاهی هستند - معنای نهفته در کنش

جامعه‌شناسی (۱)

در این بخش، از میان سؤالات جامعه‌شناسی (۱) و جامعه‌شناسی (۲) می‌توانید یک مجموعه را انتخاب کنید.
می‌توانید به سؤالات ۶۱ تا ۶۵ «یا» به سؤالات ۶۶ تا ۷۰ پاسخ دهید.
وقت پیشنهادی: ۵ دقیقه

زندگی اجتماعی

(کنش‌های ما، پدیده‌های اجتماعی، جهان

اجتماعی)

صفحه‌های ۱ تا ۲۸

۶۱- به ترتیب، بخش اول کدام گزینه درست و بخش دوم آن نادرست است؟

- (۱) پیامدهای ارادی کنش قطعی است؛ یعنی حتماً انجام می‌شود. - ممکن است فردی به کاری آگاه باشد؛ ولی تصمیم به انجام آن نگیرد.
- (۲) پرسش «چرا چنین کاری کردی» را نمی‌توان از هر کنشگری پرسید. - با توجه به ارادی بودن کنش، فعالیت‌هایی مانند ضربان قلب و گردش خون، کنش محسوب می‌شوند.
- (۳) سخن گفتن یک کنش است و اگر ما آگاهی خود را نسبت به کلمات و معانی آن‌ها از دست بدهیم از گفتار باز می‌مانیم. - کنش مانند فعالیت سایر مخلوقات معنادار است.
- (۴) ممکن است فردی به کاری آگاه باشد؛ ولی تصمیم به انجام آن نگیرد. - پیامدهای غیرارادی، کنش نیستند که لازم باشد کنشگری آن‌ها را اراده کند؛ بلکه نتیجه طبیعی کنش‌اند.

۶۲- عبارت‌های زیر به ترتیب، در کدام قسمت جدول قرار می‌گیرد؟

کنش	پیامدهای ارادی		پیامدهای غیرارادی
	وابسته به اراده کنشگر	وابسته به اراده دیگری	
ورزش کردن	ورزشکار حرفه‌ای شدن	«ب»	«ج»
سیگار کشیدن	«الف»	«د»	آسیب و بیماری

- تندرستی

- مورد نکوهش دیگران قرار گرفتن

- ترک یا معتادشدن به آن

(۱) «ج» - «ب» - «الف» (۲) «ج» - «د» - «الف» (۳) «ب» - «ج» - «د» (۴) «الف» - «د» - «ب»

۶۳- به ترتیب هر کدام از موارد زیر با کدام گزینه تطابق دارد؟

- کنش اجتماعی

- علت ضروری بودن جامعه‌پذیری و کنترل اجتماعی

- عمل کردن افراد انسانی با آگاهی، اراده و هدف

- (۱) خود نوعی پدیده اجتماعی است. - تحقق ارزش‌ها و هنجارهای اجتماعی از طریق کنش‌های اجتماعی - معنادار بودن پدیده‌های اجتماعی
- (۲) اعم از پدیده‌های اجتماعی است. - عمل کردن افراد براساس ارزش - پدیده اجتماعی اثر ارتباط متقابل انسان‌ها است.
- (۳) خردترین پدیده اجتماعی - تحقق ارزش‌ها و هنجارهای اجتماعی از طریق کنش‌های اجتماعی - پدیده اجتماعی اثر ارتباط متقابل انسان‌ها
- (۴) خردترین پدیده اجتماعی - معناداری پدیده‌های اجتماعی - معنادار بودن پدیده‌های اجتماعی

۶۴- به ترتیب پاسخ پرسش‌های زیر کدام است؟

- مفاهیمی مانند «خانواده، امنیت و صلح» چگونه پدید آمده‌اند؟

- کدام مورد تأثیر جهان اجتماعی بر جهان ماوراءطبیعی را نشان می‌دهد؟

- موجودات طبیعی و ماوراءطبیعی چگونه در گستره جهان اجتماعی قرار می‌گیرند؟

(۱) حاصل کنش‌های اجتماعی انسان هستند - سنت‌ها و قوانین الهی با انسان‌های شاکر و ناسپاس و جوامع عادل و ظالم، یکسان عمل نمی‌کند - به واسطه ارتباطی که با زندگی اجتماعی انسان پیدا می‌کنند.

(۲) حاصل پدیده‌های اجتماعی هستند - سنت‌ها و قوانین الهی با انسان‌های شاکر و ناسپاس و جوامع عادل و ظالم، یکسان عمل نمی‌کند - به واسطه ارتباطی که با زندگی اجتماعی انسان پیدا می‌کنند.

(۳) حاصل کنش‌های اجتماعی انسان هستند - شناخت خداوند و فرشتگان آرمان‌ها و ارزش‌های زندگی آدمیان را تغییر می‌دهد - به واسطه روش شناختی که جهان اجتماعی از آن استفاده می‌کند.

(۴) حاصل پدیده‌های اجتماعی هستند - انسان‌ها برای مقابله با زلزله و خشکسالی، قواعد خاصی وضع می‌کنند و کنش‌های مناسبی انجام می‌دهند - به واسطه روش شناختی که جهان اجتماعی از آن استفاده می‌کند.

۶۵- به ترتیب هر یک از موارد زیر به تأثیر کدام جهان‌ها بر یکدیگر اشاره دارد؟

- اقدامات شتاب‌زده انسان در مواجهه با طبیعت

- ساخت خانه‌های با سقف‌های شیروانی در رشت به دلیل بارش فراوان باران

- آمار پایین دزدی در یکی از شهرهای مذهبی ایران نسبت به سایر شهرها

- دیده نشدن کوه‌های اطراف به دلیل آلودگی هوا

(۱) جهان طبیعی بر جهان اجتماعی - جهان طبیعی بر جهان اجتماعی - جهان ماوراء طبیعی - جهان اجتماعی بر جهان طبیعی

(۲) جهان اجتماعی بر جهان طبیعی - جهان طبیعی بر جهان اجتماعی - جهان ماوراء طبیعی بر جهان اجتماعی - جهان طبیعی بر جهان اجتماعی

(۳) جهان اجتماعی بر جهان طبیعی - جهان اجتماعی بر جهان طبیعی - جهان ماوراء طبیعی - جهان طبیعی بر جهان اجتماعی

(۴) جهان اجتماعی بر جهان طبیعی - جهان طبیعی بر جهان اجتماعی - جهان ماوراء طبیعی بر جهان اجتماعی - جهان اجتماعی بر جهان طبیعی

جامعه‌شناسی (۲)

اگر به سؤال‌های ۶۱ تا ۶۵ پاسخ نداده‌اید، می‌توانید به سؤال‌های ۶۶ تا ۷۰ پاسخ دهید.

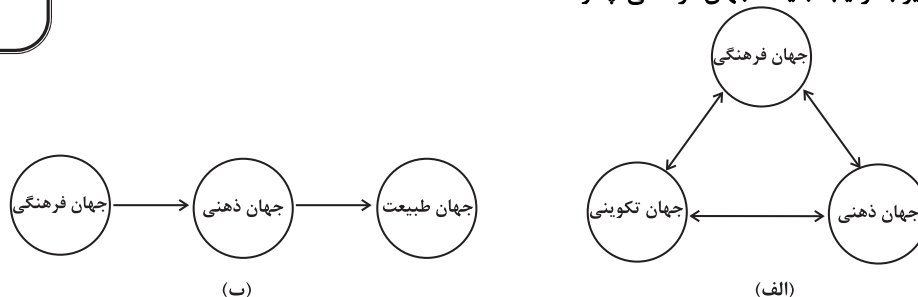
فرهنگ جهانی

(جهان فرهنگی، فرهنگ جهانی، نمونه‌های

فرهنگ جهانی (۱)

صفحه‌های ۱ تا ۲۶

۶۶- در نمودارهای زیر به ترتیب جایگاه جهان فرهنگی چگونه است؟

- (۱) همه جهان‌ها مهم‌اند و با یکدیگر تعامل دارند - جهان فرهنگی استقلال خود را در مقابل جهان ذهنی و تکوینی از دست می‌دهد و در برابر آن‌ها قرار می‌گیرد.
- (۲) جهان فرهنگی، جهان ذهنی و جهان تکوینی مهم و در تعامل با یکدیگرند - جهان فرهنگی مهم‌تر از جهان ذهنی و تکوینی است، جهان تکوینی و جهان ذهنی استقلال خود را در برابر جهان فرهنگی از دست می‌دهند.
- (۳) جهان فرهنگی و جهان تکوینی در تعامل با یکدیگرند - جهان فرهنگی مهم‌تر از جهان فردی است و بر مسئولیت فرد در مقابل جهان فرهنگی تأکید می‌کند.
- (۴) جهان فرهنگی از همه جهان‌ها مهم‌تر است و به هر نوع عقیده و ارزش و اخلاقی اجازه بروز و ظهور نمی‌دهد - جهان فرهنگی در مقابل جهان ذهنی و جهان تکوینی است و تابع آن‌هاست.

۶۷- اگر (الف: آزادی)، (ب: عدالت)، (ج: حقیقت) و (د: عقلانیت) باشد؛ با توجه به موارد زیر کدام مورد جدول زیر را به‌درستی اصلاح می‌کند؟

ویژگی	توضیحات
«ب»	«ه»
«ج»	«ت»
«د»	«پ»
«الف»	«ز»

- پ: عدم توانایی در خصوص دفاع از حقانیت ارزش‌ها
- ه: پایبندی فرهنگ جهانی در لایه‌های مختلف خود
- ت: پاسخ به پرسش‌های متغیر براساس عقاید و ارزش‌های بنیادین
- ز: پاسخ براساس ارزش‌های جهان شمول دیگر
- (۱) جایگزینی «الف» با «ب» و «الف» با «ج»
- (۲) جایگزینی «پ» با «ت»
- (۳) جایگزینی «پ» با «ت» و «ج» با «د»
- (۴) جایگزینی «الف» با «ج» و «ت» با «ز»

۶۸- کدام عبارت دربارهٔ جامعهٔ تغلب فارابی نادرست است؟

- (۱) مردم برای غلبه یافتن بر سایر ملت‌ها با یکدیگر همکاری می‌کنند.
- (۲) مردم این جوامع چون به هم نیازمندند از چیرگی بر یکدیگر خودداری می‌کنند و دوست ندارند برهم چیره شوند.
- (۳) مردم جوامع دیگر را خوار می‌دانند.
- (۴) جامعه‌ای خودخواه هستند و خود را پیروز می‌دانند.

۶۹- به ترتیب، صحیح یا غلط بودن موارد زیر در کدام گزینه به‌درستی آمده است؟

- قومی که در اثر تهاجم نظامی شکست می‌خورد، اگر هویت فرهنگی‌اش را حفظ کند می‌تواند گروه مهاجم را در فرهنگ خود هضم کند و به خدمت گیرد.
- موفقیت‌های استعمار در قرن نوزدهم ناشی از پیشرفت در زمینه‌های دریانوردی، فنون نظامی و اقتصاد صنعتی بود.
- در امپریالیسم فرهنگی، مقاومت فرهنگی منطقه‌ای که تحت تصرف سیاسی یا نظامی جامعه‌ای دیگر قرار گرفته است، از بین می‌رود و قوم مغلوب، برتری فرهنگی جامعهٔ مسلط را نیز می‌پذیرد.

- غلبهٔ نظامی به حضور مستقیم مهاجمان در مناطق جغرافیایی مورد تهاجم منجر می‌شود و همواره گسترش فرهنگی آن‌ها را به دنبال می‌آورد.

(۱) ص، غ، ص، غ (۲) غ، ص، ص، غ (۳) غ، ص، غ، غ (۴) ص، ص، غ، غ

۷۰- هر یک از موارد زیر به ترتیب به کدام نوع استعمار یا مراحل استعمار مربوط است؟

- کودتای ۲۸ مرداد ۱۳۳۲

- به دست گرفتن کنترل بازار و سیاست کشورهای دیگر از طریق دولت دست‌نشانده

- استفاده از ابزار رسانه‌ای در قالب بازی‌های رایانه‌ای

- حضور استعمارگران در خاک سرزمین‌های اشغالی

(۱) استعمار نو - استعمار نو - استعمار فرانو - استعمار قدیم

(۲) استعمار نو - استعمار فرانو - استعمار فرانو - استعمار قدیم

(۳) استعمار نو - استعمار نو - استعمار فرانو - استعمار نو

(۴) استعمار قدیم - استعمار فرانو - استعمار نو - استعمار قدیم

۷۱- کدام گزینه نادرست می‌باشد؟

- (۱) برخورداری از حافظه قوی لزوماً به معنای داشتن تفکر قوی نیست.
- (۲) فرایند تفکر صرفاً به صورت آگاهانه شکل نمی‌گیرد.
- (۳) اهمیت اطلاعات حافظه به دلیل نقش آن‌ها در شکل‌گیری تفکر است.
- (۴) تصور منفی بسیاری از مردم از واژه «مسئله» به دلیل عدم آگاهی آنان از راه‌حل‌های مسئله است.

۷۲- کدام یک از عبارت‌های زیر در ارتباط با «ویژگی‌های مسئله» درست نمی‌باشد؟

- (الف) اگر یک مسئله فاقد ویژگی «هدفمندی» باشد، آنگاه درک ما از مسئله ناقص خواهد بود.
- (ب) ما زمانی با مسئله مواجه می‌شویم که موقعیت فعلی یا مبدأ مشخص باشد.
- (ج) استفاده از راه‌حل‌های غیرمنطقی پیامد عدم شناسایی دقیق توانمندی‌ها است.
- (د) شناخت میزان وزن فعلی برای رسیدن به وزن مطلوب، موجب شناسایی موانع احتمالی و آگاهی کامل از اعمال انجام شده می‌شود.

(۱) «الف» و «ج» (۲) «ب» و «د» (۳) «ب» و «ج» (۴) «الف» و «د»

۷۳- باتوجه به کلمات انتخاب‌شده داخل پرانتز، چند اشتباه در متن وجود دارد؟

- (مهم‌ترین هدف، یکی از اهداف مهم) نظام تعلیم و تربیت، (پرورش، آموزش) افرادی است که بتوانند بر مسائل و مشکلات خود در زندگی روزمره غلبه کنند. هدف از تمرین‌های مختلف آموزشی صرفاً دستیابی به راه‌حل آن مسئله خاص (است، نیست). یادگیری حاصل از حل مسئله، در مقایسه با سایر یادگیری‌ها، قابل (تعمیم، تخصیص) است.

(۱) ۱ مورد (۲) ۳ مورد (۳) ۲ مورد (۴) هیچ کدام

۷۴- کیمیا در آزمون ریاضی، با بیست معادله دوجمله‌ای مواجه می‌شود. کدام گزینه درمورد این آزمون نادرست است؟

- (۱) امکان تضمین دستیابی یا عدم دستیابی به هدف وجود دارد. (۲) اقدام‌های احتمالی، مشخص و قابل پیش‌بینی‌اند.
- (۳) تعریف دقیق هدف در این مسئله ممکن نیست. (۴) این مورد یک مسئله خوب تعریف‌شده است.

۷۵- هر کدام از عبارت‌های زیر، به‌ترتیب با کدام یک از موارد مطرح شده، همخوانی بیشتری دارد؟

(الف) خانم احمدی چند ماه است که برای کمردردش دارو مصرف می‌کند ولی بهبودی حاصل نشده است. بنابراین او روش فیزیوتراپی را امتحان می‌کند.

(ب) سمیرا با وجود تغذیه سالم، زیاد مریض می‌شود اما علتش را نمی‌داند.

(ج) محسن در تلاش است رژیم بگیرد و وزنش را کم کند؛ او اطلاعات هفتگی‌اش را در تلفن همراه خود ثبت می‌کند تا هر هفته گزارش فعالیت‌هایش را مشاهده کند.

- (۱) بازبینی راه‌حل - تشخیص دقیق مسئله - به‌کارگیری راه‌حل مناسب برای مسئله
- (۲) انتخاب راه‌حل جایگزین - به‌کارگیری راه‌حل مناسب برای مسئله - ارزیابی راه‌حل
- (۳) اصلاح راه‌حل - به‌کارگیری راه‌حل مناسب برای مسئله - تشخیص دقیق مسئله
- (۴) انتخاب راه‌حل جایگزین - تشخیص دقیق مسئله - ارزیابی راه‌حل

۷۶- مینا یک ساعت را به حل تکالیف درس ریاضی اختصاص می‌دهد؛ ولی به نتیجه‌ای نمی‌رسد، روز بعد دوباره به سراغ تکالیفش می‌رود و این بار موفق می‌شود. کدام گزینه در مورد کار مینا صحیح است؟

- (۱) مینا از مشکلاتش فرار می‌کند.
(۲) مینا از اثر نهفتگی بهره برده است.
(۳) کار مینا انتقال نام دارد.
(۴) مینا نوع نگاهش به مسئله را تغییر داده است.

۷۷- چه تعداد از ویژگی‌های بیان‌شده جدول، در رابطه با روش حل مسئله عبارات زیر، به ترتیب، درست است؟

«عبارت اول»: محسن پس از پرسش از دوستان خود درباره وضعیت حضور آن‌ها در مهمانی آخر هفته، اقدام به خرید وسایل مورد نیاز می‌کند.
«عبارت دوم»: مهدی برای درک بهتر مطالب درسی، مطالعه خود را از قسمت‌هایی آغاز می‌کند که در آن‌ها تسلط دارد.

عبارت اول	عبارت دوم
اجرای آن، دستیابی به راه‌حل مسئله را تضمین می‌کند.	نیاز به پردازش عمیق اطلاعات دارد.
مبتنی بر نیازسنجی واقعی است.	عمدتاً بدون دلیل صورت می‌گیرد و با خطا مواجه است.
مورد قبول برخی از افراد است.	اعتبار آن با گذشت زمان متزلزل نمی‌شود.
در بسیاری از موارد، زمان‌بر است.	با روش‌های غیرمنطقی صورت می‌گیرد.

(۱) سه - یک (۲) سه - دو (۳) دو - یک (۴) دو - دو

۷۸- کدام گزینه در خصوص مسائل زیر، نادرست است؟

«مسئله اول»: حسین شماره رمز قفل کیف جدیدش را فراموش کرده است و فقط می‌داند که رمز آن چهاررقمی است و هرگاه در حین امتحان کردن به رقم صحیح برسد، صدای تقه ظریفی به گوشش می‌آید؛ حسین چگونه می‌تواند رمز قفل را پیدا کند؟
«مسئله دوم»: چوپانی یک گرگ و یک گوسفند و مقداری علف دارد و می‌خواهد هر سه را به آن طرف رودخانه ببرد. چگونه گرگ و گوسفند و علف را آن سوی رودخانه ببرد بدون اینکه علف و گوسفند خورده شوند؟

- (۱) حسین می‌تواند برای پیدا کردن رمز قفل کیف خود، مسئله کلی را به چند مسئله فرعی تقسیم کند.
(۲) روش مناسب چوپان برای حل مسئله به وجود آمده «روش کاهش تفاوت وضعیت موجود با وضعیت مطلوب» می‌باشد.
(۳) در «مسئله دوم» با تغییر وضعیت مکانی اولیه و وضعیت مکانی فعلی مسئله روشن تر شده است.
(۴) حسین برای حل مسئله به وجود آمده از روشی استفاده کرده که می‌تواند ناگهانی و قطعی، به رمز قفل کیف خود، دست یابد.
- ۷۹- در چند مورد از عبارات زیر به ترتیب، از روش بارش مغزی و شروع از آخر استفاده شده است؟
- (الف) بهنام برای خریدن یک رایانه با افراد دیگر مشورت، و نظرات آن‌ها را جمع‌بندی می‌کند.
(ب) علی هنگام مطالعه، ابتدا امتحان نهایی سال گذشته را حل می‌کند و سپس کتاب درسی را با دقت مطالعه می‌کند.
(ج) مدیر یک کارخانه به منظور پیدا کردن راه‌حل خلاقانه برای فروش، کارمندان را به ارائه ایده‌های مختلف تشویق می‌کند.
(د) برای ساختن یک رایانه در کارخانه، طراحی صنعتی آن با در اختیار داشتن نمونه‌ای از رایانه ارائه می‌شود.

(۱) سه / یک (۲) دو / دو
(۳) یک / سه (۴) چهار / صفر

۸۰- درستی و نادرستی هر یک از عبارات زیر به ترتیب، در کدام گزینه آمده است؟

- پرخاشگری از ناکامی حاصل می‌شود و پرخاشگری کمتر منجر به ناکامی کمتر می‌شود.
- افرادی که مدام در حالت فشار روانی قرار دارند، روش‌های کارآمد حل مسئله را نمی‌دانند.
- یادگیری روش‌های درست مقابله با شکست، رفتارهای تهاجمی را در جامعه از بین می‌برد.
- میزان پرخاشگری افراد با عدم موفقیت آن‌ها در رسیدن به اهداف، رابطه مستقیم دارد.

(۱) درست - نادرست - درست - نادرست (۲) نادرست - درست - درست - نادرست
(۳) درست - درست - نادرست - نادرست (۴) نادرست - نادرست - درست - درست

دفترچه شماره (۲)

صبح جمعه

۱۴۰۴/۹/۲۸

آزمون ۲۸ آذرماه ۱۴۰۴

آزمون اختصاصی
دوازدهم انسانی

ساعت ۹:۲۵ تا ۱۰:۴۵ صبح

۹۰ سؤال در ۸۰ دقیقه

نام درس	معمولاً دانش آموزان در هر رده تراز به چند سؤال از هر ۱۰ سؤال پاسخ می‌دهند.					این قسمت را قبل از شروع آزمون پر کنید
	۷۰۰۰	۶۲۵۰	۵۵۰۰	۴۷۵۰	۴۰۰۰	شما به چند سؤال از هر ۱۰ سؤال پاسخ خواهید داد؟
عربی، زبان قرآن	۶	۵	۳	۲	۱	
تاریخ و جغرافیا	۷	۶	۴	۲	۱	
فلسفه و منطق	۶	۵	۳	۲	۱	
اقتصاد	۷	۵	۴	۲	۱	

عنوان مواد امتحانی گروه آزمایشی علوم انسانی، تعداد، شماره سؤالات و مدت پاسخ‌گویی

ردیف	وضعیت پاسخ‌گویی	مواد امتحانی	تعداد سؤال	از شماره	تا شماره	مدت پاسخ‌گویی (به دقیقه)
۱	اجباری	عربی، زبان قرآن (۲) و (۳)	۲۰	۸۱	۱۰۰	۲۰
۲	اجباری	تاریخ (۳)	۵	۱۰۱	۱۰۵	۵
۳	انتخابی	تاریخ (۱)	۵	۱۰۶	۱۱۰	۵
		تاریخ (۲)	۵	۱۱۱	۱۱۵	
۴	اجباری	جغرافیا (۳)	۵	۱۱۶	۱۲۰	۵
۵	انتخابی	جغرافیای ایران (دهم)	۵	۱۲۱	۱۲۵	۵
		جغرافیا (۲)	۵	۱۲۶	۱۳۰	
۶	اجباری	فلسفه دوازدهم	۱۰	۱۳۱	۱۴۰	۱۰
۷	اجباری	منطق	۱۰	۱۴۱	۱۵۰	۱۰
۸	اجباری	فلسفه یازدهم	۱۰	۱۵۱	۱۶۰	۱۰
۹	اجباری	اقتصاد	۱۰	۱۶۱	۱۷۰	۱۰

پدید آورندگان آزمون

طراحان به ترتیب حروف الفبا

نام درس	نام طراحان
ریاضی و آمار	محمد اسدی، محمد بحیرایی، عارف بهرام نیا، احمد حسن زاده فرد، علی حسینی نوه، شکیب رجبی، رضا خانابائی، پیمان طیار، هادی فولادی، علی قهرمان زاده، عباس مالکی، محمد نظامی
علوم و فنون ادبی	سید علیرضا احمدی، امیرحسین اشتری، حسن اصحابی، محسن اصغری، عزیز الیاسی پور، سعید جعفری، رضا رنجبری، امیرحسین سعیدی پور، مهدی فروتن، مجتبی فرهادی، الهام محمدی، یاسین مهدیان، هومن نمازی
جامعه‌شناسی	رانیا امیری، ریحانه امینی، آریتا بیدقی، جواد جلیلیان، امیرحسین خزایی، مریم خسروی دهنوی، فاطمه رضائیان، یاسین ساعدی، سینا غلامی، فاطمه قریبیان، مهرداد کرمی، سید آرش مرتضائی فر
روان‌شناسی	هانا احمدزاده، یاس فاطمه ابراهیمیان، محمدعرفان فرهادی
عربی زبان قرآن	محمود بادبرین، ولی برجی، مجید بیگلری، عمار تاجبخش، آرمین ساعدپناه، حمیدرضا قائد امینی، مصطفی قدیمی فرد، افشین کرمان فرد، روح‌الله گلشن، سید محمدعلی مرتضوی
تاریخ و جغرافیا	فاطمه احمدی، علیرضا پدرام، جواد جلیلیان، یاسین ساعدی، تابان صیقلی، فاطمه عزیزی، آیدا فتاح‌زاده، فرزانه ناظمی، محمد مهدی یعقوبی
فلسفه و منطق	حسین آخوندی راهنماچی، جواد پاکدل، پرگل رحیمی، موسی سپاهی، حمید سودیان، فرهاد قاسمی نژاد، محمد قربانی، امیرمحمد قلعه‌کاهی، محمد کرمی نیا، علی معزی، فیروز نژادنجف
اقتصاد	آفرین ساجدی، سارا شریفی، مهدی ضیائی، احسان عالی‌نژاد، مهدی کاردان، محمدحسین متولی

گزینشگران و ویراستاران

نام درس	گزینشگر	مسئول درس	ویراستاران	مستندسازی
ریاضی و آمار	محمد بحیرایی	محمد بحیرایی	مهدی ملارمضانی عباس مالکی، امیر شریفی نسب	مسئول درس: الهه شهبازی ویراستار: مهسا محمدنیا، معصومه صنعت‌کار، سجاد سلیمی
علوم و فنون ادبی	سیدعلیرضا احمدی فرهاد علی‌نژاد	سیدعلیرضا احمدی فرهاد علی‌نژاد	زهره توکلی	مسئول درس: فریا رنوفی ویراستار: محسن جمشیدی، زهرا شمسایی، مهدی یعقوبیان
جامعه‌شناسی	سید آرش مرتضائی فر	سید آرش مرتضائی فر	محمد رضا شریفی نگین مرسلی	مسئول درس: سجاد حقیقی پور ویراستار: سیدمجتبی رضازاده، علی ابراهیمی آراتی، زهرا شمسایی
روان‌شناسی	محمد حبیبی	محمد حبیبی	ملیکا ذاکری سینا غلامی	مسئول درس: محمدصدرا پنجه‌پور ویراستار: مریم عابدی، محمدحسن سعیدی
عربی زبان قرآن	احسان کلاته‌عربی	سید محمدعلی مرتضوی	درویشعلی ابراهیمی	مسئول درس: لیلا ایزدی ویراستار: نیما مروج، زهرا شمسایی، مسلم احمدنژاد
تاریخ و جغرافیا	محمد مهدی یعقوبی	محمد مهدی یعقوبی	فاطمه عزیزی، تابان صیقلی	مسئول درس: محمدصدرا پنجه‌پور ویراستار: محمدحسن سعیدی
فلسفه و منطق	سیده سمیرا معروف	فرهاد علی‌نژاد	امیرمحمد قلعه‌کاهی ایمان کلاته‌عربی، محمد قربانی	مسئول درس: سوگند بیگلری ویراستار: علی بدری، محمدحسین صادق‌پور
اقتصاد	مهدی ضیائی	سارا شریفی	سینا غلامی نگین مرسلی	مسئول درس: سجاد حقیقی پور ویراستار: سیدمجتبی رضازاده، زهرا شمسایی، علی ابراهیمی آراتی

گروه فنی و تولید

مدیر گروه	سید محمدعلی مرتضوی
مسئول دفترچه	فاطمه منصور خاکی
گروه مستندسازی	مدیر: محیا اصغری، مسئول دفترچه: لیلا ایزدی
حروف‌چین و صفحه‌آرا	مهشید ابوالحسنی
ناظر چاپ	حمید عباسی

سؤالاتی که با نشانگر **نهایت** مشخص شده‌اند، مشابه سؤالات امتحانات نهایی هستند. با تمرین این دسته از سؤالات می‌توانید در امتحانات نهایی عملکرد بهتری داشته باشید.

عربی (۳):

الْوَجْهُ النَّافِعُ وَالْوَجْهُ الْمَضَرُّ
(قواعد و تمرین‌های درس ۲)
صفحه‌های ۲۵ تا ۳۶

عربی (۲):

مَوَاعِظُ قِيَمَةٍ
صِنَاعَةُ التَّلْمِيعِ فِي الْأَدَبِ الْفَارِسِيِّ
درس‌های ۱ و ۲
صفحه‌های ۱ تا ۳۰

باسخ گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۲۰ دقیقه

عربی زبان قرآن (۳) و (۲)

■ عَيْنُ الْأَنْسَبِ لِلْجَوَابِ عَنِ التَّرْجُمَةِ أَوْ الْمَفْهُومِ مِنْ أَوْ إِلَى الْعَرَبِيَّةِ (۸۱ - ۸۹)

۸۱- نهایی « نَعُوذُ بِاللَّهِ مِنْ سُبُاتِ الْعَقْلِ وَ قُبْحِ الزَّلَلِ وَ بِهِ نَسْتَعِينُ »:

- (۱) از ثبات خرد و زشتی خشم به خدا پناه می‌بریم و او به ما کمک می‌کند.
- (۲) از پایداری فکر و زشتی لغزش به خدا پناه می‌برم و او من را یاری می‌کند.
- (۳) از خواب رفتن عقل و زشتی خشم به خدا پناه می‌برم و او به من کمک می‌کند.
- (۴) از به خواب رفتن خرد و زشتی لغزش به خدا پناه می‌بریم و از او یاری می‌جوییم.

۸۲- « مَا عَقَلَ مَنْ يَسْتَمِعُ إِلَى هَذِهِ الْمَوَاعِظِ الْقِيَمَةِ وَ لَا يُضَيِّعُ أَوْقَاتَهُ بِالتَّفَكِيرِ فِي التَّجَارِبِ الْمَاضِيَةِ لِأَنَّ الْمُعْجَزَاتِ قَدْ تُصْنَعُ فِي أَعْمَاقِ الظُّلُمَاتِ »:

- (۱) بسیار خردمند است کسی که این پندهای ارزشمند را می‌شنود و اوقاتش به فکر کردن به تجربه‌های تلخ گذشته تباه نمی‌شود، زیرا گاهی معجزه‌ها در عمق تاریکی‌ها ساخته می‌شوند.
- (۲) کسی که به این نصیحت‌های ارزشمند گوش داده و اوقاتش را به اندیشیدن به تجربه‌های تلخ گذشته تباه نمی‌کند، چقدر خردمند است، زیرا گاه معجزه‌ها در اعماق تاریکی‌ها ساخته می‌شوند.
- (۳) چه عاقل است کسی که این نصیحت‌ها را که ارزشمند هستند، می‌شنود و اوقاتش را به فکر کردن به تجربه‌های تلخ گذشته ضایع نمی‌سازد، زیرا قطعاً معجزه‌ها در اعماق تاریکی‌ها ساخته می‌شوند.
- (۴) عاقل‌ترین فرد کسی است که به این پندهای ارزشمند گوش می‌دهد و اوقاتش به اندیشیدن به تجربه‌های تلخ گذشته ضایع نمی‌گردد، زیرا معجزه‌ها در عمق تاریکی‌ها ساخته می‌شوند.

۸۳- « الْمُلَمَّعَاتُ أَشْعَارٌ قَدْ أَنْشَدَهَا الشُّعْرَاءُ الْإِيرَانِيُّونَ الْكِبَارُ مَمْزُوجَةً بِاللُّغَةِ الْعَرَبِيَّةِ لِخُلُقِ التَّوَاصِلِ الثَّقَافِيِّ بَيْنَ اللَّغَتَيْنِ »:

ملمعات

- (۱) اشعار شاعران بزرگ ایران هستند که آن‌ها را درآمیخته به زبان عربی سروده‌اند تا میان زبان‌ها ارتباط فرهنگی بسازند.
- (۲) شعرهایی هستند که شاعران بزرگ ایرانی آن‌ها را آمیخته با زبان عربی برای ایجاد ارتباط فرهنگی میان دو زبان سروده‌اند.
- (۳) شعرهای شاعران بزرگ ایرانی هستند که آن‌ها را درآمیخته به لغت‌های عربی برای ایجاد رابطه فرهنگی بین دو زبان سرودند.
- (۴) اشعاری هستند که شعرای بزرگ ایران آن‌ها را به صورت مخلوط با زبان عربی برای خلق ارتباط فرهنگی بین زبان‌ها سرودند.

۸۴- « أَرْجُو أَنْ لَا يَهْجُرَنِي أَحِبَّتِي وَ لَا يُمَرَّرُونَ عِشْيَ فَإِنَّ عُدَاتِي سَتَصِيرُ عَشِيَّةً مُظْلَمَةً فِي هَجْرِهِمْ كَمَا كَانَ عُدَاتِي يَشَاوُونَ دَائِمًا. »:

(۱) امید داشتم که دوستانم رهایم نمی کردند و زندگی مرا تلخ نمی ساختند چرا که صبحم در هجران آن ها شبی تاریک خواهد شد آن طور که دشمنانم همیشه خواسته بودند.

(۲) امیدوارم که از دوستانم جدا نشوم و زندگی خود را تلخ نکنم چرا که صبحم در دوری آن ها شامگاه تاریکی خواهد شد چنانکه دشمنان من همیشه می خواستند.

(۳) امید دارم که دوستانم از من جدا نشوند و زندگی مرا تلخ نسازند چرا که صبحم در دوریشان شب تاریکی خواهد شد آن طور که دشمنانم همواره می خواستند.

(۴) امید دارم که دوستانم رهایم نکنند و زندگیم را تلخ نسازند چرا که در هجران آن ها، صبحم تاریک خواهد شد آن طور که دشمنانم همگی می خواستند.

۸۵- نهایی « هَذِهِ الْحَادِثَةُ لَمْ تُضْعِفْ عَزْمَ أَخَوَيْ، فَقَدْ وَاصِلًا عَمَلَهُمَا دَوَّيْنِ. »:

(۱) این حادثه اراده برادرانم را سست نکرد و به کارشان با پشتکار ادامه داده اند.

(۲) این اتفاق اراده دو برادر من را سست نکرد و به کارشان با پشتکار ادامه می دهند.

(۳) این رویداد در اراده برادرم خللی ایجاد نمی کند و به کارش با جدیت ادامه می دهد.

(۴) این حادثه در اراده برادرم خللی ایجاد نکرد و به کار خود با پشتکار ادامه داده است.

۸۶- عَيْنَ الصَّحِيحِ:

(۱) رأيت معلماً مسروراً و هو يُجيب على أسئلة التلاميذ: معلّم را در حالی که خوشحال بود دیدم که به سؤالات دانش آموزان پاسخ می داد.

(۲) حان (= جاء) وقتُ الامتحانات و أنتم غافلون عنها: زمان امتحانات فرا رسید در حالی که شما از آن غافل هستید.

(۳) دعوت صدیقی و هو یکتب رسالة: دوستم را دعوت کردم در حالی که نامه ای نوشته بود.

(۴) يُساعد الولد أمّه مبتسمة: فرزند در حالی که خندان است به مادرش کمک می کند.

۸۷- عَيْن الصَّحِيح:

(۱) خَيْرُ أَحَبَّتِي لَا يَحِبُّ كُلَّ أَمْرٍ بِالْمُنْكَرِ فَلَا يَنْقَرِبُ إِلَيْهِ. بهترین دوستم، هیچ امرکننده‌ای به کار ناپسند را دوست ندارد، پس به او نزدیک نمی‌شود.

(۲) إِنْتَفَعُ بِلُغَةِ الْقُرْآنِ وَ الْأَحَادِيثِ وَ الْأَدْعِيَةِ تُتَشَدُّ مَلَمَعَاتُ فِي مَدْحِ الْأُمِّ. از زبان قرآن و احادیث و دعاها بهره ببرید تا در ستایش مادر ملمعاتی بسرایید.

(۳) إِيَّاكَ وَ شَتَمَ الَّذِي يَسْبُكُ فَعَاقِبُهُ بِالسَّكُوتِ عَنْهُ. از دشنام دادن به کسی که به تو ناسزا می‌گوید، بپرهیز. پس او را با سکوت در برابرش کیفر کن.

(۴) قَدْ تَتَصَرَّوْنَ النُّهَاءَ عَنِ الظُّلْمِ وَ الْعُدْوَانَ حَتَّى تُرْضُوا الرَّبَّ الْعَظِيمَ. گاهی بازدارندگان از ستم و دشمنی را یاری می‌کنید تا پروردگار بزرگ خشنود شود.

۸۸- « نهنگ برای خارج کردن روغن از کبدش، جهت ساخت مواد آرایشی صید می‌شود. » عَيْن الصَّحِيح:

(۱) تَصِيدُ الْحَوْتَ لِاسْتِخْرَاجِ الزَّيْتِ مِنْ كَبِدِهَا لِتُصْنَعَ الْمَوَادُّ لِلتَّجْمِيلِ.

(۲) يُصَادُ الْحَوْتَ لِاسْتِخْرَاجِ الزَّيْتِ مِنْ كَبِدِهِ لِصِنَاعَةِ مَوَادِّ التَّجْمِيلِ.

(۳) الْحَوْتَ يَصِيدُ لِاسْتِخْرَاجِ الزَّيْتِ مِنْ كَبِدِهِ لِتُصْنَعَ مَوَادُّ التَّجْمِيلِ.

(۴) الْحَوْتَ تُصَادُ لِاسْتِخْرَاجِ زَيْتِهِ مِنَ الْكَبِدِ لِصِنَاعَةِ مَوَادِّ التَّجْمِيلِ.

۸۹- « عداوة العاقل خير من صداقة الجاهل »؛ كم عبارة مناسبة في المفهوم؟

- دشمن دانا بلندتر می‌کند بر زمینت می‌زند نادان دوست

- گفت پیغمبر عداوت از خرد بهتر از مهری که از جاهل رسد

- گر زهر دهد تو را خردمند بنوش ورنه نوش رسد ز دست نااهل بریز

- اگر دانا بود خصم تو بهتر که با نادان شوی یار و برادر

■ ■ اقرأ النص التالي ثم أجب عن الأسئلة (٩٠ - ٩٤) بما يناسب النص:

تُعَدُّ ظاهرة الحنين إلى الماضي من أبرز الظواهر في الشعر العربي، حيث يُعبّر الشاعر من خلالها عن شوقه إلى أيام مضت و مكان تركه وراءه. وقد اشتهر بهذا النوع من الشعر كثير من الشعراء في الجاهلية، مثل امرئ القيس، الذي كان يبدأ قصائده بالبكاء على الأطلال و الخرائب، قائلاً: قفا نبك من ذكرى حبيب و منزل. لم يكن الحنين مجرد عاطفة فردية، بل كان وسيلة للتأمل في الزمن و الحياة، و للتعبير عن ارتباط الإنسان بجذوره و ماضيه. و مع مرور القرون، استمر هذا الأسلوب في الشعر العربي الحديث، حيث نجد نزار قباني يشاق إلى دمشق في قصائده، و يصفها كأنها أم حنون. و هكذا أصبح الحنين إلى الماضي جسراً يربط الشاعر بذكرياته و بمن أحبهم، مهما ابتعدت الأزمنة والأماكن.

٩٠- عَيِّن الصَّحِيح: المُقَارَنَةُ بَيْنَ امْرِئِ الْقَيْسِ وَ نَزَارِ قَبَانِي تُظْهِرُ أَنَّ . . .

(١) الشَّعْرَ الْجَاهِلِيَّ أَعْمَقُ مِنَ الشَّعْرِ الْحَدِيثِ فِي التَّعْبِيرِ عَنِ الْمَشَاعِرِ.

(٢) الشَّعْرَاءُ فِي الْعَصْرِ الْحَالِي لَا يَهْتَمُّونَ بِالْحَنِينِ إِلَى الْمَاضِي كَثِيراً.

(٣) مَوْضُوعَ الْحَنِينِ ثَابِتٌ وَلَكِنْ طَرَائِقُ التَّعْبِيرِ عَنْهُ قَدْ تَغَيَّرَتْ.

(٤) كَلَّا الشَّاعِرِينَ قَدْ اسْتَعْدَمَ الْحَنِينَ لِأَغْرَاضٍ مُشْتَرَكَةٍ.

٩١- عَيِّن الصَّحِيحَ عَنْ تَعْبِيرِ الْكَاتِبِ: "أَصْبَحَ الْحَنِينُ إِلَى الْمَاضِي جَسْراً يَرْبِطُ الشَّاعِرَ بِذِكْرِيَّاتِهِ وَبِمَنْ أَحَبَّهُمْ"

(١) إِنَّ الْحَنِينَ رَمَزٌ لِلْفَصْلِ بَيْنَ الْمَاضِي وَ الْحَاضِرِ.

(٢) الْجَسْرُ هُنَا اسْتِعَارَةٌ تَدُلُّ عَلَى الْانْقِطَاعِ الْكَامِلِ عَنِ الْوَاقِعِ.

(٣) الْجَسْرُ هُنَا مَجَازٌ يُعَبِّرُ عَنِ التَّوَاصُلِ الْعَاطِفِيِّ بَيْنَ الزَّمَنِينِ.

(٤) يُمَكِّنُ الْقَوْلُ بِأَنَّ الْحَنِينَ يَسْتَطِيعُ أَنْ يَرْبِطَ أَفْرَادَ الْمَجْتَمَعَاتِ بِبَعْضٍ.

٩٢- عَيِّن مَقْصُودَ النَّصِّ:

(١) اسْتِمْرَارُ ظَاهِرَةِ الْحَنِينِ رَغْمَ تَبَدُّلِ الصُّوَرِ وَ الْأَسَالِيبِ.

(٢) أَهْمِيَّةُ الْحَنِينِ إِلَى الْمَاضِي فِي التَّعْبِيرِ عَنِ الْمَشَاعِرِ.

(٣) انْقِطَاعُ الشَّعْرِ الْعَرَبِيِّ الْحَدِيثِ عَنْ جُذُورِهِ التَّارِيخِيَّةِ.

(٤) التَّأَمُّلُ فِي مَوْضُوعِ مَرُورِ الزَّمَنِ وَ مَعْنَى الْحَيَاةِ.

■ عَيْنُ الْخَطَا فِي الْإِعْرَابِ وَ التَّحْلِيلِ الصَّرْفِيِّ (٩٣ و ٩٤)

٩٣- « تُعَدُّ - أُبْرَزُ - يُعَبِّرُ - الشُّعْرَاءُ »:

- (١) تُعَدُّ: فعل مضارع - مجرد ثلاثي - مجهول (مبني للمجهول) / فعل و نائب فاعله: ظاهرة؛ الجملة فعلية
 - (٢) أُبْرَزُ: مفرد مذكر - اسم تفضيل (مادته: ب ر ز) - معرب / مجرور بحرف الجر؛ مِنْ أُبْرَزُ: جاز و مجرور
 - (٣) يُعَبِّرُ: مضارع - للمفرد المذكر الغائب - مزيد ثلاثي من باب تفعيل - معلوم / فاعله «الشاعر»؛ الجملة فعلية
 - (٤) الشُّعْرَاءُ: جمع تكسير (مفرده: الشَّاعِر) - اسم فاعل من مصدر مزيد ثلاثي - معرب / مجرور بحرف الجر بالكسرة
- ٩٤- « ابْتَعَدَتْ - قَائِلًا - اشتهر - أُمٌّ »:

- (١) ابْتَعَدَتْ: فعل ماض - للمفرد المؤنث الغائب (= للغائبة) - مزيد ثلاثي، من باب افتعال - معلوم / فاعله: الأزمنة
- (٢) قَائِلًا: مفرد مذكر - اسم فاعل، مأخوذ من فعل «قَالَ - يَقُولُ» - معرب / حال و منصوب بعلامة الفتحة
- (٣) اشتهر: فعل ماض - مزيد ثلاثي، مصدره: اشتهار، و له حرفان زائدان - لازم - معلوم / فاعله: كثير
- (٤) أُمٌّ: اسم - مفرد مؤنث - معرب / اسم «كَأَنَّ» (المشبهة بالفعل)، و منصوب بعلامة الفتحة

■ عَيْنُ الْمُنَاسِبِ لِلْجَوَابِ عَنِ الْأَسْئَلَةِ التَّالِيَةِ (٩٥ - ١٠٠)

٩٥- عَيْنُ الْخَطَا فِي ضَبْطِ حَرَكَاتِ الْحُرُوفِ:

- (١) كَانَ وَالِدٌ نَوِيلٌ قَدْ أَقَامَ مَصْنَعًا لِأَبْحَاثِهِ الْعِلْمِيَّةِ.
- (٢) حَضَرَ السِّيَاحُ فِي قَاعَةِ الْمَطَارِ لَكِنَّ الدَّلِيلَ لَمْ يَحْضُرْ.
- (٣) أَقْبَلَ عَلَى شِرَائِهِ رُؤَسَاءُ شَرِكَاتِ الْبِنَاءِ وَ الْقَوَاتِ الْمُسَلَّحَةِ.
- (٤) أَيُّهَا الْإِخْوَانُ؛ إَعْلَمُوا أَنَّ حَوَائِجَ النَّاسِ إِلَيْكُمْ مِنْ نِعَمِ اللَّهِ عَلَيْكُمْ.

٩٦- عَيْنُ «مَفْعَلٌ» لَا يَدُلُّ عَلَى الْمَكَانِ:

- (١) سَارَ الْمُسَافِرُونَ نَحْوَ الْمَطْعَمِ لِيَأْكُلُوا مِنْ أَطْعَمَةِ الْبَلَدِ التَّقْلِيدِيَّةِ.
- (٢) قَدْ جَلَسَ الْجُنُودُ الشَّجْعَانُ فِي الْمَرْصَدِ لِمُرَاقَبَةِ حُدُودِ بِلَادِنَا.
- (٣) كَانَ الْمَبْعَثُ النَّبَوِيُّ بِدَايَةِ لَعَصْرِ جَدِيدٍ فِي جَزِيرَةِ الْعَرَبِ.
- (٤) يُسْتَخْرَجُ الذَّهَبُ مِنْ أَعْمَاقِ الْمَنْجَمِ عَلَى يَدِ هَوَلَاءِ الْعُمَّالِ.

۹۷- عَيْن اسم المبالغة خيراً:

- (۱) هم كفّار لا يعلمون أنّ عذاب الآخرة أكبر ممّا في أفكارهم.
- (۲) هذا العلامةُ كأنّه مصباحٌ في الأرض يُضيءُ بنوره كلّ مكانٍ.
- (۳) صوتُ النهرِ الرّيّانُ و مياهه الصّافية يجعل من بجواره مسروراً.
- (۴) إحدى صديقاتي غسّالة بأيديها لأنّها تظنّ دائماً أنّها ليست نظيفةً.

۹۸- عَيْن «خَيْر» لا يكون اسم تفضيل:

- (۱) سألت الطالبة معلّمة العربيّة عن معنَى: خير الأمور أوسطها.
- (۲) إحفظ صديقك الذي يُهدي إليك عيوبك فإنّه من خير الإخوان.
- (۳) لم أجد بين زملائي خيراً منك في الصّدّاقة فجنّت إليك.
- (۴) أسأل ربّي أن يُعطي والديّ خيراً يملأ قلبهما بالفرح.

۹۹- عَيْن الخطأ في أسلوب الحال:

- (۱) يُشجّع المتفوّجون فريقهم الفائز فرحين.
- (۲) رجع لاعبٌ من مباريات المدرسة و هي فرحٌ.
- (۳) تجتهدُ الطالبةُ في أداء واجباتها راضيةً و تُساعد أمّها.
- (۴) اشتريتُ هذه الكتب من السوق و هي نافعةٌ لأبحاثي.

۱۰۰- **نهاية** عَيْن الحال تختلف عن الباقي:

- (۱) من عاش بوجهين في الدنيا مات و هو خاسر.
- (۲) ﴿و لا تهنوا و لا تحزنوا و أنتم الأعْلونَ إن كنتم مؤمنين﴾
- (۳) يجتهد الطلاب في أداء واجباتهم قانعين و يشكرون معلّميهم.
- (۴) أنظري إلي البنّتين المسرورتين و هما قامتا بعمل عظيم في هذه الجولة.

درس پنجم: نهضت
مشروطه ایران
درس ششم: جنگ جهانی
اول و ایران
صفحه‌های ۶۱ تا ۹۱

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۵ دقیقه

تاریخ (۳)

۱۰۱- **پایان** کدام گزینه درباره نهضت مشروطه درست است؟

(۱) اولین جرقه نهضت مشروطه، مهاجرت صغری بود.

(۲) فراهم کردن زمینه بازگشت مهاجران، از شروط موجود در مهاجرت صغری بود.

(۳) آیت‌الله بهبهانی چندبار به مظفرالدین‌شاه، نامه نوشت و خواسته‌های مردم و بی‌اعتنایی عین‌الدوله را به او یادآور شد.

(۴) مدت زیادی از مهاجرت صغری نگذشته بود که مهاجرت کبری شروع شد.

۱۰۲- کدام گزینه به ترتیب علت، پیامد و علت رخدادهای زیر را به درستی بیان می‌کند؟

(الف) خشم مشروطه خواهان تبریز

(ب) نبود ابزارهای لازم برای اداره کشور در دولت و مجلس جدید

(پ) عصبانیت روسیه و انگلیس از فعالیت‌های مورگان شوستر

(۱) رسیدن مستبدان و مرتجعان به وزارت و حکمرانی و سایر مقام‌های دولتی - استخدام چندین کارشناس آمریکایی و سوئدی - اصلاحات دامنه‌دار شوستر در امور مالی و گمرک برای منظم شدن دستگاه اقتصادی کشور

(۲) اخراج تقی‌زاده از مجلس - خزانه خالی و ناتوانی در گردآوری درآمدهای حکومتی - عدم موافقت روسیه و انگلیس با استخدام اتباع خارجی در ایران

(۳) تبعید بدون محاکمه محمدعلی‌شاه - استخدام کارشناسان سوئدی برای تأسیس نیروی ژاندارمری - اختیارات وسیع مجلس به مورگان شوستر برای اصلاحات دامنه‌دار با وجود عدم موافقت روسیه و انگلیس با فعالیت او در ایران

(۴) تشکیل دولت جدید از دشمنان دیروز مشروطه - ناتوانی در راهاندازی وزارت‌خانه‌ها و آغاز اصلاحات - منظم شدن دستگاه اقتصادی کشور توسط کارشناسی آمریکایی

۱۰۳- با توجه به موارد زیر، کدام گزینه بیانگر اطلاعات صحیحی از اقدامات و وقایع مربوط به کشورها می‌باشد؟

(الف) قیام مهدیون در سودان، به رهبری مهدی سودانی و قیام مردم هندوستان، به رهبری گاندی در برابر استعمارگری این کشور بوده است.

(ب) در قرن ۱۹ میلادی قدرت نظامی خود را تقویت کرد و نسبت به همسایگان جنوبی خود سیاست توسعه‌طلبانه‌ای در پیش گرفت.

(ج) آنان، تحت تأثیر اندیشه ملی‌گرایی، برای تأسیس حکومت ملی به پا خاستند.

(د) این کشور، با ساخت تسلیحات مدرن به ویژه توپ، هواپیما، کشتی جنگی و زیردریایی، به رقابت با قدرت‌های نظامی پرداخت.

(۱) «الف» مربوط به کشور انگلستان بوده که مورد «ب» از جمله اقدامات این کشور است.

(۲) «ب» مربوط به ایالات متحده آمریکا بوده که دست به مداخله در کشورهای آمریکای لاتین زده است.

(۳) «ج» مربوط به اقوامی از اروپاییان است که مردم مورد «د» را نیز شامل می‌شود.

(۴) «د» مربوط به کشور روسیه بوده که با این اقدامات به آلمان کمک کرده و با انگلستان به رقابت نظامی پرداخته است.

۱۰۴- اگر عوامل و وقایع مؤثر در ایجاد انقلاب روسیه را به ترتیب زمانی (از قدیم به جدید) مرتب کنیم، کدام گزینه به دست می‌آید؟ (از راست به چپ)

(الف) تزار روسیه تعداد زیادی از کارگران و کشاورزان را به جنگ فراخواند.

(ب) بروز مشکل در تولید و به تبع آن کمبود محصولات داخلی باعث خشم مردم شد.

(ج) دولت آلمان کوشید اعتراضات و شورش‌های داخلی علیه حاکمان روسیه را تقویت نماید.

(د) حکومت روسیه تن به اصلاحات سیاسی و اقتصادی داد اما این اصلاحات به نظر کافی نمی‌رسید.

(۱) «الف» - «ب» - «د» - «ج» (۲) «د» - «الف» - «ب» - «ج»

(۳) «د» - «ج» - «الف» - «ب» (۴) «الف» - «ب» - «ج» - «د»

۱۰۵- **پایان** کدام گزینه درباره مفاد قرارداد ۱۹۱۹ نادرست است؟

(۱) برخی مفاد این قرارداد پیش از آنکه به تصویب مجلس شورای ملی برسد، به اجرا گذاشته شد.

(۲) انگلستان متعهد می‌شد که وامی در اختیار دولت ایران قرار دهد تا تحت نظارت دولت‌مردان ایرانی هزینه شود.

(۳) مسئولیت تجدید سازمان و ایجاد ارتش یکپارچه ایران و تأمین اسلحه و تدارکات آن به افسران انگلیسی داده می‌شد.

(۴) اداره امور دارایی و برخی دیگر از ادارات و وزارتخانه‌های ایران در اختیار انگلستان قرار می‌گرفت.

فصل اول: تاریخ‌شناسی

(درس‌های ۱ تا ۳)
صفحه‌های ۱ تا ۲۸

در این بخش، از میان سؤالات تاریخ (۱) و تاریخ (۲) می‌توانید یک مجموعه را انتخاب کنید.
می‌توانید به سؤالاتی ۱۰۶ تا ۱۱۰ «یا» به سؤالاتی ۱۱۱ تا ۱۱۵ پاسخ دهید.
وقت پیشنهادی: ۵ دقیقه

تاریخ (۱)

۱۰۶- مورخی در یک پژوهش تاریخی در مرحله فعلی، عدم بیراهه رفتن خود را تضمین کرده است. با توجه به موارد

زیر، کدام گزینه توضیح درستی درباره کار او ارائه می‌دهد؟

الف) پژوهشگر اطلاعات را استخراج می‌کند.

ب) پژوهشگر نتایج و یافته‌های تحقیق را استخراج می‌کند.

ج) پژوهشگر از اصالت اسناد اطمینان حاصل می‌کند.

د) پژوهشگر گذشته را بازسازی می‌کند.

ه) پژوهشگر از تازه بودن موضوع اطمینان حاصل می‌کند.

ت) پژوهشگر هدف پژوهش را مشخص می‌کند.

۱) اگر «الف» را پیش از «ب»، «ج» را پس از «ه» و «ت» را هم‌زمان در مرحله فعلی اجرا کند، مراحل پژوهش در تاریخ را به‌درستی رعایت کرده است.

۲) اگر «ج» را پیش از «الف»، «د» را پس از «ب» و «ه» را پیش از مرحله فعلی انجام دهد، مراحل پژوهش در تاریخ را به‌درستی رعایت کرده است.

۳) اگر «ت» را پیش از «ه»، «د» را پس از «الف» و «ج» را پس از مرحله فعلی انجام دهد، مراحل پژوهش در تاریخ را به‌درستی رعایت کرده است.

۴) اگر «د» را پیش از «ب»، «ت» را پس از «ه» و «الف» را هم‌زمان با مرحله فعلی انجام دهد، مراحل پژوهش در تاریخ را به‌درستی رعایت کرده است.

۱۰۷- در رابطه با فواید و کارکردهای تاریخ، کدام موارد درباره فایده «بهره‌گیری از گذشته برای حال و آینده» درست هستند؟

الف) برگزاری مراسم عاشورا در ماه محرم نشان‌دهنده پابندی ملت ایران به آیین و رسوم اجدادی خود است.

ب) کتاب «قانون» ابن‌سینا تا همین چندسال پیش همچنان در دانشگاه‌های معتبر اروپایی تدریس می‌شد.

ج) بسیاری از آیات قرآن، تاریخ را منبع معتبر کسب شناخت و تفکر معرفی می‌کنند.

د) انقلاب کبیر فرانسه سرآغازی برای شروع انقلاب‌های آزادی‌بخش قرن‌های بعدی بود.

۱) «الف» و «ب» ۲) «ب» و «ج» ۳) «ج» و «د» ۴) «ب» و «د»

۱۰۸- در مقایسه گاه‌شماری بین‌النهرین و گاه‌شماری مصری کدام گزینه، نادرست است؟

۱) هر دو در تنظیم و تدوین گاه‌شماری پیشگام بودند؛ اما مصریان از گاه‌شماری خورشیدی و بین‌النهرینی‌ها، از گاه‌شماری خورشیدی - قمری استفاده می‌کردند.

۲) برای محاسبه دقیق سال، مصری‌ها هر سه سال یک ماه به سال می‌افزودند و در بین‌النهرین، هر چهارسال یک روز به سال می‌افزودند.

۳) مصری‌ها با وجود اینکه کبیسه می‌گرفتند، ۵ روز به ماه دوازدهم خود می‌افزودند؛ اما در گاه‌شماری بابلی‌ها ماه‌ها یا ۲۹ روزه یا ۳۰ روزه بودند.

۴) گاه‌شماری هجری قمری که بر پایه گردش ماه به دور زمین است، بیشتر از آنکه به گاه‌شماری مصری شباهت داشته باشد، مشابه گاه‌شماری بابلی است.

که سال ۳۵۴ شبانه روز می‌باشد.

۱۰۹- با توجه به سؤالات زیر، کدام گزینه درست است؟

(الف) هروت، مورخ مشهور یونانی، برای نگارش تاریخ به کدام منطقه سفر کرد؟

(ب) بررسی رودهایی مانند نیل، دجله و فرات چه چیزی را نشان می‌دهد؟

(ج) ابن خلدون در مقدمه العبر، به چه موضوعی پرداخته است؟

(د) جغرافیای تاریخی به مطالعه چه اموری می‌پردازد؟

(۱) مصر و یونان - نقش اقتصادی رودها - تأثیر اقلیم بر تاریخ و اخلاق - تأثیر محیط طبیعی و عوامل جغرافیایی بر رویدادهای تاریخی

(۲) مصر و فینیقیه - نقش رودها در شکل‌گیری تمدن‌ها - تأثیر اقلیم بر تاریخ و اخلاق - تأثیر محیط طبیعی و عوامل جغرافیایی بر رویدادهای تاریخی

(۳) مصر و فینیقیه - نقش اقتصادی رودها - اخلاق و انسان‌ها - شکل‌گیری تقسیمات کشوری و وضعیت حکومت‌های گذشته

(۴) مصر و یونان - نقش رودها در شکل‌گیری تمدن‌ها - اخلاق و انسان‌ها - شکل‌گیری تمدن‌ها، مهاجرت و گسترش راه‌ها

۱۱۰- یک دانشجوی تاریخ مأموریت یافته است که در یک پروژه باستان‌شناسی شرکت کند. به‌ترتیب این دانشجوی تاریخ در هر عبارت، در کدام مراحل کار

باستان‌شناسان است؟

(الف) سعی دارد با توجه به اثر باستانی که پیدا شده، روابط جوامع گذشته و تأثیرات فرهنگی و اقتصادی آن‌ها بر یکدیگر را توضیح دهد.

(ب) این دانشجو موردی را پیدا کرده است که احتمال می‌دهد یک اثر تاریخی باشد؛ برای همین از آن عکس‌برداری می‌کند.

(ج) از ابزارها و فناوری‌های جدید و پیشرفته‌ای برای کشف و بازسازی دقیق محوطه‌ها و آثار باستانی استفاده می‌کند.

(د) در این مرحله اثر باستانی‌ای که در دل خاک بود، نمایان شده و تمامی مشخصات آن ثبت می‌شود.

(۱) (الف) حفاری (ب) شناسایی و کشف (ج) استخراج و تنظیم اطلاعات (د) حفاری

(۲) (الف) حفاری (ب) حفاری (ج) استخراج و تنظیم اطلاعات (د) شناسایی و کشف

(۳) (الف) استخراج و تنظیم اطلاعات (ب) حفاری (ج) شناسایی و کشف (د) حفاری

(۴) (الف) استخراج و تنظیم اطلاعات (ب) شناسایی و کشف (ج) استخراج و تنظیم اطلاعات (د) حفاری

تاریخ (۲)

اگر به سؤال‌های ۱۰۶ تا ۱۱۰ پاسخ ن داده‌اید، می‌توانید به سؤال‌های ۱۱۱ تا ۱۱۵ پاسخ دهید.

فصل اول: تاریخ‌شناسی

فصل دوم: ظهور اسلام

(درس‌های ۱ تا ۳)

صفحه‌های ۱ تا ۲۹

۱۱۱- مورخی در جست‌وجوهای علمی و تاریخی خود، به گزاره‌هایی برخورد کرده است که با توجه به آن‌ها باید به تحلیل منابع بپردازد. با توجه به عبارت‌های زیر، کدام گزینه تحلیل درستی برای کمک به مورخ مذکور، ارائه می‌دهد؟

عبارت «۱»: آنچه دربارهٔ زمان جهان از آغاز تا انجام گفتیم؛ از همه گفته‌های دیگر درست‌تر است که شواهد درستی را دارا است؛ از جمله حدیث پیامبر (ص) که فرمود: زمان هشتاد سال است که یک روز آن، یک ششم دنیا است.

عبارت «۲»: خیل‌تاشان که رفته بودند سوی غزنین باز آمدند و باز نمودند که چون بشارت رسید به غزنین، چند روز شادی کردند.

عبارت «۳»: اخبار سیستان از اول که بنا کردند و انساب بزرگان و حدود شهر سجستان که از کجا بود اندر ابتدا و فضایل آن بر دیگر شهرها یافته بود.

عبارت «۴»: پاسی از شب بگذشت. بانگ طبل برخاست و باران مرگ بر تیموریان فرو بارید. مردم شهر شش هزار تن از آنان بکشتند؛ چون شب به پایان آمد، تیمور از ماجرا آگاه شد و به دمدمه دیو ناپاک از راه رفت.

۱) عبارت «۳» مربوط به تاریخ سیستان و عبارت «۲» مربوط به تاریخ طبری، اثر مؤلفی ناشناخته است.

۲) عبارت «۲» از تاریخ بیهقی، اثر ابوالفضل بیهقی و عبارت «۱» مربوط به تاریخ طبری است.

۳) عبارت «۴» از کتاب عجائب‌المقدور ابن عربشاه و عبارت «۱» مربوط به تاریخ بیهقی است.

۴) عبارت «۱» مربوط به تاریخ سیستان از مؤلفی ناشناخته و عبارت «۳» و «۴» مربوط به عجائب‌المقدور ابن اسفندیار است.

۱۱۲- چند مورد از عبارت‌های زیر درست است؟

الف) «المسالک و الممالک» متونی بودند که دربارهٔ سیاست پادشاهان نوشته می‌شدند.

ب) از نمونهٔ برجستهٔ اندرزنامه‌ها می‌توان به قابوس‌نامه اشاره کرد.

ج) کتاب‌های سیاست‌نامه‌ای، حاوی اطلاعاتی سودمند دربارهٔ شیوهٔ کشورداری و مناسبات حکومت و مردم هستند.

د) انوری، شاعر دورهٔ سلجوقی در قصیدهٔ نامهٔ اهل خراسان، به خوبی اوضاع سیاسی، اجتماعی و فرهنگی زمان خود را نقد کرده است.

۱) چهار ۲) سه ۳) دو ۴) یک

۱۱۳- کدام گزینه در مورد «تاریخ‌نگاری ترکیبی» نادرست بیان شده است؟

۱) لازمهٔ این نوع تاریخ‌نویسی، مطالعه و کسب دیدگاه نسبت به همهٔ روایات موجود است.

۲) در این روش تاریخ‌نویسی، مورخ باید از میان روایت‌های مختلف گزینش و انتخاب نماید.

۳) این نوع تاریخ‌نویسی از اواخر قرن سوم هجری، با آثار بلاذری و دینوری متداول شد.

۴) مورخ در این روش، روایت‌های مختلف دربارهٔ یک واقعه را بدون دخل و تصرف نقل می‌کند.

۱۱۴- با توجه به جدول روبه‌رو مشخص کنید کدام گزینه جاهای خالی را به درستی می‌تواند تکمیل کند؟

معلول	علت
الف	عصبیت قبیله‌ای
داشتن شغل‌هایی مانند پرورش معدودی بز و شتر و راهزنی	ب
ج	خلق و خوی تند و سرکش مردم عربستان

۱) الف) نقش زیادی در بروز جنگ و خون‌ریزی‌های پی‌درپی در شبه

جزیرهٔ عربستان داشت. ب) موقعیت جغرافیایی عربستان ج) فرهنگ

و اخلاق خشن و گستاخ و کینه‌جو

۲) الف) وابستگی شدید عرب‌ها به قبیلهٔ خود ب) موقعیت جغرافیایی

عربستان ج) تعصب قبیله‌ای و پیروی کورکورانه از اجداد قبیله

۳) الف) وابستگی شدید عرب‌ها به قبیلهٔ خود ب) رسم و رسوم موجود

در قبیله ج) فرهنگ و اخلاق خشن و گستاخ و کینه‌جو

۴) الف) نقش زیادی در بروز جنگ و خون‌ریزی‌های پی‌درپی در شبه جزیرهٔ عربستان داشت. ب) رسم و رسوم موجود در قبیله ج) تعصب قبیله‌ای و پیروی کورکورانه از اجداد قبیله

۱۱۵- کدام یک از عبارت‌های زیر، دربارهٔ اولین شهری که پیامبر (ص) برای یافتن پایگاهی جدید برای اسلام راهی آنجا شدند، نادرست است؟

الف) شهری ثروتمند در نزدیکی یترب بود و بزرگان و اشراف آنجا روابط اقتصادی گسترده‌ای با سران قریش داشتند.

ب) پس از رانده شدن پیامبر توسط اهالی این شهر، پیامبر مورد حمایت خواهی توسط یکی از اشراف شهر مکه قرار گرفت.

ج) مردمی که دعوت پیامبر را پذیرفتند و زمینه‌ساز هجرت تاریخی ایشان شدند، از اهالی این شهر نیستند.

د) با وجود احترام خاصی که به پیامبر (ص) داشتند؛ اما دعوت ایشان را نپذیرفتند.

۱) «الف» و «ج» ۲) «ب» و «د» ۳) «ج» و «ب» ۴) «الف» و «د»

جغرافیا (۳)

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.

وقت پیشنهادی: ۵ دقیقه

درس سوم: ویژگی‌ها و انواع شیوه‌های

حمل و نقل

صفحه‌های ۴۱ تا ۵۸

۱۱۶- کدام یک از موارد زیر درست است؟

(الف) هدف رکن زیربنایی اقتصاد کشورها، برنامه‌ریزی و مدیریت مطلوب منطقه‌ای است.

(ب) تولید هواپیماهای بویینگ بر تولید هواپیماهای جت مقدم نیست.

(ج) گردشگری از جمله اهمیت‌های اقتصادی حمل‌ونقل است.

(د) در روند تاریخی تحول حمل و نقل، تولید نخستین لوکوموتیوهای مجهز به موتور بخار با تغییر چهره فضاهاى خارج شهری تلاقی داشت.

(۱) «الف» و «ب» (۲) «ب» و «ج» (۳) «ج» و «د» (۴) «الف» و «د»

۱۱۷- کدام گزینه پیرامون «حمل و نقل جاده‌ای» درست است؟

(۱) حمل و نقل جاده‌ای، متداول‌ترین شیوه حمل و نقل در همه قاره‌های جهان است و برای مسافت‌های کوتاه (معمولاً کمتر از ۴۰۰ کیلومتر) مناسب‌تر است.

(۲) برای رفتن به مکان‌های دور افتاده یا مناطق روستایی، اغلب از این شیوه استفاده می‌شود و احداث پایانه‌ها در این شیوه، متوسط برآورد می‌شود.

(۳) از نظر دسترسی به نقاط مختلف در مسیر راه و توقف در ایستگاه‌های متعدد، انعطاف بیشتری نسبت به سایر شیوه‌های حمل و نقل دارد.

(۴) نسبت به سایر شیوه‌ها، قابلیت جابه‌جایی تعداد کمتری مسافر را دارد و ظرفیت کامیون و تریلی برای حمل بار کمتر از وسایل حمل‌ونقل آبی و هوایی است.

۱۱۸- کدام یک از موارد مشخص‌شده، نادرست بیان شده است؟

«حمل‌ونقل ریلی یکی از مهم‌ترین شیوه‌های حمل کالا و مسافر در جهان است. این نوع از حمل‌ونقل برای مسافت‌های متوسط و نسبتاً طولانی مناسب است،

(الف)

هم‌چنین هزینه احداث ترمینال (پایانه) برای آن، متوسط برآورد می‌شود. هزینه حمل کالا در این روش نسبت به حمل‌ونقل جاده‌ای برای

(ج)

(ب)

مسافت‌های کوتاه، مقرون به‌صرفه است. مصرف سوخت در حمل‌ونقل ریلی بسیار کمتر از حمل‌ونقل جاده‌ای است، اما آلاینده‌گی آن

(د)

برای محیط‌زیست تاحدودی بیشتر است. هزینه احداث خطوط راه‌آهن به‌ویژه در نواحی ناهموار، زیاد ارزیابی می‌شود.

(هـ)

(۱) «ب» و «د» (۲) «ب» و «ج» (۳) «الف» و «هـ» (۴) «ج» و «هـ»

۱۱۹- با توجه به عنوان کشتی‌های مطرح‌شده، کدام مورد به موضوع درستی اشاره دارد؟

(الف) کشتی‌های کروز (ب) کشتی‌های فله‌بر (ج) کشتی‌های رو-رو

(۱) کشتی‌های مورد «ج» از نظر اندازه استاندارد هستند و سرعت حمل و ظرفیت حمل کالاها را به‌ترتیب افزایش و کاهش داده‌اند.

(۲) کشتی‌های مورد «ب» همانند حمل‌ونقل لوله‌ای در انتقال کالاهایی مانند نفت، گاز، مواد پتروشیمی و غلات استفاده می‌شود.

(۳) کشتی‌های مورد «الف» از جمله کشتی‌های مسافربری هستند که با وجود سرعت زیاد، از مبدأ و مقصد مشترکی برخوردارند.

(۴) کشتی‌های مورد «ب» همانند مورد «ج» و برخلاف مورد «الف» از مهم‌ترین کشتی‌های غیرمسافربری و حمل کالا به‌شمار می‌روند.

۱۲۰- با توجه به ویژگی‌های هریک از روش‌های حمل و نقل، کدام گزینه درست است؟

(الف) امنیت بسیار زیادی دارد. (ب) مقرون به‌صرفه‌ترین روش برای جابه‌جایی کالاهای حجیم

(ج) نیاز به احداث مسیر ندارد. (د) انتقال سیالات

(هـ) برای صرفه‌جویی در زمان مناسب است.

(۱) حمل و نقل از طریق مورد «د»، به مراقبت زیاد دارد و مورد «ب»، اشاره به حمل و نقل ریلی دارد.

(۲) یکی دیگر از ویژگی‌های حمل و نقل از طریق «الف»، مصرف سوخت پایین آن نسبت به حمل و نقل جاده‌ای است.

(۳) حمل و نقل از طریق «هـ» برخلاف «ج»، نیاز به سرمایه‌زیادی ندارد.

(۴) «الف» برخلاف «ب»، برای حمل کالاهای فاسدشدنی و کم‌حجم استفاده می‌شود.

فصل اول: جغرافیا چیست؟

(درس‌های ۱ و ۲)
صفحه‌های ۱ تا ۱۲

در این بخش، از میان سوالات جغرافیای ایران و جغرافیا (۲) می‌توانید یک مجموعه را انتخاب کنید.
می‌توانید به سؤال‌های ۱۲۱ تا ۱۲۵ «یا» به سؤال‌های ۱۲۶ تا ۱۳۰ پاسخ دهید.
وقت پیشنهادی: ۵ دقیقه

جغرافیای ایران

۱۲۱- جغرافیای اقتصادی بر کدام فعالیت نظارت می‌کند و همه موارد کدام گزینه، جزء یک گروه از شاخه‌های جغرافیایی است؟

- (۱) چگونگی معیشت جغرافیای انسانی در مکان‌های مختلف در رابطه با محیط زندگی‌شان - کارتوگرافی، روش‌های کمی در جغرافیا
- (۲) تولید، توزیع و مصرف کالاها و خدمات، نظام اقتصادی و عرضه و تقاضا - کارتوگرافی، ژئومورفولوژی
- (۳) چگونگی معیشت جغرافیای انسانی در مکان‌های مختلف در رابطه با محیط زندگی‌شان - جغرافیای زیستی، جغرافیای روستایی
- (۴) تولید، توزیع و مصرف کالاها و خدمات، نظام اقتصادی و عرضه و تقاضا - ژئومورفولوژی، جغرافیای آب‌ها

۱۲۲- کدام گزینه فرایند ایجاد تصویر روبه‌رو را با در نظر گرفتن مفاهیم جغرافیایی، به‌درستی نشان می‌دهد؟ (تقدم و تأخر مفاهیم از راست به چپ است.)

- (۱) نگاه سودجویانه برای رسیدن به خواسته‌ها ← محیط طبیعی: محیط جغرافیایی
- (۲) رویداد جغرافیایی محسوس و مشهود ← تأثیرگذاری و تأثیرپذیری به‌صورت جریانی پیوسته: محیط جغرافیایی
- (۳) دانش جغرافیا ← شناخت توان‌ها و ظرفیت‌های محیطی: محیط جغرافیایی
- (۴) مجموعه‌ای متعادل ← درک توان‌ها و استفاده از منابع: محیط جغرافیایی

۱۲۳- در رابطه با رویکرد «دید کل‌نگری یا ترکیبی»، تحلیل یک پدیده جغرافیایی باید چه ویژگی داشته باشد؟

- (۱) بررسی جداگانه هر عامل به صورت مستقل و بدون در نظر گرفتن تأثیرات متقابل
- (۲) صرفاً تأکید بر عوامل انسانی به دلیل نقش اصلی و محوری در شکل‌گیری فضا و محیط
- (۳) تحلیل چندعاملی با در نظر گرفتن تعامل و وابستگی بین عوامل طبیعی، انسانی و اقتصادی
- (۴) استفاده از مدل‌های آماری بدون توجه به شرایط محلی و فرهنگی مورد مطالعه

۱۲۴- با توجه به متن زیر، کدام گزینه اطلاعات نادرستی درباره سوالات کلیدی در جغرافیا بیان می‌کند؟

«گرمایش جهانی زمین، پدیده‌ای است که منجر به افزایش میانگین دمای زمین و اقیانوس‌ها شده است. بر پایه اجماع علمی درباره تغییر اقلیم، افزایش فعلی میانگین دمای جهانی، عمدتاً توسط انسان و به دلیل استفاده از سوخت‌های فسیلی از زمان انقلاب صنعتی پدید آمده است. استفاده از سوخت‌های فسیلی، جنگل‌زدایی و برخی فعالیت‌های کشاورزی و صنعتی باعث افزایش گازهای گلخانه‌ای شده است.»

(۱) در متن به سوال «چه چیز؟» پاسخ داده نشده است.

(۲) در متن، علل پدیده گرمایش زمین در پاسخ به «چرا؟» مطرح شده است.

(۳) به سوالات «چه موقع؟» و «کجا؟» پاسخ داده شده است.

(۴) در متن، به پاسخ سوال «چه کسی؟» اشاره شده است.

۱۲۵- با جابه‌جایی کدام یک از موارد زیر با هم، ترتیب کاملاً درستی از مراحل اصلی پژوهش در جغرافیا حاصل می‌شود؟

- الف) آیا استقرار صنایع بزرگ در اطراف شهر تبریز، بر شاخص‌های کیفیت زندگی در محلات مسکونی مجاور تأثیر گذاشته است؟
- ب) به سازمان آموزش و پرورش توصیه می‌شود تا حد امکان، موقعیت مدارس ابتدایی در محلات آسیب‌پذیر از نظر آلودگی نباشد.
- ج) از طریق سازمان حفاظت محیط زیست، داده‌های عددی مربوط به آلودگی هوا در سطح شهر تبریز جمع‌آوری می‌شود.
- د) پرسشنامه‌ای جامع از ساکنان محلات مختلف (با فواصل متفاوت از صنایع و کارگاه‌های بزرگ) تهیه و جمع‌آوری می‌شود.
- ه) از روش‌های آماری متفاوت، برای مقایسه پاسخ‌های پرسشنامه در محلات نزدیک و دور از صنایع استفاده می‌شود.
- و) شیوع بیماری‌های تنفسی در میان ساکنان برخی از محلات شهر تبریز، می‌تواند ناشی از آلاینده‌های کارخانه‌ها باشد.

(۴) «و» و «الف»

(۳) «ج» و «د»

(۲) «ب» و «و»

(۱) «الف» و «ب»

جغرافیا (۲)

اگر به سؤال‌های ۱۲۱ تا ۱۲۵ پاسخ نداده‌اید، می‌توانید به سؤال‌های ۱۲۶ تا ۱۳۰ پاسخ دهید.

فصل اول: ناحیه چیست؟

(درس‌های ۱ و ۲)

صفحه‌های ۱ تا ۱۸

۱۲۶- با توجه به گزاره‌های زیر، کدام گزینه درست تدوین و تنظیم شده است؟

(الف) یک جغرافی‌دان، با توجه به میانگین بارش و توزیع سالانه آن، کشور ایران را به شش ناحیه تقسیم کرده است.

(ب) یک جغرافی‌دان، قاره آمریکا را بر اساس نوع پوشش گیاهی و زندگی جانوری، به دو زیست‌بوم تقسیم کرده است.

(۱) رویکرد «الف» و «ب» از لحاظ کارکرد تفاوتی با هم ندارند و می‌توانند به‌جای هم استفاده شوند.

(۲) در رویکرد «الف» توجه بیشتری به عوامل طبیعی شده است؛ اما در رویکرد «ب» سایر عوامل نیز قابل توجه هستند.

(۳) تفاوت عمده رویکرد «الف» و «ب» می‌تواند به هدف تحقیق و مطالعه و نحوه کار محقق مربوط باشد.

(۴) رویکرد «الف» نمی‌تواند در نواحی موردنظر رویکرد «ب» به کار رود، چون این رویکردها شرایط محیطی را مبنا قرار داده‌اند.

۱۲۷- همه گزینه‌ها، مفهوم درستی از تصویر روبه‌رو را بیان می‌کنند؛ به‌جز:

(۱) براساس طرز تفکر جغرافی‌دان، نواحی مختلفی در سطح زمین به وجود آمده است.

(۲) جغرافی‌دان با استفاده از یک یا چند معیار، سطح زمین را ناحیه بندی می‌کند.

(۳) همگونی عناصر طبیعی و انسانی، در کانون ناحیه دیده می‌شود.

(۴) با گذشت زمان ممکن است وسعت ناحیه تغییر کند.

۱۲۸- در رابطه متقابل انسان و ناحیه، کدام‌یک از گزینه‌های زیر، بیشترین مطابقت را با مفهوم دگرگونی ناحیه توسط انسان دارد؟

(۱) کشاورزان یک روستا با توجه به بارش‌های سالانه، نوع محصولات خود را تغییر می‌دهند.

(۲) افزایش جمعیت شهری موجب تبدیل اراضی کشاورزی اطراف به مناطق مسکونی می‌شود.

(۳) قرار گرفتن یک شهر در کنار رودخانه، موجب رونق فعالیت‌های تجاری آن شده است.

(۴) شرایط اقلیمی کوهستانی، مردم یک ناحیه را به استفاده از معماری خاص واداشته است.

۱۲۹- کدام گزینه مطلب درستی پیرامون متن زیر بیان می‌کند؟

«هرچه به سمت بیابان صحرا، پیش می‌رویم، علف‌های ساوان، کوتاه‌تر و تنک‌تر می‌شوند و کم‌کم به مراتع مداری که از علفزارهای کوتاه قد تشکیل شده است، تبدیل می‌گردند.»

(۱) جنگل‌های بارانی استوایی، یک ناحیه انتقالی بین ساوان و صحرای بزرگ آفریقا است.

(۲) هرچه از مرزهای یک ناحیه جغرافیایی دور می‌شویم، از عوامل همگونی آن ناحیه کاسته می‌شود.

(۳) زیست‌بوم‌ها (بوم‌سازگان) جزء نواحی طبیعی هستند که هر یک به سبب پوشش گیاهی و زندگی جانوری خاصی که دارند، از بقیه متمایز می‌شوند.

(۴) این مراتع در حاشیه صحرا به علت خشکی هوا به استپ‌های بیابانی تبدیل می‌شوند.

۱۳۰- با توجه به عبارت‌های زیر، کدام گزینه اطلاعات نادرستی بیان می‌کند؟

(الف) رشته‌کوه آلپ، از غرب به شرق در هفت کشور اروپایی از جمله ایتالیا، فرانسه، آلمان و اتریش گسترده شده است.

(ب) مردم قوم پشتون، در کشور افغانستان و بخش‌هایی از پاکستان زندگی می‌کنند.

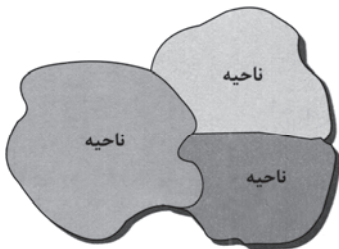
(ج) قاره آسیا، بزرگ‌ترین پهنه خشکی در جهان است که ۵۲ کشور مستقل در آن قرار دارند.

(۱) عبارت «ب» برخلاف «الف»، مربوط به «تعیین مرزهای دقیق نواحی انسانی دشوارتر از نواحی طبیعی است.» می‌باشد.

(۲) عبارت «ب» به «مرزهای سیاسی و اداری معمولاً بر مرزهای نواحی طبیعی و انسانی منطبق نیستند.» اشاره دارد.

(۳) عبارت «ج» مربوط به «قلمرو و وسعت نواحی، متفاوت است.» می‌باشد.

(۴) عبارت «الف» برخلاف «ج»، مربوط به «مرزهای نواحی قابل تغییرند.» می‌باشد.

درس پنجم: خدا در فلسفه
(قسمت اول)
درس ششم: خدا در فلسفه
(قسمت دوم)
صفحه‌های ۲۹ تا ۵۱

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

فلسفه دوازدهم

۱۳۱- کدام مورد در مقایسه دیدگاه خداشناسی افلاطون و ارسطو قابل پذیرش است؟

(۱) نقش خداوند در برهان نظم افلاطون شبیه نقش خداوند در برهان درجات کمال ارسطو است، زیرا نظم جهان و درجات مختلف کمال نمی‌توانند اتفاقی و تصادفی رخ داده باشند.

(۲) ثبات خداوند مورد توافق آن‌هاست، ولی تأکید افلاطون بر «عدم زاینده‌گی» خداوند با نقش خدا در برهان حرکت ارسطو تقابل دارد؛ زیرا ارسطو پویایی جهان را زائیده محرک غیرمتحرک می‌داند.

(۳) شباهت حقایق به خداوند در دیدگاه افلاطون را می‌توان در شکل‌گیری ایده برهان درجات کمال ارسطو مؤثر دانست، زیرا ارسطو بر پایه امکان مقایسه شباهت موجودات به خدا استدلال می‌کند.

(۴) برهان درجات کمال مکمل دیدگاه افلاطون است، زیرا مثال خیر در بیان او نوعی الگوی کمالات برای حقایق جهان است و ارسطو در این برهان روش شناخت کمالات مطلق آن‌گو را توضیح می‌دهد.

۱۳۲- بر اساس توصیف افلاطون از خدا، کدام عبارت جایگاه خداوند را دقیق‌تر و کامل‌تر نشان می‌دهد؟

(۱) خدا موجودی است که همچون خدایان متعدد یونان، مبدأ برخی واقعیات جهان است.

(۲) خدا حقیقتی است که هم «صانع و آفریننده اشیا این عالم» است و هم همه چیز در پرتو آن دارای حقیقت می‌شود.

(۳) خدا همان خورشید است که روشنایی بخشی آن موجب حقیقت یافتن موجودات می‌شود.

(۴) خدا امری است که صرفاً در زبان و اصطلاح برای ارتباط با مردم آتن به کار می‌رود، بی‌آنکه در اندیشه افلاطون جایگاه واقعی داشته باشد.

۱۳۳- **نهایی** دکارت برای اثبات وجود خدا بر چه نکته‌ای در ذهن انسان تأکید می‌کند؟

(۱) وجود تصور یک موجود نامتناهی و کامل در ذهن انسان

(۲) وجود ایده‌های مسئولیت‌پذیری و اخلاق در ذهن آدمی

(۳) ترکیب ایده‌های محدود برای ساختن مفهوم نامحدود

(۴) فرضیه‌های علمی و آزمایش‌های تجربی

۱۳۴- کدام مورد عبارت را به نحو مناسب تکمیل می‌کند؟

«کانت ... ارسطو تلاش کرد ... را اثبات کند؛ همچنین او اعتقاد داشت که لازمه وجود اختیار در انسان ... است.»

(۱) همچون - وجود خدا - نفس غیرمادی

(۲) برخلاف - ضرورت وجود خدا - نفس غیرمادی

(۳) همچون - ضرورت وجود خدا - وجدان اخلاقی

(۴) برخلاف - وجود خدا - وجدان اخلاقی

۱۳۵- **نهایی** کدام عامل پایه‌های اعتقاد به خدا را در جامعه اروپای دوره جدید سست کرد؟

(۱) رشد تفکر حس‌گرایی و ظهور فیلسوفان ماتریالیست

(۲) گسترش تفکر عقلی محض

(۳) تلاش برای اثبات عقلی خدا

(۴) استفاده از تجربه درونی برای اثبات خدا

۱۳۶- وجه اشتراک معلم ثانی و شیخ‌الرئیس در مقدمه ابتدایی برهان اثبات وجود خدا در کدام گزینه به‌درستی ذکر شده است؟

(۱) هر دو فیلسوف با تعریف تمایز ماهیت و وجود برهان خود را آغاز می‌کنند.

(۲) هر دو فیلسوف با اشاره به مفهوم امکان و وجوب، استدلال خود را شروع می‌کنند.

(۳) هر دو فیلسوف با نگاه به مصادیق جهان پیرامون خود شروع به استدلال می‌کنند.

(۴) هر دو فیلسوف با در نظر گرفتن ذات امکانی موجودات شروع می‌کنند.

۱۳۷- هسته اصلی و خلاصه برهان ابن‌سینا در اثبات وجود خداوند در کدام گزینه آمده است؟

(۱) فقر و نیاز ذاتی موجودات جهان در عین استقلال و بی‌نیازی خداوند

(۲) ممکن‌الوجود بودن موجودات و نیاز آنها به واجب بالذات برای خروج از حالت امکانی

(۳) ابطال تسلسل علل نامتناهی و تقدم وجودی علت بر معلول

(۴) تأثیر خداوند بر معنابخشی به حیات جسمانی و روحانی بشر

۱۳۸- **نهایی** بحث فیلسوف، چه مسلمان و چه غیر مسلمان درباره خدا، تا چه زمانی فلسفی است؟

(۱) تا وقتی که از استدلال عقلی محض، استفاده کند و نتایج استدلالی ارائه نماید.

(۲) تا زمانی که از همه روش‌ها و شیوه‌های متفاوت و بعضاً متعارض استفاده کند.

(۳) تا وقتی که نهایتاً در مورد اثبات خداوند نتیجه‌گیری نشود.

(۴) تا زمانی که فیلسوف از عقیده فلسفی که پذیرفته دفاع نکند.

۱۳۹- کدام گزینه، مثالی مشترک برای استدلال فارابی، ابن‌سینا و ملاصدرا در ردّ خودبستگی موجودات و اثبات نیاز به واجب‌الوجود بالذات را نشان

می‌دهد؟

(۱) تاریخ بشر به‌مثابه سلسله‌ای از رویدادها که هر واقعه به واقعه پیشین تکیه دارد.

(۲) باغی که در آن هر درخت سایه و رطوبت خود را از درختان دیگر می‌گیرد.

(۳) سلسله‌ای از جویبارها و رودخانه‌ها که از حیث جاری شدن آب همگی وابسته به سرچشمه‌اند.

(۴) سامانه‌ای از فرمول‌های فیزیک که همگی به یک شیوه اثبات می‌شوند.

۱۴۰- از نظر یک فیلسوف الهی، شرط کسب معیارهای زندگی معنادار برای یک انسان چیست؟

(۱) اعتقاد به وجود خدا و نقش او در حیات معنوی و اجتماعی

(۲) پذیرش معناداری حیات در عین اعتقاد به تأثیر خداوند در زندگی

(۳) اثبات وجود خداوند با دلایل عقلی

(۴) پذیرش خداوند به همراه صفاتی که دارد

اقسام استدلال استقرایی

قضیه حمله

(درس‌های ۵ و ۶)

صفحه‌های ۳۹ تا ۶۱

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.

وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

منطق

۱۴۱- کدام گزینه داوری نادرستی از ضعف و قوت استقرای تمثیلی و قطعیت آن ارائه می‌نماید؟

- (۱) وجود اختلاف کم: نتیجه احتمالی
(۲) وجود اختلاف زیاد: نتیجه احتمالی
(۳) وجود مشابهت زیاد: استدلال ضعیف
(۴) وجود مشابهت زیاد: استدلال قوی

۱۴۲- استدلال زیر، چه نوع استدلالی است؟

«پاستور چون متوجه شد که تخمیر مشروبات الکلی به سبب فعالیت جانداران میکروسکوپی است؛ به این نتیجه رسید که علت بیماری‌های عفونی نیز باید همین موجودات باشند.»

- (۱) استقرای تمثیلی
(۲) استقرای تعمیمی
(۳) استنتاج بهترین تبیین
(۴) استدلال قیاسی

۱۴۳- کدام یک از استدلال‌های زیر مصداق مغالطه تمثیل ناروا است؟

- (۱) همان‌طور که بدن انسان برای سلامت به ورزش نیاز دارد، جامعه هم برای رشد به فعالیت‌های فرهنگی نیاز دارد.
(۲) همان‌طور که در مسابقات ورزشی بازیکنی که قواعد را رعایت نکند جریمه می‌شود و یا از بازی کنار گذاشته می‌شود، در جامعه هم کسی که قانون را رعایت نکند باید مجازات شود.
(۳) همان‌طور که یک قفل با کلید باز می‌شود، هر مسئله فلسفی هم حتماً یک راه‌حل ساده و واحد دارد.
(۴) همان‌طور که بذر برای رویش نیازمند خاک حاصلخیز است، دانش‌آموز هم برای یادگیری به محیط آموزشی مناسب نیاز دارد.

۱۴۴- در کدام عبارت مغالطه تعمیم شتاب‌زده وجود دارد؟

- (۱) در صد سال گذشته همواره در آبان‌ماه بارندگی داشته‌ایم؛ بنابراین در آبان سال‌های بعد نیز بارندگی خواهیم داشت.
(۲) من به‌عنوان یک معلم که پارسال یکی از دانش‌آموزانم رتبه تکریمی داشته به همه شماها قول می‌دهم که امسال رتبه تکریمی بیاورید.
(۳) نمک و گچ هر دو سفیدند، پس گچ مانند نمک شور است.
(۴) آمارها نشان می‌دهند که بیش از ۷۰ درصد تصادفات جاده‌ای ناشی از سرعت غیرمجازند، بنابراین با رانندگی در سرعت مجاز تا حد زیادی احتمال تصادف کاهش می‌یابد.

۱۴۵- در مورد دو استدلال زیر کدام گزینه درست است؟

- الف) از آنجا که این چند روز تعطیل است و بسیاری از مردم به مسافرت رفته‌اند، امروز این نانوایی خلوت است.
ب) از آنجا که در مدت یک سال گذشته این نانوایی خلوت بوده است، پس احتمالاً امروز نیز این نانوایی خلوت است.
(۱) استدلال «الف» استنتاج بهترین تبیین است، زیرا با توجه به اطلاعات موجود بهترین تبیین بیان شده است.
(۲) هر دو استدلال، استقرای تعمیمی هستند با این تفاوت که استدلال دوم قوی‌تر است.
(۳) هر دو استدلال، استقرای تعمیمی قوی هستند.
(۴) هر دو استدلال، استنتاج بهترین تبیین هستند.

۱۴۶- قضیه حملی و شرطی در چه چیزی نمی‌توانند تفاوت داشته باشند؟

- (۱) نوع اجزای سازنده قضیه (۲) مشروط بودن حکم (۳) کاربرد (۴) دارای حکم بودن

۱۴۷- کدام قضیه با بقیه متفاوت است؟

- (۱) مجموعه پاره‌خطها بلندترین عضو ندارد. (۲) جمعیت جهان متغیری غیرقابل پیش‌بینی است.

- (۳) اشکال هندسی را با گونیا و پرگار ترسیم کرد. (۴) سوالات آزمون از ساده به دشوار چیده نشدند.

۱۴۸- در کدام یک از قضایای جملات زیر، موضوع به گونه‌ای به کار رفته است که آن را در دسته قضایای شخصیه قرار می‌دهد؟

- (۱) دانشجویان کلاس «الف» در امتحان نهایی شرکت کردند. (۲) دانشجویان کلاس «الف» اهل مطالعه و تلاش هستند.

- (۳) دانشجویان کلاس «الف» کمترین میانگین کلاسی را کسب کرده‌اند. (۴) دانشجویان کلاس «الف» معمولاً منظم بوده‌اند.

۱۴۹- در کدام گزینه قضیه «محصوره موجب کلبه» وجود دارد؟

- (۱) نه هر که طرف کله کج نهاد و تند نشست کلاه‌داری و آیین سروری داند

- (۲) من از آن روز که در بند توام آزادم پادشاهم که به دست تو اسیر افتادم

- (۳) ساقی تو ما را یاد کن صد خیک را پُر باد کن ارواح را فرهاد کن در عشق آن شیرین‌لقا

- (۴) به ایران همه خوبی از داد اوست کجا هست مردم همه یاد اوست

۱۵۰- کدام عبارت یک قضیه شخصیه نیست؟

- (۱) میوه‌های این جعبه تازه‌تر هستند. (۲) «گرگ» را از هر طرف بخوانیم یکسان است.

- (۳) این تیم ده‌نفره است. (۴) بدون دلیل حرف می‌زد.

امکان شناخت
ابزارهای شناخت
(درس‌های ۶ و ۷)
صفحه‌های ۴۳ تا ۵۷

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

فلسفه یازدهم

۱۵۱- در مثال «می‌دانی توپت کجاست؟» و پاسخ «توپ آنجاست»، کدام جنبهٔ اساسی معرفت آشکار می‌شود؟

- (۱) معرفت صرفاً وابسته به کاربرد درست الفاظ است.
- (۲) معرفت همان بازتاب تجربه‌های گذشته در ذهن فرد است.
- (۳) معرفت مستلزم آگاهی ذهنی به مابه‌ازای خارجی است.
- (۴) معرفت به معنای توانایی پیش‌بینی پدیده‌ها بدون نیاز به اطلاع از واقعیت خارجی است.

۱۵۲- کدام گزینه پیرامون بدیهی بودن امکان معرفت صحیح است؟

- (۱) درستی شناختی که آدمی به دست می‌آورد، کاملاً روشن و بدیهی است.
- (۲) شکی نیست که آدمی از خود و جهان اطرافش شناختی هرچند محدود دارد.
- (۳) معنی شناخت برای آدمی واضح است و ابهامات تنها در حد لفظ و کلمه است.
- (۴) آدمی ابزاری برای اصلاح خطای پیشینیان در دست ندارد.

۱۵۳- کدام مورد درست است؟

- (۱) از آنجا که بشر برای درک خود و جهان پیرامون خود تلاش می‌کرده است، به امکان شناخت خود و پدیده‌های دیگر باور پیدا کرده است.
- (۲) طبیعت انسان به گونه‌ای است که هرگاه با امور مجهول در میان پدیده‌های جهان مواجه می‌شود، خود را قادر به حل این مجهولات می‌داند.
- (۳) پیشرفت پیوستهٔ دانش، دلیلی بر اشتباه گذشتگان است، ولی دلیلی بر امکان تصحیح آن‌ها نیز هست و به اصل امکان شناخت ضربه‌ای نمی‌زند.
- (۴) نتیجهٔ تلاش‌های مستمر انسان در دستیابی به دانش‌های مختلف در شاخه‌های گوناگون علم کشف توانایی خود در شناخت پدیده‌ها بوده است.

۱۵۴- کدام گزینه درست است؟

- (۱) انکار واقعیت انکار امکان شناخت را با خود به همراه ندارد.
- (۲) معرفت‌شناسی امروزه به دلیل پیشرفت و توسعهٔ مباحث آن از فلسفه جدا گشته است.
- (۳) تدریجی‌بودن شناخت از نشانه‌های پیشروی در مسیر آموختن و یادگیری است.
- (۴) اختلاف نظر با دیگران در موضوعات مختلف و سعی در اقناع آنها بیانگر امکان شناخت است.

۱۵۵- کدام یک از گزاره‌های زیر دربارهٔ حس به‌عنوان یک ابزار معرفتی و شناخت حسی درست نیست؟

- (۱) آشنایی ما با طبیعت و بسیاری از موجودات به کمک حواس پنج‌گانه انجام می‌گیرد.
- (۲) شناخت حسی هرچند که خطاپذیر است، اما برای ما ارزش و اعتبار دارد.
- (۳) ابزار حس به‌صورت مستقل می‌تواند تفاوت و تمایز اشیا و کاربردهای مختلف آنها را برای ما مشخص کند.
- (۴) با حس نمی‌توان از ماوراءطبیعت شناختی کسب کرد.

۱۵۶- کدام عبارت درباره ابزار عقل درست است؟

- (۱) ما در فهم و تبیین پدیده‌های نفسانی خود نیازمند قوه عقل هستیم.
- (۲) کارکرد ویژه عقل، شناخت حقایق غیرمحسوس و ماوراءطبیعی است.
- (۳) شناخت عقلی پایه هر نوع درک و آگاهی است.
- (۴) یکی از ویژگی‌های عقل شناخت تفاوت‌ها و تمایز بین اشیاست.

۱۵۷- کدام گزینه تنها با ابزار عقل درک می‌شود؟

- (۱) هر تجربه حسی نیازمند فاعل ادراک‌کننده است، پس ادراک صرفاً به حس فروکاستنی نیست.
- (۲) «آیا آنان بدون خالق آفریده شده‌اند؟ یا خود خالق خویش‌اند؟» (سوره طور، آیه ۳۵)
- (۳) نتایج آزمایشگاهی نشان می‌دهد که فشار هوا در ارتفاعات کاهش می‌یابد.
- (۴) مشاهده اینکه باد باعث تکان خوردن برگ درختان می‌شود.

۱۵۸- کدام عبارت در مورد معرفت شهودی درست است؟

- (۱) واسطه حصول معرفت شهودی تقویت ایمان و تعالی بخشیدن به نفس و تهذیب آن است.
- (۲) عارف با معرفت شهودی ممکن است بتواند علاوه بر عالم طبیعت سایر عوالم و حتی فرشتگان را با چشم سر ببیند.
- (۳) معرفت شهودی تجلی یک معرفت خاص بر قلب انسان، بدون استفاده از هرگونه تجربه و استدلال است.
- (۴) معرفت شهودی نوعی کمال‌طلبی همراه با عبادت خالصانه است که گاه به تدریج و گاه آنی حاصل می‌شود.

۱۵۹- کدام گزینه در ارتباط با دایره توانمندی‌های ابزار عقل نادرست است؟

- (۱) عقل ابزاری است که انسان را در معرفت‌یافتن به امور محسوس و نامحسوس یاری می‌کند.
- (۲) اینکه در عالم طبیعت «آتش» خواص مربوط به خود را دارد از شناخت‌هایی است که صرفاً توسط عقل به دست آمده است.
- (۳) نقش عقل در به دست آمدن «شناخت تجربی» در کنار حس و تجربه بسیار پررنگ است.
- (۴) اینکه می‌دانیم «خداوند قادر مطلق است» از معارفی است که از طریق عقل کسب می‌کنیم.

۱۶۰- کدام عبارت درباره شهود و وحی الهی به درستی بیان شده است؟

- (۱) عموم انسان‌ها از طریق وحی به بسیاری از حقایق قرآن آگاه می‌شوند.
- (۲) در درون‌نگری، حقایق بر قلب پیامبر نازل می‌شود.
- (۳) اگر کسی تنها قلب را ابزار معرفت بداند، دیگران را از معرفت خودش محروم می‌کند.
- (۴) بدون استفاده از عقل، در انتقال وحی حتی برای پیامبر امکان خطا وجود دارد.

اقتصاد

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.

وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

بازیگران اصلی در میدان اقتصاد

اقتصاد رشد و پیشرفت

(درس‌های ۷ و ۸)

صفحه‌های ۶۹ تا ۹۱

۱۶۱- کدام گزینه با هدف نزدیک شدن به استقلال و استحکام اقتصادی سازگاری بیشتری دارد؟

(۱) افزایش واردات کالاهای مصرفی و تجملاتی، استفاده از کمک‌های اقتصادی کشورهای دیگر و تمرکز بر صادرات مواد خام بدون ایجاد صنایع داخلی

(۲) تنوع‌بخشی به تولیدات، گسترش بازارهای صادراتی، و توجه به علم و فناوری برای خلق مزیت‌های جدید

(۳) کاهش نقش دولت در بازار داخلی، افزایش مصرف خانوار، و حمایت از تولیدکنندگان خارجی

(۴) تمرکز بر تولید یک کالای دارای مزیت نسبی و افزایش وابستگی به درآمدهای حاصل از فروش آن

۱۶۲- هریک از موقعیت‌های زیر در تاریخچه تجارت بین‌الملل، به ترتیب به کدام کشور اشاره دارد؟

الف) روی‌آوری مجدد به سیاست‌های حمایت‌گرایانه در مقابل تجارت آزاد در دهه ۷۰ قرن بیستم

ب) وضع تعرفه‌های حمایتی متعدد بر کالاهای وارداتی در اواخر قرن هجدهم و اوایل قرن نوزدهم

ج) اعلام ممنوعیت واردات هر نوع پوشاک با ابریشم ایرانی یا هندی یا چینی در سال ۱۷۰۱

(۲) ایالات متحده - اروپای شرقی - انگلستان

(۱) انگلستان - ایالات متحده - آلمان

(۴) ایالات متحده - آلمان - کانادا

(۳) آلمان - اروپای غربی - انگلستان

۱۶۳- کدام مورد، به ترتیب، انواع کالاهای راهبردی و ضروری را کامل می‌کند؟

کالاهای راهبردی و ضروری

(۱) آب - پتروشیمی - محصولات نانوفناوری

(۲) غذا - پتروشیمی - صنایع نظامی و دفاعی

(۳) غذا - انرژی‌های نو - صنایع نظامی و دفاعی

(۴) آب - انرژی‌های نو - محصولات نانوفناوری

محل انجام محاسبات

۱۶۴- با توجه به اطلاعات مندرج در جدول زیر که مربوط به سه کشوری است که از نیروی کار، سرمایه و دانش فنی یکسانی برخوردارند، پاسخ پرسش‌های

کشور	میزان تولید تسلیحات نظامی	میزان تولید محصولات غذایی
A	۵ برابر تسلیحات کشور B	۲۸
B	$\frac{1}{4}$ محصولات غذایی کشور A	۳ برابر محصولات غذایی کشور A
C	۳ برابر تسلیحات نظامی کشور B	$\frac{1}{7}$ تسلیحات نظامی کشور B

زیر به ترتیب، کدام است؟

الف: کدام کشور در تولید تسلیحات نظامی مزیت مطلق دارد؟

ب: کدام رابطه تجاری برای کشور B مناسب است؟

ج: کشور C باید منابع خود را به تولید کدام کالا اختصاص دهد؟

(۱) کشور A - باید منابع خود را به تولید محصولات غذایی اختصاص دهد و تسلیحات نظامی را از کشور A وارد کند. - تسلیحات نظامی

(۲) کشور A - باید منابع خود را به تولید تسلیحات نظامی اختصاص دهد و محصولات غذایی را از کشور C وارد کند. - محصولات غذایی

(۳) کشور C - باید منابع خود را به تولید محصولات غذایی اختصاص دهد و تسلیحات نظامی را از کشور C وارد کند. - تسلیحات نظامی

(۴) کشور C - باید منابع خود را به تولید تسلیحات نظامی اختصاص دهد و محصولات غذایی را از کشور A وارد کند. - محصولات غذایی

۱۶۵- کدام گزینه در ارتباط با سازمان تجارت جهانی (WTO) درست است؟

(۱) آمریکا، کانادا و مکزیک در سال ۱۹۹۲ این سازمان را تشکیل دادند.

(۲) کنفرانس بین‌المللی برتن‌وودز در سال ۱۹۴۴ در این سازمان تشکیل شد.

(۳) این سازمان نتیجه امضای قرارداد غیررسمی گات است که بعدها جایگزین آن شد.

(۴) نتیجه تشکیل این سازمان، تشکیل بانک جهانی توسعه و صندوق بین‌المللی پول بود.

۱۶۶- کدام گزینه در رابطه با انواع فقر صحیح است؟

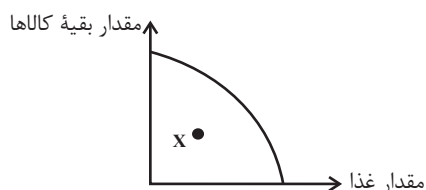
(۱) در فقر مطلق، تعریف فقر نسبت به وضعیتی که در آن هستیم، محاسبه می‌شود و در نتیجه، معیار فقر در مناطق و زمان‌های مختلف متفاوت است.

(۲) با توجه به تعریف فقر مطلق، محاسبه تعداد افراد فقیر بسیار سخت، پیچیده و شاید ناممکن است. در نتیجه مفهوم فقر نسبی، به کار گرفته می‌شود.

(۳) در شاخص فقر مطلق، ارزش دلار از طریق نرخ ارز رایج در بازار محاسبه می‌شود.

(۴) مطابق با معیار بانک جهانی، افرادی که زیر ۱/۹ دلار در روز درآمد دارند، زیر خط فقر مطلق‌اند و از تأمین احتیاجات اولیه زندگی خود عاجزند.

۱۶۷- کدام عبارت بیان مناسبی در رابطه با منحنی مرز امکانات تولید روبه‌رو است؟

(۱) کاهش تولید در دوره رکود، سبب شد که کشور در زیر منحنی مرز امکانات تولید قرار گیرد.

(۲) برای تولید بر روی منحنی مرز امکانات، باید منابع را افزایش دهیم.

(۳) تعداد بالای جمعیت زیر ۱۵ سال باعث شده کشور در نقطه تولید X قرار گیرد.

(۴) برای رسیدن به کارایی لازم است همه منابع خود را از تولید غذا بر تولید بقیه کالاها متمرکز کنیم.

۱۶۸- کشوری با ۴۵ میلیون نفر جمعیت و تعداد ۳ میلیون نفر بیکار با رکود اقتصادی مواجه است. در صورتی که جمعیت پایین‌تر از ۱۵ سال آن ۱۰

میلیون نفر و افراد شاغل ۹ میلیون نفر باشد، پاسخ پرسش‌های زیر، به ترتیب، کدام است؟

الف) این کشور، دچار کدام نوع بیکاری است؟

ب) نرخ بیکاری در این کشور، چند درصد است؟

ج) جمعیت غیرفعال این کشور، چند میلیون نفر است؟

۲) اصطلاحاتی - ۲۵ - ۲۴

۱) دوره‌ای - ۲۵ - ۲۳

۴) اصطلاحاتی - ۲۴/۲ - ۲۴

۳) دوره‌ای - ۲۴/۲ - ۲۳

۱۶۹- وظیفه دولت و مردم در مقابله با مسئله فقر و بیکاری به ترتیب در کدام گزینه به درستی بیان شده است؟

۱) حمایت از شرکت‌های تولیدی و مبارزه با فساد - ایجاد نهادهای توانمندسازی، خیریه و تأسیس صندوق‌های قرض الحسنه

۲) کاهش مالیات بر درآمد همه اقشار درآمدی - از طریق کمک‌های مردمی، تأسیس صندوق‌های قرض الحسنه و فعالیت‌های جهادی

۳) پرداخت پول ماهانه و بیمه برای امرار معاش - استخدام نیروی کار بیکار توسط تولیدکنندگان و شرکت‌های بزرگ و خصوصی

۴) کاهش فاصله طبقاتی از طریق توزیع درآمد ملی به طور مساوی به همه اعضای جامعه - پرداخت به موقع مالیات به دولت برای ایجاد فرصت‌های شغلی

۱۷۰- هر یک از عبارت‌های زیر به ترتیب مربوط به کدام قسمت در جدول است؟

- بیکاری فصلی

- بیکاری دوره‌ای

- افرادی که به تازگی در حال ورود به بازار کار هستند.

- نیروی کار با مدرک فیزیوتراپی وجود دارد، ولی بیمارستان و مراکز

درمانی به نیروی پرستار نیاز دارند.

۱) «الف» - «ج» - «ب» - «د»

۲) «الف» - «ج» - «د» - «ب»

۳) «ج» - «الف» - «ب» - «د»

۴) «ج» - «الف» - «د» - «ب»

تعریف	نوع بیکاری
هنگام رکود اقتصادی رخ می‌دهد.	«ج»
«ب»	بیکاری ساختاری
بیکاری لب‌فروشان در تابستان	«الف»
«د»	بیکاری اصطلاحاتی

دانش آموز عزیز، سؤالات عمومی از شماره ۲۰۱ شروع می شود، دقت نمایید تا گزینه ها را به درستی وارد پاسخ برگ کنید.

دَفتر چَه سؤال ؟

عمومی دوازدهم

رشته انسانی

۲۸ آذر ماه ۱۴۰۴

تعداد سؤالات و زمان پاسخ گویی آزمون

نام درس	تعداد سؤال	شماره سؤال	وقت پیشنهادی
فارسی ۳	۱۰	۲۰۱-۲۱۰	۱۰
دین و زندگی ۳	۱۰	۲۱۱-۲۲۰	۱۰
زبان انگلیسی ۳	۱۰	۲۲۱-۲۳۰	۱۰
جمع دروس عمومی	۳۰	—	۳۰

طراحان به ترتیب حروف الفبا

فارسی	حسین پرهیزگار، سعید جعفری، نازنین فاطمه حاجیلو، ابوالفضل عباس زاده، محسن فدایی
دین و زندگی	محسن بیاتی، سکینه گلشنی، محمد مهدی مانده علی، مرتضی محسنی کبیر، میثم هاشمی
زبان انگلیسی	رحمت اله استیری، ایمان حسن پور، محمد مهدی دغلاوی، عقیل محمدی روش

گزینشگران و ویراستاران به ترتیب حروف الفبا

نام درس	مسئول درس و گزینشگر	گروه ویراستاری	رتبه برتر	مسئول درس های مستندسازی
فارسی	نازنین فاطمه حاجیلو	محسن اصغری، مرتضی منشاری	—	فریبا رتوفی، مهدی یعقوبیان، محسن جمشیدی، زهرا شمسایی
دین و زندگی	محمد مهدی مانده علی	امیرمهدی افشار، یاسین ساعدی	فاطمه محمدی	سجاد حقیقی پور، مجتبی رضازاده، علی ابراهیمی آرانی
اقلیت های مذهبی	دیورا حاتانیان	معصومه شاعری	—	—
زبان انگلیسی	رحمت اله استیری	مانده سالاری، فاطمه نقدی	مانده سالاری، محمد سعید رضایی	سپهر اشتیاقی، علیرضا رمضان زاده

کلاس های آنلاین عمومی

نام درس	نام دبیر	روز	ساعت
زبان انگلیسی ۳	محدثه مرآتی	سه شنبه	۱۷-۱۸
عربی، زبان قرآن ۳	ابوطالب درانی	سه شنبه	۱۹-۲۰
دین و زندگی ۳	سجاد حقیقی پور	چهارشنبه	۱۹-۲۰
فارسی ۳	نازنین حاجیلو	پنجشنبه	۱۹-۲۰

مدیر گروه	الهام محمدی
مسئول دفترچه	معصومه شاعری
مستندسازی و مطابقت با مصوبات	مدیر: محیا اصغری، مسئول دفترچه: فریبا رتوفی
حروف نگار و صفحه آرا	زهرا تاجیک
ناظر چاپ	حمید عباسی

گروه آزمون

بنیاد علمی آموزشی قلم چی (وقف عام)

آدرس دفتر مرکزی: خیابان انقلاب - بین صبا و فلسطین - پلاک ۹۲۳ - تلفن چهار رقمی: ۰۲۱-۶۴۶۳

۱۰ دقیقه

فارسی ۳

ادبیات سفر و زندگی
درس ۸ تا پایان درس ۹
صفحه ۶۰ تا ۸۳

۲۰۱- کاربرد معنایی واژه «طاق» در عبارت «دیوارهای کهن روم که هنوز طاق ضربی دروازه‌های آن باقی است، حکایت از

روزگاران گذشته دارد.» با کدام گزینه یکسان است؟

(۱) رَحْش، آن طاق عزیز، آن تایی بی‌همتا/ رخس رخشنده/ با هزاران یادهای روشن و زنده ...

(۲) طاق‌پذیر است عشق، جفت نخواهد حریف بر نمط عشق اگر پای نهی طاق نه

(۳) نهاده به طاق اندرون، تخت زر نشانده به هر پایه‌ای در گهر

(۴) چون ابروی معشوقان با طاق و رواق است چون روی پری‌رویان با رنگ و نگار است

۲۰۲- کدام گزینه، املای درست را از بین دو املای پیشنهادی، انتخاب کرده است؟

(۱) من آن شب، پس از (گشت‌وگذار/ گشت‌وگزار) در گردشگاه آسمان، تماشاخانه زیبا و شگفت مردم کویر، فرود آمدم.

(۲) پس از او عموی بزرگم که برجسته‌ترین شاگرد (حوزه/ حوضه) ادیب بزرگ بود، پس از پایان تحصیل فقه و فلسفه و به‌ویژه ادبیات، ... به مزینان بازگشت.

(۳) کلمات را کنار زنید و در زیر آن، روحی را که در این تلقی و (تأبیر/ تعبیر) پنهان است، تماشا کنید.

(۴) نه در «ادارات» که در (قرقه‌های/ غرفه‌های) مساجد یا مدارس می‌نشستند.

۲۰۳- نمودار گروه اسمی و توضیحات مربوط به آن، در کدام گزینه درست بیان شده است؟

(۱) خط درشت بسیار روشن / (نوع وابسته وابسته: قید صفت)

(۲) آواز پر جبرئیل / (نوع وابسته وابسته: صفت مضاف‌الیه)

(۳) سی‌وپنج فرسنگ راه / (هسته: فرسنگ)

(۴) زبان گویای خدا / (نوع وابسته وابسته: مضاف‌الیه مضاف‌الیه)

۲۰۴- نوع جمله‌های (ساده یا مرکب) موجود در کدام گزینه، با دیگر گزینه‌ها متفاوت است؟

(۱) نامه برادر با من همان کرد که شعر و چنگ رودکی با امیر سامانی!

(۲) زنبوری طفیلی شدم و به کنجی پناه بردم.

(۳) با بدنم به تهران آمدم ولی روحم در ایل ماند.

(۴) عالمی را دیده‌ام اما چه استعادی دارد ...

۲۰۵- آرایه کلمه مشخص شده در عبارت زیر، در کدام گزینه دیده نمی‌شود؟

«گرم تماشا و غرق در این دریای سبز معلقی که بر آن مرغان الماس‌پر، ستارگان زیبا و خاموش، تک‌تک از غیب سر می‌زنند.»

(۱) تابستان وصال، درست به هنگام، هم‌چون همه ساله، امیدبخش و گرم و مهربان و نوازشگر می‌آمد و ما را از غربت زندان شهر به میهن آزاد و دامن‌گسترمان، کویر می‌برد.

(۲) از آن همه زیبایی‌ها و لذت‌ها و نشئه‌های سرشار از شعر و خیال و عظمت و شکوه و ابدیت پر از قدس و چهره‌های پر از «ماورا» محروم‌تر می‌شدم.

(۳) آن باغ پر از گل‌های رنگین و معطر شعر و خیال و احساس در سموم سرد این عقل بی‌درد و بی‌دل پژمرد.

(۴) آن شب نیز ماه با تلالؤ پرشکوهش از راه رسید و گل‌های الماس شکفتند و قندیل زیبای پروین سر زد و آن جاده روشن و خیال‌انگیزی که گویی یک راست به ابدیت می‌پیوندد.

۲۰۶- تعداد آرایه «مجاز» در کدام بیت بیشتر است؟

(۱) کاووس کیانی که کی‌اش نام نهادند کی بود؟ کجا بود؟ کی‌اش نام نهادند؟

(۲) صد تیغ جفا بر سر و تن دید یکی چوب تا شد تهی از خویش و نی‌اش نام نهادند

(۳) دل گرمی و دم‌سردی ما بود که گاهی مرداد مه و گاه دی‌اش نام نهادند

(۴) آیین طریق از نفس پیر مغان یافت آن خضر که فرخنده‌پی‌اش نام نهادند

۲۰۷- کدام عبارت، می‌تواند مصداقی برای «حسب حال» باشد؟

(۱) پس از عزیمت رضاشاه که قبلاً رضاخان بود و بعداً هم رضاخان شد، همه تبعیدی‌ها رها شدند.

(۲) شاهراه علی، راه مکه! شگفتا که نگاه‌های لوکس مردم آسفالت‌نشین شهر، آن را کهکشان می‌بیند.

(۳) من زندگانی را در چادر با تیر تفنگ و شیشه اسب آغاز کردم. در چهار سالگی پشت قاش زین نشستم.

(۴) حتی درختش، غارش، کوهش، هر صخره سنگش و سنگریزه‌اش آیات وحی را بر لب دارد.

۲۰۸- در کدام گزینه مفهوم «خوی کشورگشایی» را می‌توان یافت؟

(۱) متوجه شدم که قدرت قلم این نویسنده تا چه حد بوده است که فرهنگ و تمدن فرانسوی را حتی در دل دهات دورافتاده ایران مثل پاریز، هم فرابرده است.

(۲) عبور هواپیما از روی دریای مدیترانه همیشه آدمی را غرق دریای تصورات تاریخی می‌کند.

(۳) از بیم عقرب جراره دموکراسی قرن بیستم، ناچار شده به مار غاشیه حکومت سرهنگ‌ها پناه ببرد.

(۴) چه خوش گفته‌اند که «امپراتوری‌های بزرگ هم مانند آدم‌های ثروتمند، معمولاً از سوء هاضمه می‌میرند.»

۲۰۹- مفهوم مقابل کدام گزینه، نادرست است؟

(۱) مزینان از هزار و صد سال پیش هنوز بر همان مهر و نشان است که بود... (تغییر نکردن)

(۲) دیگر سر به آسمان بر نکردم و همه چشم در زمین که اینجا ... می‌توان چند حلقه چاه عمیق زد. (رواج کشاورزی)

(۳) آن باغ پر از گل‌های رنگین شعر و خیال در سموم سرد این عقل بی‌درد و بی‌دل پژمرد. (تقابل عقل و احساس)

(۴) «در کویر خدا حضور دارد» این شهادت را یک نویسنده اهل رومانی داده است. (وجود معنویت)

۲۱۰- عبارت «شاهین تیزبال افق‌ها بودم، زنبوری طفیلی شدم و به کنجی پناه بردم.» با کدام گزینه تطابق معنایی دارد؟

(۱) تهران را پشت سر نهادم و به سوی بخارا بال و پر گشودم. بخارای من ایل من بود.

(۲) در بانک ملی در گوشه یک اتاق پرکارمند صندلی و میزی به‌دست آوردم و به جمع و تفریق محاسبات مردم پرداختم.

(۳) همه تبعیدی‌ها رها شدند و به ایل و عشیره بازگشتند.

(۴) باید به همان شهر بی‌مهر، به همان دیار بی‌یار، به همان هوای غبارآلود و به همان آسمان دودگرفته بازگردی.

۱۰ دقیقه

دین و زندگی ۳

دانش آموزان اقلیت‌های مذهبی، شما می‌توانید سؤال‌های معارف مربوط به خود را از مسئول حوزه دریافت نمایید.

۲۱۱- کدام گزینه، غلط است؟

سنت‌های خداوند در زندگی
در گرو کار خویش
درس ۶ تا پایان درس ۷
صفحه ۶۳ تا ۹۰

(۱) عاملی مثل شیطان است که سرنوشت شقاوت‌بار را برای انسان رقم می‌زند.

(۲) انسان به کمک اختیار می‌تواند مراحل کمال را طی کند.

(۳) عواملی همچون دوستان و رسانه، فقط در حد وسوسه کردن نقش دارند.

(۴) انسان گناهکار، در گرو عمل خویش است.

۲۱۲- هدف خداوند از قرار دادن امیال، غرایز و گرایش‌های گوناگون در وجود انسان چیست؟

(۱) صرفاً سامان بخشیدن به حیات معنوی

(۲) رفع نیازهای صرفاً مادی انسان به عنوان موجودی سیری‌ناپذیر

(۳) سامان بخشیدن به حیات مادی و معنوی

(۴) استفاده مناسب از تمایلات دانی در جهت رسیدن به تمایلات عالی

۲۱۳- سنت ابتلاء، در اصطلاح دینی به چه معناست؟

(۱) به معنای قرار دادن فرد در شرایط و موقعیتی است که صفات درونی خود را بروز دهد.

(۲) به معنای قرار دادن فرد در شرایط و موقعیتی است که صفات درونی و بیرونی خود را بروز دهد.

(۳) به معنای قرار دادن فرد در شرایط و موقعیتی است که صرفاً درستی آنچه را که ادعا کرده مشخص کند.

(۴) به معنای قرار دادن فرد در شرایط و موقعیتی است که صرفاً نادرستی آنچه را که ادعا کرده مشخص کند.

۲۱۴- این‌که خداوند، قانون خود را بر این قرار داده است تا هرکس هر کدام از دو راه حق یا باطل را برگزیند بتواند از امکاناتی که خدا در اختیارش قرار

داده بهره‌بردار و در همان مسیر به پیش رود، نشانگر کدام سنت الهی است؟

(۱) توفیق الهی

(۲) املاء و استدراج

(۳) امداد عام الهی

(۴) ابتلاء

۲۱۵- کدام دو مورد، از پرتگاه‌های خطرناک سقوط در وادی ضلالت است؟

(۱) فکر کردن به گناه و عادت به آن

(۲) توجیه گناه و عادت به آن

(۳) فکر کردن به گناه و توجیه آن

(۴) توجیه گناه و سبک شمردن آن

۲۱۶- حضرت عیسی (ع) در سخنی با حواریون، تشبیه «آتش افروختن در خانه و سیاه شدن آن با دود آتش» را برای کدام مورد بیان نموده‌اند؟

(۱) فکر زیاد دربارهٔ معاصی (۲) فکر کردن به گناهان صغیره

(۳) زنا کردن (۴) فکر کردن به زنا

۲۱۷- آن‌جا که دو نفر با هم آیاتی را از رسول خدا (ص) می‌شنیدند اما این آیات، ایمان یکی را تقویت می‌کرد ولی بر لجاجت و کفر دیگری می‌افزود، با

توجه به سنت‌های الهی، با مفهوم کدام آیه در ارتباط است؟

(۱) «أَحْسِبِ النَّاسَ أَنْ يُتْرَكُوا أَنْ يَقُولُوا آمَنَّا وَهُمْ لَا يُفْتَنُونَ»

(۲) «كُلًّا نُمِدُّ هَؤُلَاءِ وَهَؤُلَاءِ مِنْ عَطَاءِ رَبِّكَ وَ مَا كَانَ عَطَاءُ رَبِّكَ مَحْظُورًا»

(۳) «وَالَّذِينَ جَاهَدُوا فِينَا لَنَهْدِيَنَّهُمْ سُبُلَنَا وَإِنَّ اللَّهَ لَمَعَ الْمُحْسِنِينَ»

(۴) «مَنْ جَاءَ بِالْحَسَنَةِ فَلَهُ عَشْرُ امْتَالِهَا وَمَنْ جَاءَ بِالسَّيِّئَةِ فَلَا يُجْزَى إِلَّا مِثْلُهَا وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ»

۲۱۸- براساس تعالیم دینی، اعمال نیکی همانند «امانت‌داری» و «برطرف کردن غصه و اندوه دیگران» به‌ترتیب، چگونه در زندگی انسان مؤثر واقع می‌گردند؟

(۱) زندگی را بهبود می‌بخشد. - عمر را افزایش می‌دهد.

(۲) زندگی را بهبود می‌بخشد. - زندگی را بهبود می‌بخشد.

(۳) عمر را افزایش می‌دهد. - زندگی را بهبود می‌بخشد.

(۴) عمر را افزایش می‌دهد. - عمر را افزایش می‌دهد.

۲۱۹- فرمایش امام علی (ع) مبنی بر این‌که «گاهی، یک لحظه گناه، اندوه طولانی به دنبال دارد.» در رابطه با کدام‌یک از آثار گناه است و قساوت قلب

چگونه در وجود انسان پیدا می‌شود؟

(۱) سلب توفیق - با عدم کتمان گناه

(۲) سلب توفیق - با تکرار گناه

(۳) از بین بردن آرامش خاطر - با تکرار گناه

(۴) از بین بردن آرامش خاطر - با عدم کتمان گناه

۲۲۰- این‌که خداوند متعال حافظ آبروی بندگان گناهکار می‌باشد، مؤید کدام سنت الهی است و کدام عبارت قرآنی با آن ارتباط دارد؟

(۱) امداد خاص خداوند - «وَإِنَّ اللَّهَ لَمَعَ الْمُحْسِنِينَ» (۲) امداد خاص خداوند - «مَنْ جَاءَ بِالْحَسَنَةِ فَلَهُ عَشْرُ امْتَالِهَا»

(۳) سبقت رحمت بر غضب - «مَنْ جَاءَ بِالْحَسَنَةِ فَلَهُ عَشْرُ امْتَالِهَا» (۴) سبقت رحمت بر غضب - «وَإِنَّ اللَّهَ لَمَعَ الْمُحْسِنِينَ»

زبان انگلیسی ۳

۱۰ دقیقه

Look it Up!
درس ۲
صفحه ۴۹ تا ۵۹

PART A: Vocabulary and Grammar

Directions: Choose the word or phrase (1), (2), (3), or (4) that best completes each sentence. Then mark the correct choice on your answer sheet.

221- When treating a burnt hand, it's best to ... put ice on the damaged area to prevent any further damage.

1) accidentally	2) immediately
3) increasingly	4) effectively

222- In many areas, children struggle to ... education due to a lack of schools and qualified teachers.

1) receive	2) contain
3) arrange	4) publish

223- He realized that the true ... of his life was not wealth, but the experiences and memories he had created.

1) century	2) symbol
3) example	4) treasure

224- It came to them as a shock when they realized the person ... they had trusted was actually an informant for the police.

1) which	2) what
3) whose	4) whom

225- The items ... were lost could be found at the manager's desk.

1) whose	2) which
3) whom	4) who

PART B: Reading Comprehension

Directions: Read the following passage and answer the questions by choosing the best choice (1), (2), (3), or (4). Then mark the correct choice on your answer sheet.

In recent years, more and more teenagers buy things online. With just a few clicks, they can buy clothes, shoes, gadgets, and more in the comfort of their own homes. This trend is not only convenient, but also exciting for many young people.

One of the reasons why teenagers prefer online shopping is the wide variety of choices. They can easily browse through hundreds of websites to find the latest fashion trends or the coolest gadgets. Online stores often offer discounts, which attract young shoppers who are always looking for a good deal.

Another unique aspect of online shopping for teenagers is the influence of social media. Many teenagers follow fashion influencers and celebrities on platforms like Instagram or TikTok. When they see their favorite influencers wearing certain brands, they want to buy the same items. This has made online shopping a social activity, where teenagers discuss and share their shopping experiences with friends. However, there are also some concerns. Teenagers may spend too much time shopping online or waste money on things they don't really need. Despite these challenges, online shopping continues to grow in popularity among teenagers, shaping the way they shop in the modern world.

226- What is the main idea of the passage?

- 1) Instagram and TikTok encourage teenagers to shop online.
- 2) Online shopping is a social activity.
- 3) Online shopping is becoming popular with teenagers nowadays.
- 4) Teenagers buy clothes and gadgets online.

227- The word “variety” in paragraph 2 is closest in meaning to

1) diversity	2) control
3) restriction	4) limit

228- According to the passage, the effect of social media on teenage shoppers is

- 1) making them buy the same items as their favorite influencers
- 2) helping them realize the challenges of online shopping
- 3) making them shop in physical stores with celebrities
- 4) helping them save money on online shopping

229- What does the word “they” in paragraph 3 refer to?

1) platforms	2) many teenagers
3) fashion influencers	4) celebrities

230- According to the passage, which of the following is NOT true??

- 1) Teenagers follow fashion trends of celebrities.
- 2) Teenagers are attracted by discounts or promotions.
- 3) Online shopping is an exciting trend for teenagers.
- 4) Teenagers only spend money buying things they need.

کتاب‌های آی‌اس‌سی را

پیمان‌های تمرین کنید

۸۴۵۱

www.kanoon.ir

www.kanoonbook.ir

دفترچه سؤال

آزمون هوش و استعداد
(دوره دوم)
۲۸ آذر

تعداد کل سؤالات آزمون: ۲۰
زمان پاسخ‌گویی: ۳۰ دقیقه

گروه تولید

مسئول آزمون	حمید لنجان‌زاده اصفهانی
مسئول دفترچه	حامد کریمی
ویراستار	آرین غلامی
طراحان	حمید اصفهانی، فاطمه راسخ، حمید گنجی، حامد کریمی، امیرعلی حسینی‌زاده، فرزاد شیرمحمدلی
حروف‌چینی و صفحه‌آرایی	معصومه روحانیان
ناظر چاپ	حمید عباسی

مدیر گروه مستندسازی	محیا اصغری
مسئول درس مستندسازی	علیرضا همایون‌خواه
ویراستار مستندسازی	ستایش یآوری

برای مشاهده پاسخ‌ها، به صفحه شخصی خود در سایت کانون مراجعه کنید.

استعداد تحلیلی

۲۵۱- کدام حرف الگوی الفبایی زیر را کامل می‌کند؟

ب، ج، ر، ظ، ؟

(۱) ن (۲) و

(۳) هـ (۴) ی

۲۵۲- اگر حروف عبارت «آفاق آسمانی» به ترتیب الفبا از راست به چپ مرتب شوند، جایگاه حداکثر چند حرف تغییر نمی‌کند؟

(۱) یک (۲) دو

(۳) سه (۴) چهار

۲۵۳- ارزش الفبایی هر کلمه را برابر با مجموع اعداد جایگاه‌های حروف آن در الفبا تعریف می‌کنیم. مثلاً عبارت «آب» ارزش ۳ دارد. به این ترتیب، ارزش

الفبایی «موش دم‌بریده» کدام است؟

(۱) ۵۴ (۲) ۵۸

(۳) ۷۴ (۴) ۷۸

۲۵۴- ضرب‌المثل «بعد از یک عمر گدایی، شب جمعه‌ام را گم نمی‌کنم!» به چه چیزی اشاره می‌کند؟

(۱) خیال‌پردازی (۲) انتظار

(۳) تجربه (۴) لذت‌جویی

۲۵۵- اگر واژه‌های زیر را با تعداد درست نقاط برای ساخت یک بیت مرتب کنیم، در نهایت تعدادی نقطه در بیت وجود خواهد داشت. باقی‌مانده تقسیم

تعداد این نقاط بر چهار کدام است؟

می‌شود می‌شود از از مچپت مچپت سزکه‌ها چاژها گل مل

(۱) یک (۲) دو

(۳) سه (۴) چهار

۲۵۶- کدام عبارت زیر به تصحیح بیشتری احتیاج دارد؟

(۱) سنگ به سنجاقک نگاه می‌کرد. سنجاقک ساکت بود.

(۲) جوانه با بهت و حیرت به آب می‌گریست.

(۳) همه شهرپور گرم و خشکی را که در پیش بود، ترسناک می‌دانستند.

(۴) چه کسی می‌توانست پیش‌بینی کند که باران خواهدبارید؟

۲۵۷- حروف به هم ریخته کدام گزینه نام یک کشور بزرگ را نمی‌سازد؟ از هر حرف به همان اندازه که هست استفاده کنید.

(۱) نتگریند

(۲) لبزری

(۳) اینژ

(۴) استنموغل

۲۵۸- عددی دورقمی الگوی اعداد جدول زیر را کامل می‌کند. مجموع دو رقم این عدد کدام است؟

۵	۹	۱	۱۳
۱۸	۱۴	۱۰	۲۲
۲	۶	۱۴	۱۰
?	۳۵	۳۹	۲۷

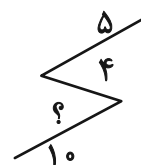
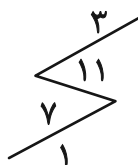
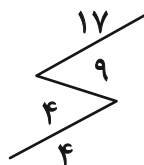
(۱) ۴

(۲) ۵

(۳) ۶

(۴) ۷

۲۵۹- کدام عدد الگوی عددی زیر را کامل می‌کند؟

(۱) ۱

(۲) ۲

(۳) ۳

(۴) ۴

۲۶۰- چند عدد سه‌رقمی زوج داریم که عددهای ۲، ۳ و ۴ در آن‌ها نیست، ولی عددهای ۵ و ۶ در آن‌ها هست؟

(۱) ۱۳

(۲) ۱۴

(۳) ۱۵

(۴) ۱۶

۲۶۱- در جدول سودوکوی زیر، در هر ردیف و هر ستون، دقیقاً یکی از اعداد ۱، ۲، ۳ و ۴ قرار می‌گیرد. مجموع دو عدد جایگزین علامت‌های سؤال در

جدول کدام است؟

	۲		۱
۱			
		۴	?
?		۱	

(۱) ۳ یا ۴

(۲) ۳ یا ۵

(۳) ۴ یا ۵

(۴) ۴ یا ۶

۲۶۲- هشت ماشین در سه نوبت سه دقیقه‌ای، بیست و هفت کالا تولید کرده‌اند. اگر بخواهیم تعداد کالاهای موجود را به صد و هشت برسانیم ولی تنها از شش

ماشین در دو نوبت استفاده کنیم، هر نوبت باید چند دقیقه باشد؟

(۲) ۱۲

(۱) ۶

(۴) ۲۴

(۳) ۱۸

۲۶۳- سه خروجی «الف»، «ب» و «ج»، به ترتیب هر کدام در دو، سه و چهار ساعت آب یک مخزن پُر را تماماً خالی می‌کنند، در حالی که ورودی «د»

به تنهایی مخزن خالی را در بیست دقیقه پر می‌کند. اگر در حالی که نیمی از مخزن پر است، همه ورودی‌ها و خروجی‌ها را باز کنیم، پس از حدود ...

... دقیقه، مخزن کاملاً ... می‌شود.

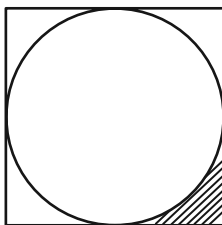
(۲) ۷/۵، خالی

(۱) ۱۵، خالی

(۴) ۷/۵، پر

(۳) ۱۵، پُر

۲۶۴- دایره زیر به شکلی است که اندازه مساحت آن دقیقاً دو برابر اندازه محیط آن است. مساحت ناحیه هاشور خورده چند واحد مربع است؟

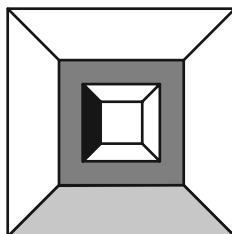
(۲) $4 - \pi$

(۱) $32 - 8\pi$

(۴) $8 - 2\pi$

(۳) $16 - 4\pi$

۲۶۵- اگر طول ضلع مربع‌های شکل زیر به ترتیب ۱۲، ۱۰، ۸ و ۶ واحد باشد، مساحت بخش رنگ‌نشده شکل چند واحد مربع است؟

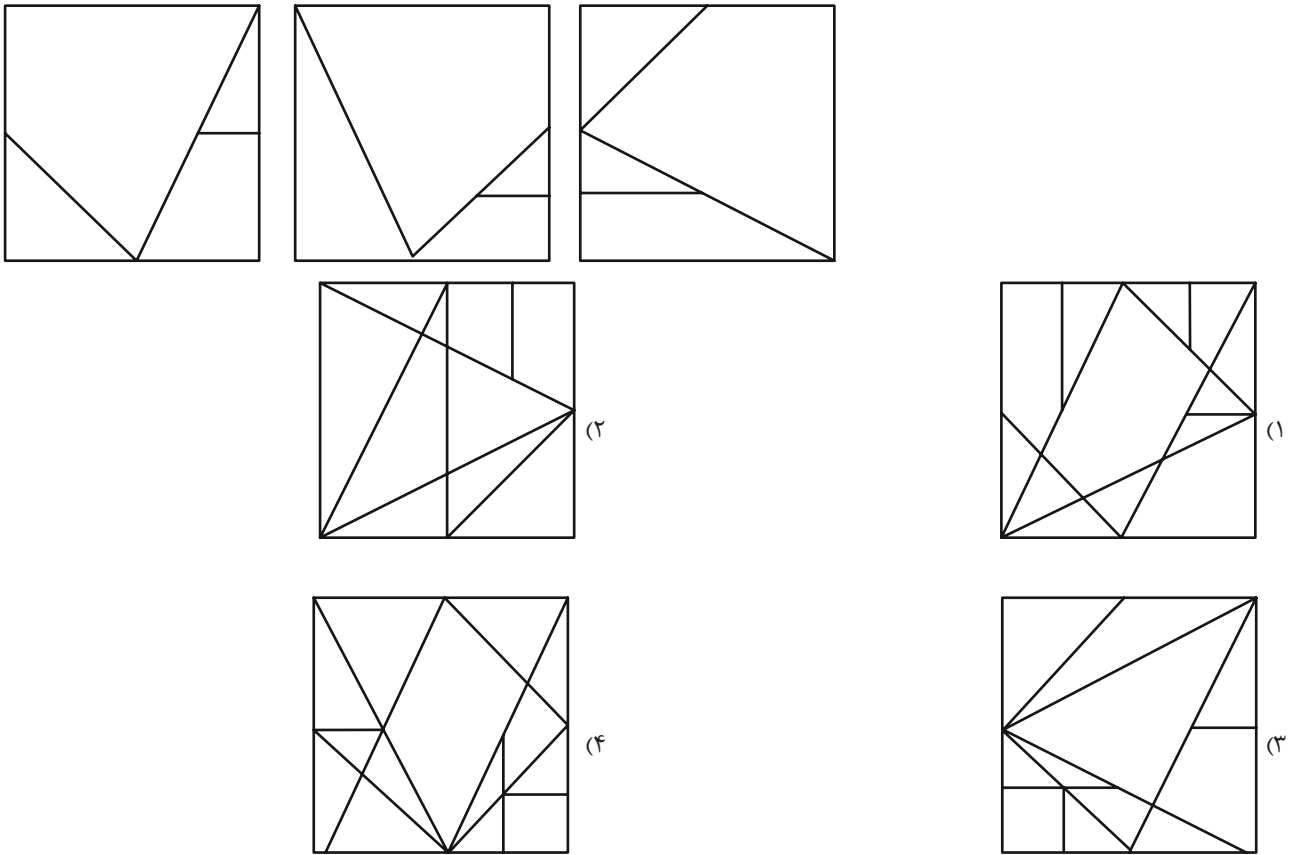
(۲) ۹۰

(۱) ۸۰

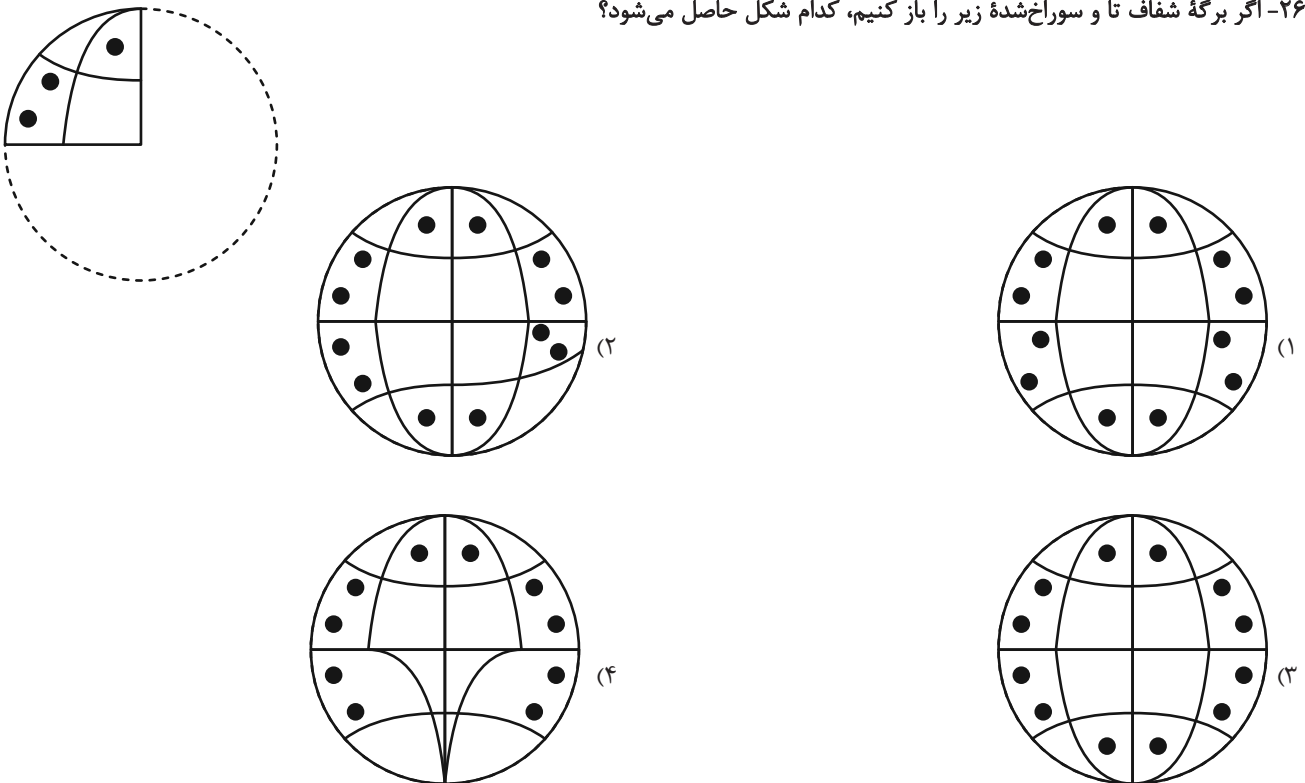
(۴) ۱۱۰

(۳) ۱۰۰

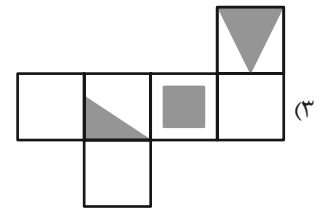
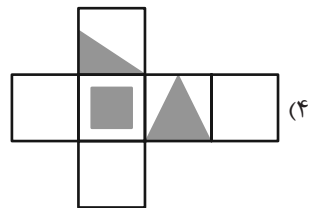
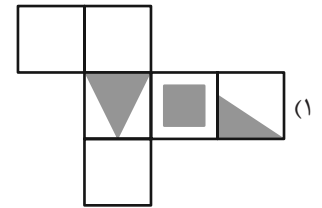
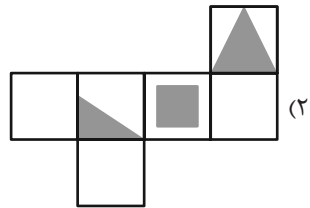
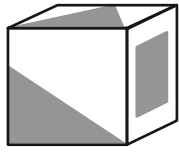
۲۶۶- اگر سه برگه شفاف زیر را به هر میزان دلخواه بچرخانیم و بعد روی هم بیندازیم، کدام شکل قطعاً حاصل نمی‌شود؟

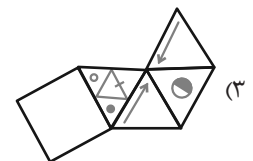
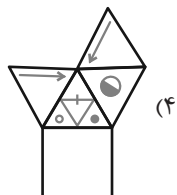
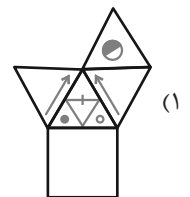
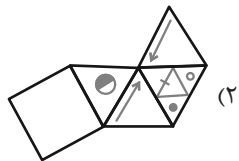
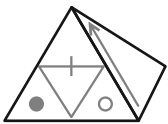
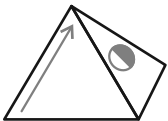
۲۶۷- اگر برگه شفاف تا و سوراخ‌شده زیر را باز کنیم، کدام شکل حاصل می‌شود؟

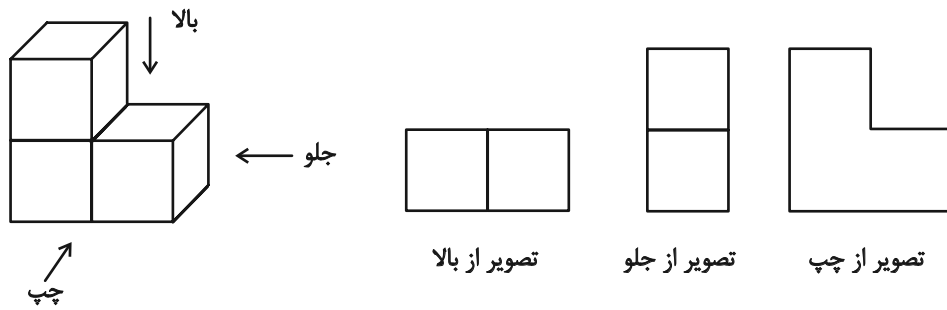
۲۶۸- از کدام شکل گسترده، مکعب زیر حاصل می‌شود؟ پشت برگه‌ها کاملاً سفید است.

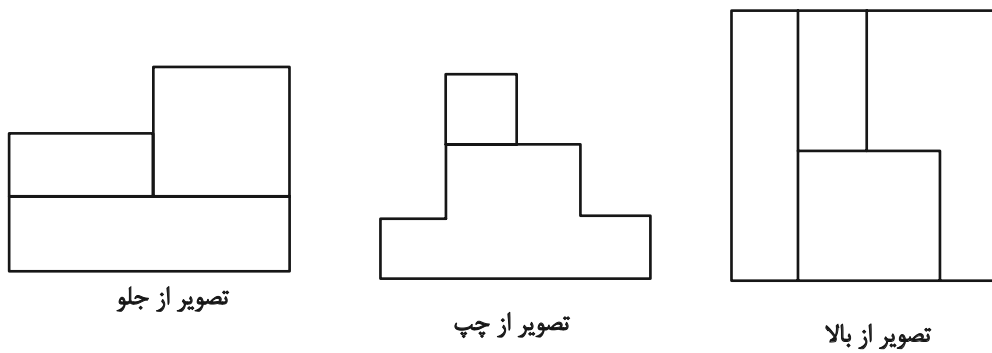
۲۶۹- دو شکل زیر مربوط به یک هرم است. کدام گزینه شکل گسترده این هرم را به درستی نشان می‌دهد؟ پشت برگه‌ها کاملاً سفید است.

۲۷۰- در تصویر زیر، نمای شکلی سه بُعدی از سه جهت نشان داده شده است.

سه تصویر زیر را نیز برای حجمی دیگر داریم:

این حجم حداکثر چند مکعب کوچک دارد؟

۲۰ (۲)

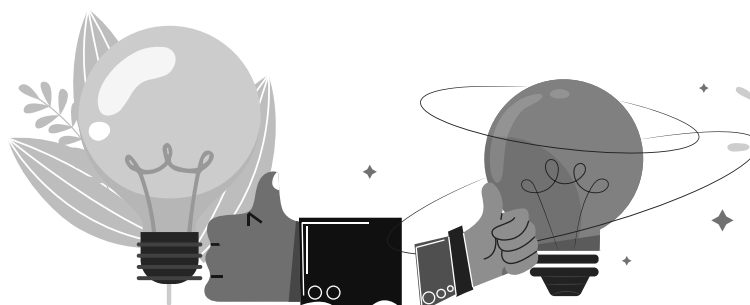
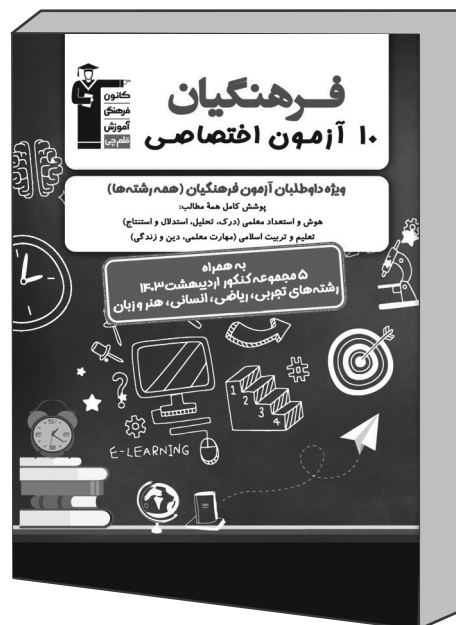
۱۶ (۱)

۲۸ (۴)

۲۴ (۳)

منابع مناسب هوش و استعداد

دوره دوم

پاسخنامه

دوازدهم انسانی

۲۸ آذرماه ۱۴۰۴

بنیاد علمی آموزشی قلمچی (وقف عام)

دفتر مرکزی: خیابان انقلاب بین صبا و فلسطین پلاک ۹۲۳ - بنیاد علمی آموزشی قلمچی (وقف عام) ۶۴۶۳-۰۲۱

«تمام دارایی‌ها و درآمدهای بنیاد علمی آموزشی قلمچی وقف عام است بر گسترش دانش و آموزش»

فیلم تحلیل آموزشی آزمون امروز
برای مشاهده فیلم‌ها در سایت کانون، کد روبه‌رو
را با دوربین تلفن همراه خود اسکن کنید.

پدید آورندگان آزمون

طراحان به ترتیب حروف الفبا

نام درس	نام طراحان
ریاضی و آمار	محمد اسدی، محمد بحیرایی، عارف بهرام نیا، احمد حسن زاده فرد، علی حسینی نوه، شکیب رجبی، رضا خانابائی، پیمان طیار، هادی فولادی، علی قهرمان زاده، عباس مالکی، محمد نظامی
علوم و فنون ادبی	سید علیرضا احمدی، امیرحسین اشتری، حسن اصحابی، محسن اصغری، عزیز الیاسی پور، سعید جعفری، رضا رنجبری، امیرحسین سعیدی پور، مهدی فروتن، مجتبی فرهادی، الهام محمدی، یاسین مهدیان، هومن نمازی
جامعه‌شناسی	رانیا امیری، ریحانه امینی، آریتا بیدقی، جواد جلیلیان، امیرحسین خزایی، مریم خسروی دهنوی، فاطمه رضائیان، یاسین ساعدی، سینا غلامی، فاطمه قرببیان، مهرداد کرمی، سید آرش مرتضائی فر
روان‌شناسی	هانا احمدزاده، یاس فاطمه ابراهیمیان، محمدعرفان فرهادی
عربی زبان قرآن	محمود بادبرین، ولی برجی، مجید بیگلری، عمار تاجبخش، آرمین ساعدپناه، حمیدرضا قائد امینی، مصطفی قدیمی فرد، افشین کریمیان فرد، روح‌الله گلشن، سید محمدعلی مرتضوی
تاریخ و جغرافیا	فاطمه احمدی، علیرضا پدرام، جواد جلیلیان، یاسین ساعدی، تابان صیقلی، فاطمه عزیزی، آیدا فتاح‌زاده، فرزانه ناظمی، محمد مهدی یعقوبی
فلسفه و منطق	حسین آخوندی راهنماچی، جواد پاکدل، پرگل رحیمی، موسی سپاهی، حمید سودیان، فرهاد قاسمی نژاد، محمد قربانی، امیرمحمد قلعه‌کاهی، محمد کرمی نیا، علی معزی، فیروز نژادنجف
اقتصاد	آفرین ساجدی، سارا شریفی، مهدی ضیائی، احسان عالی‌نژاد، مهدی کاردان، محمدحسین متولی

گزینشگران و ویراستاران

نام درس	گزینشگر	مسئول درس	ویراستاران	مستندسازی
ریاضی و آمار	محمد بحیرایی	محمد بحیرایی	مهدی ملارمضانی عباس مالکی، امیر شریفی نسب	مسئول درس: الهه شهبازی ویراستار: مهسا محمدنیا، معصومه صنعت‌کار، سجاد سلیمی
علوم و فنون ادبی	سیدعلیرضا احمدی فرهاد علی‌نژاد	سیدعلیرضا احمدی فرهاد علی‌نژاد	زهره توکلی	مسئول درس: فریا رنوفی ویراستار: محسن جمشیدی، زهرا شمسایی، مهدی یعقوبیان
جامعه‌شناسی	سید آرش مرتضائی فر	سید آرش مرتضائی فر	محمد رضا شریفی نگین مرسلی	مسئول درس: سجاد حقیقی پور ویراستار: سیدمجتبی رضازاده، علی ابراهیمی آرانی، زهرا شمسایی
روان‌شناسی	محمد حبیبی	محمد حبیبی	ملیکا ذاکری سینا غلامی	مسئول درس: محمدصدرا پنجه‌پور ویراستار: مریم عابدی، محمدحسن سعیدی
عربی زبان قرآن	احسان کلاته‌عربی	سید محمدعلی مرتضوی	درویشعلی ابراهیمی	مسئول درس: لیلا ایزدی ویراستار: نیما مروج، زهرا شمسایی، مسلم احمدنژاد
تاریخ و جغرافیا	محمد مهدی یعقوبی	محمد مهدی یعقوبی	فاطمه عزیزی، تابان صیقلی	مسئول درس: محمدصدرا پنجه‌پور ویراستار: محمدحسن سعیدی
فلسفه و منطق	سیده سمیرا معروف	فرهاد علی‌نژاد	امیرمحمد قلعه‌کاهی ایمان کلاته‌عربی، محمد قربانی	مسئول درس: سوگند بیگلری ویراستار: علی بدری، محمدحسین صادق‌پور
اقتصاد	مهدی ضیائی	سارا شریفی	سینا غلامی نگین مرسلی	مسئول درس: سجاد حقیقی پور ویراستار: سیدمجتبی رضازاده، زهرا شمسایی، علی ابراهیمی آرانی

گروه فنی و تولید

مدیر گروه	سید محمدعلی مرتضوی
مسئول دفترچه	فاطمه منصور خاکی
گروه مستندسازی	مدیر: محیا اصغری، مسئول دفترچه: لیلا ایزدی
حروف چین و صفحه‌آرا	مهشید ابوالحسنی
ناظر چاپ	حمید عباسی

سؤالاتی که با نشانگر **نهایی** مشخص شده‌اند، مشابه سؤالات امتحانات نهایی هستند. با تمرین این دسته از سؤالات می‌توانید در امتحانات نهایی عملکرد بهتری داشته باشید.

ریاضی و آمار (۳)

۱- گزینه «۲»

(امیر حسن زاده خرم)

دقت شود ما دنبال دامنه تابع هستیم و با برد تابع اشتباه گرفته نشود:
دمای خانه در هر لحظه از شبانه روز $\leftarrow$ هر عددی از زیرمجموعه R در ۲۴ ساعت می تواند باشد:

گزینه «۱»: ایستگاههای قطار $\leftarrow$ زیرمجموعه ای از مجموعه اعداد طبیعی است.
گزینه های «۳» و «۴»: سال ها و ماه های هر سال اعضا از مجموعه اعداد طبیعی است.

(ریاضی و آمار (۳)، الگوهای فنی، مشابه کار در کلاس صفحه ۴۸)

۲- گزینه «۲»

(هاری فولادی)

هر گزاره را به صورت تابع و به بیان جدولی بررسی می کنیم که تشخیص ساده تر شود.
الف) میزان مصرف برق ماهیانه طی سال:

ماه	۱	۲	۳	۴
میزان مصرف برق				

دامنه این تابع به صورت $A = \{1, 2, 3, \dots, 12\}$ که ماه های سال هستند؛ می باشد و زیرمجموعه اعداد طبیعی است.

ب) تعداد گل های زده شده قهرمان لیگ برتر:

هفته	۱	۲	۳	۴
تعداد گل				

دامنه این تابع $A = \{1, 2, \dots, 18\}$ است که زیرمجموعه اعداد طبیعی است.
ج) لحظه ها را نمی توان به صورت جدولی که دامنه آن اعداد طبیعی باشد، نوشت.

(ریاضی و آمار (۳)، الگوهای فنی، صفحه ۴۸)

۳- گزینه «۳»

(علی مسینی نوه)

می دانیم در دنباله فیبوناچی به جز دو جمله اول، هر جمله برابر است با مجموع دو جمله قبلی اش؛ پس:

$$\begin{aligned}x^2 + 4 + 6x + 3 &= 3x^2 + 2x + 1 \\ \Rightarrow 3x^2 + 2x + 1 - x^2 - 6x - 7 &= 0 \\ \Rightarrow 2x^2 - 4x - 6 &= 0 \xrightarrow{+2} x^2 - 2x - 3 = 0 \\ \Rightarrow (x-3)(x+1) &= 0\end{aligned}$$

اگر جایگذاری کنیم، $x=3$ قابل قبول و $x=-1$ غیرقابل قبول است.

فیبوناچی است $x=3 \Rightarrow 1, 1, 2, 3, 5, 8, 13, 21, 34$

فیبوناچی نیست $x=-1 \Rightarrow 5, -3, 2, \dots$

(ریاضی و آمار (۳)، الگوهای فنی، صفحه های ۵۳ تا ۵۶)

۴- گزینه «۱»

(رضا قانباتانی)

چون صورت سؤال گفته از قانون تابع خطی پیروی می کند، پس:

x	۱	۲	۳
y	-۳	۱	۵

$$\Rightarrow m = \frac{y_2 - y_1}{x_2 - x_1} = \frac{1 - (-3)}{2 - 1} = \frac{4}{1} = 4$$

$$\Rightarrow y - y_1 = m(x - x_1)$$

$$\Rightarrow y - (-3) = 4(x - 1) \Rightarrow y + 3 = 4x - 4$$

$$\Rightarrow y = 4x - 4 - 3 \Rightarrow y = 4x - 7$$

بنابراین:

$$a_n = 4n - 7 \Rightarrow \begin{cases} a_{20} = 4(20) - 7 = 80 - 7 = 73 \\ a_{40} = 4(40) - 7 = 160 - 7 = 153 \end{cases}$$

$$\Rightarrow a_{40} - a_{20} = 153 - 73 = 80$$

(ریاضی و آمار (۳)، الگوهای فنی، صفحه های ۵۳ تا ۵۸)

۵- گزینه «۲»

(مهمر نظامی)

رابطه بازگشتی بیان شده مربوط به دنباله فیبوناچی است. جملات دنباله فیبوناچی را می نویسیم:

$$a_1 = a_2 = 1$$

$$n=1 \Rightarrow a_3 = a_2 + a_1 = 1 + 1 = 2$$

$$n=2 \Rightarrow a_4 = a_3 + a_2 = 2 + 1 = 3$$

$$n=3 \Rightarrow a_5 = a_4 + a_3 = 3 + 2 = 5$$

$$n=4 \Rightarrow a_6 = a_5 + a_4 = 5 + 3 = 8$$

$$n=5 \Rightarrow a_7 = a_6 + a_5 = 8 + 5 = 13$$

پس جملات دنباله فیبوناچی عبارتند از:

$$1, 1, 2, 3, 5, 8, 13, \dots$$

بنابراین جملات یک رقمی دنباله ۱، ۱، ۲، ۳، ۵، ۸ هستند که مجموع آن ها برابر است با:

$$1 + 1 + 2 + 3 + 5 + 8 = 20$$

(ریاضی و آمار (۳)، الگوهای فنی، صفحه ۵۶)

۶- گزینه «۳»

(علی قهرمان زاده)

$$a_n = 1 - b_n^2, \quad b_{n+1} = \frac{C_n - 1}{11}, \quad C_n = n^2 - 3$$

$$C_2 = 2^2 - 3 = 4 - 3 = 1$$

$$b_7 \xrightarrow[n=6 \text{ باید}]{\text{در رابطه}} b_7 = \frac{C_6}{11} = \frac{6^2 - 3}{11} = \frac{33}{11} = 3$$

$$a_3 = 1 - b_3^2$$

برای به دست آوردن b_3 باید در b_{n+1} را $n=2$ قرار دهیم.

$$b_3 = \frac{C_2}{11} = \frac{1^2 - 3}{11} = \frac{-2}{11}$$

$$a_3 = 1 - \left(\frac{-2}{11}\right)^2 = 1 - \frac{4}{121} = \frac{117}{121}$$

$$C_2 + b_7 - 121a_3 = 1 + 2 - 117 = -114$$

(ریاضی و آمار (۳)، الگوهای فنی، صفحه های ۵۳ تا ۵۸)

۷- گزینه «۲»

(شکیب ربیعی)

رابطه بازگشتی $a_{n+1} = a_n + n + 1$ که $a=1$ باشد، یک دنباله مثلثی

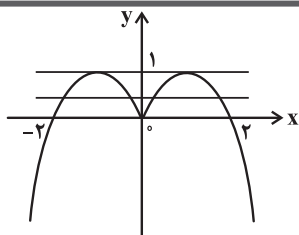
است. که مقدار جملات آن با فرمول $a_n = \frac{n(n+1)}{2}$ به دست می آید زیرا:

$$a_1 = \frac{1 \times 2}{2} = 1, \quad a_2 = \frac{2 \times 3}{2} = 3, \quad a_3 = \frac{3 \times 4}{2} = 6$$

$$\Rightarrow a_n = \frac{n(n+1)}{2}$$

$$\Rightarrow a_{10} = \frac{10 \times (11)}{2} = 55$$

$$\Rightarrow a_9 = \frac{9 \times (10)}{2} = 45$$

در محدوده $0 < k < 1$ نمودار چند ضابطه‌ای حتماً در چهار نقطه برخورد با $y = k$ دارد.

$k = 1$ نمودار در دو نقطه برخورد دارد.

$k = 0$ نمودار در سه نقطه برخورد دارد.

$k < 0$ نمودار در دو نقطه برخورد دارد.

$k > 1$ نمودار برخورد ندارد.

(ریاضی و آمار (۲)، تابع، صفحه‌های ۲۲ تا ۳۳)

۱۳- گزینه «۳»

(عارف بهرام‌نیا)

طبق تعریف تابع در $x = 2$ مقدار ضابطه بالا باید با مقدار ضابطه پایین برابر باشد، لذا:

$$2[2] + a = 2^2 - \text{sign}(-2) \Rightarrow 4 + a = 4 - (-1) \Rightarrow a = 1$$

بنابراین:

$$f(0) = 0^2 - \text{sign} 0 = 0 \quad \text{و} \quad f(x) = \begin{cases} 2|x| + 1 & , x \geq 2 \\ x^2 - \text{sign}(-x) & , x \leq 2 \end{cases}$$

$$f(\sqrt{5}) = 2[\sqrt{5}] + 1 = 2 \times 2 + 1 = 5 \Rightarrow \text{عبارت} = \frac{0-1}{5} = -\frac{1}{5}$$

(ریاضی و آمار (۲)، تابع، صفحه‌های ۳۵ تا ۳۹)

۱۴- گزینه «۲»

(مهم اسری)

ابتدا باید در ضابطه اول ضریب x را صفر کنیم. یعنی $k + 1$ صفر باشد:

$$k + 1 = 0 \Rightarrow k = -1$$

$$f(x) = \begin{cases} (k+1)x - 3 & , x \geq 0 \\ k - 5 & , x < 0 \end{cases} \xrightarrow{k=-1} f(x) = \begin{cases} -3 & , x \geq 0 \\ -6 & , x < 0 \end{cases}$$

برای به دست آوردن $f(-k)$ سراغ مقدار k می‌رویم که برابر -1 است.

$$f(-k) \xrightarrow{k=-1} f(1)$$

$$\xrightarrow{\text{ضابطه اول}} f(1) = -3$$

(ریاضی و آمار (۲)، تابع، صفحه ۳۴)

۱۵- گزینه «۲»

(پیمان طیار)

برای محاسبه قبض برق با ۳۵۰ کیلووات ساعت داریم:

$$(100 \times 400) + (100 \times 700) + (100 \times 1000)$$

$$+ (50 \times 1200) = 270000 \text{ ریال}$$

(ریاضی و آمار (۲)، تابع، صفحه‌های ۳۴ و ۳۵)

۱۶- گزینه «۳»

(رضا قانباتانی)

با توجه به این که مقدار تقریبی $\sqrt{5} = 2/2$ و $\sqrt{2} = 1/4$ است، پس به صورت زیر عمل می‌کنیم.

$$f(\sqrt{2}) = \left[\frac{3 - \sqrt{2}}{2} \right] = \left[\frac{3 - 1/4}{2} \right] = \left[\frac{11/4}{2} \right] = [0/8] = 0$$

$$\Rightarrow a_{10} - a_9 = 55 - 45 = 10$$

تذکره: با رابطه بازگشتی داده شده نیز می‌توان جملات را به ترتیب تا جمله دهم به دست آورد.

(ریاضی و آمار (۳)، الگوهای فطی، صفحه ۶۰)

۸- گزینه «۱»

(مهم پیرایی)

$$\text{زوج } n = 2 \Rightarrow a_3 = 2^2 + k = 4 + k$$

$$\Rightarrow 4 + k = 7 \Rightarrow k = 3$$

$$\text{زوج } n = 4 \Rightarrow a_5 = 4^2 + 3 = 19$$

$$\text{فرد } n = 5 \Rightarrow a_6 = 2 \times 19 + 3 = 41$$

(ریاضی و آمار (۳)، الگوهای فطی، صفحه‌های ۵۳ تا ۵۹)

۹- گزینه «۱»

(کتاب آبی پیمانه‌ای)

با توجه به اینکه $a_4 = \frac{3}{8}$ است، داریم:

$$a_n = \frac{nk - 3}{n + 6} \xrightarrow{n=4} a_4 = \frac{4k - 3}{4 + 6} = \frac{3}{8} \Rightarrow \frac{4k - 3}{10} = \frac{3}{8}$$

$$\Rightarrow 4k - 3 = \frac{30}{8} = \frac{15}{4} \Rightarrow 4k = \frac{15}{4} + 3 = \frac{27}{4} \Rightarrow k = \frac{27}{16}$$

بنابراین $a_n = \frac{\frac{27}{16}n - 3}{n + 6}$ و جمله شانزدهم دنباله برابر است با:

$$a_{16} = \frac{\frac{27}{16} \times 16 - 3}{16 + 6} = \frac{27 - 3}{22} = \frac{24}{22} = \frac{12}{11}$$

(ریاضی و آمار (۳)، الگوهای فطی، مشابه تمرین صفحه ۵۸)

۱۰- گزینه «۳»

(کتاب آبی پیمانه‌ای)

برای یافتن جملات با شماره زوج از ضابطه بالایی و برای جملات با شماره فرد از ضابطه پایینی استفاده می‌کنیم:

$$a_n = \begin{cases} 1 & , \text{زوج } n \xrightarrow{n=4} a_4 = 1 \\ \frac{1}{n} & , \text{فرد } n \xrightarrow{n=3,5} a_3 = \frac{1}{3}, a_5 = \frac{1}{5} \end{cases}$$

$$\Rightarrow 2(a_3 + a_4) - a_5 = 2\left(\frac{1}{3} + 1\right) - \frac{1}{5} = 2 \times \frac{4}{3} - \frac{1}{5} = \frac{8}{3} - \frac{1}{5}$$

$$= \frac{40 - 3}{15} = \frac{37}{15}$$

(ریاضی و آمار (۳)، الگوهای فطی، مشابه تمرین صفحه ۵۹)

ریاضی و آمار (۲)

۱۱- گزینه «۳»

(عباس مالکی)

در موارد الف و د خط‌هایی عمودی (موازی محور y ها) وجود دارد که نمودار رابطه را در بیش از یک نقطه قطع کند، پس تابع نیستند. بنابراین فقط دو مورد تابع هستند.

(ریاضی و آمار (۲)، تابع، صفحه‌های ۲۲ تا ۲۵)

۱۲- گزینه «۲»

(امیر حسن زاده فرد)

تابع چند ضابطه‌ای را به صورت زیر ساده‌تر کرده و رسم می‌کنیم.

$$f(x) = \begin{cases} -x^2 + 2x & , x \geq 0 \\ -x^2 - 2x & , x < 0 \end{cases}$$

از آن جایی که مطابق نمودار $D_f = \mathbb{R}$ و $D_g = \mathbb{R}$ پس
 $D_{f \cdot g} = D_f \cap D_g = \mathbb{R}$ و ضابطه $y = (f \cdot g)(x)$ برابر است با:

$$f(x) \times g(x) = \left(-\frac{1}{2}x + 2\right)(-x + 2)$$

$$= -\frac{1}{2}x^2 - x + 4$$

تابع $y = (f \times g)(x)$ یک سهمی رو به پایین است ($a < 0$) و طول رأس آن عبارت است از:

$$x_s = \frac{-b}{2a} = \frac{-(-1)}{2(-\frac{1}{2})} = -1$$

با داشتن طول رأس، عرض رأس سهمی را به دست می آوریم:

$$y_s = -\frac{1}{2}(-1)^2 - (-1) + 4 = \frac{9}{2}$$

برد تابع $y \leq \frac{9}{2}$ است.

پس می توان گفت عدد ۵ در برد تابع قرار نمی گیرد و برد تابع شامل این عدد نمی تواند باشد.

(ریاضی و آمار (۲)، تابع، صفحه های ۳۵ تا ۵۴)

(کتاب آبی پیمانه ای)

۱۹- گزینه «۱»

ضابطه تابع همانی $f(x) = x$ و ضابطه تابع ثابت $g(x) = c$ است. از طرفی تابع ثابت g از مبدأ می گذرد، پس $g(0) = 0$ و در نتیجه $g(x) = 0$ است، پس:

$$3x - 2 = f(2x - 1) + g(2x - 1)$$

$$\frac{f(x)=x}{g(x)=0} \rightarrow 3x - 2 = 2x - 1 + 0 \Rightarrow x = -1 + 2 = 1$$

(ریاضی و آمار (۲)، تابع، صفحه های ۲۵ تا ۳۲)

(کتاب آبی پیمانه ای - کنکور خارج از کشور - ۹۹)

۲۰- گزینه «۱»

ابتدا دامنه توابع f و g را می یابیم:

$$f = \{(5, 3), (1, 5), (3, 4), (6, 2)\} \rightarrow D_f = \{5, 1, 3, 6\}$$

$$g = \{(3, 2), (5, 6), (1, 2), (2, 1)\} \rightarrow D_g = \{3, 5, 1, 2\}$$

دامنه تابع $\frac{f+g}{f}$ برابر است با:

$$\frac{D_{f+g}}{f} = D_f \cap D_g - \{x \mid \underbrace{f(x)=0}_{\text{جوابی ندارد}}\} = \{5, 1, 3\}$$

تابع $\frac{f+g}{f}$ را تشکیل می دهیم:

$$\frac{f+g}{f} = \left\{ \left(5, \frac{3+5}{3}\right), \left(1, \frac{5+1}{1}\right), \left(3, \frac{4+2}{3}\right) \right\} = \left\{ \left(5, \frac{8}{3}\right), (1, 6), \left(3, \frac{2}{3}\right) \right\}$$

$$\frac{R_{f+g}}{f} = \left\{ \frac{8}{3}, 6, \frac{2}{3} \right\}$$

برد تابع $\frac{f+g}{f}$ برابر است با:

(ریاضی و آمار (۲)، تابع، صفحه ۵۰)

$$f(-\sqrt{5}) = \left[\frac{3 - (-\sqrt{5})}{2} \right] = \left[\frac{3 + \sqrt{5}}{2} \right] = \left[\frac{5}{2} \right] = [2.5] = 2$$

$$f(\sqrt{2}) - f(-\sqrt{5}) = 0 - 2 = -2$$

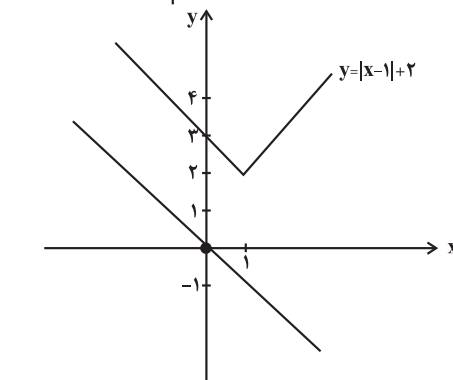
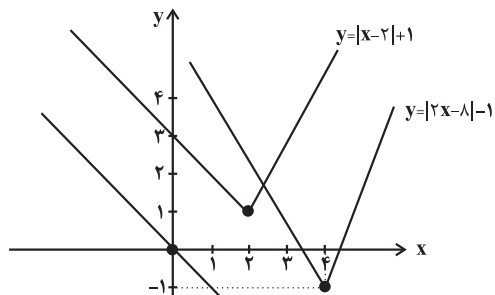
(ریاضی و آمار (۲)، تابع، صفحه های ۳۷ تا ۳۹)

(عباس مالکی)

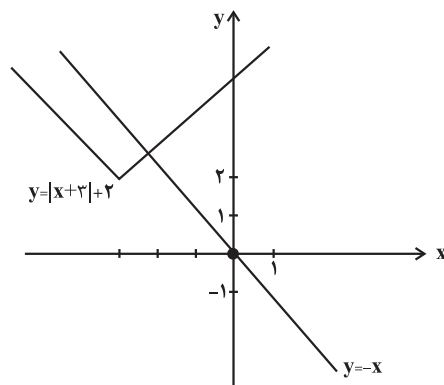
۱۷- گزینه «۴»

بهترین راه کشیدن نمودار توابع است، بنابراین:

نمودارهای گزینه های «۱»، «۲» و «۳» برخورد ندارند. زیرا:

گزینه «۴»: یک نقطه برخورد دارد.

(ریاضی و آمار (۲)، تابع، صفحه های ۳۰ تا ۳۴)

(مهم نظامی)

۱۸- گزینه «۲»

ابتدا ضابطه f و g را از روی نمودار به دست می آوریم:

$$f(x) = ax + b \xrightarrow{b=2} a = \frac{2-0}{0-(-4)} = \frac{2}{4} = \frac{1}{2} \Rightarrow f(x) = \frac{1}{2}x + 2$$

$$g(x) = cx + d \xrightarrow{d=2} c = \frac{2-0}{0-2} = \frac{2}{-2} = -1 \Rightarrow g(x) = -x + 2$$

علوم و فنون ادبی (۳) و (۲)

۲۱- گزینه «۲»

(رضا، زنجیری)

سلمان ساوجی: از شاعران قرن هشتم است که در غزل توجه خاصی به سعدی و مولوی داشته و دارای قصایدی نیز در سبک عراقی است. مثنوی «جمشید و خورشید» او به شیوه داستان‌های نظامی سروده شده است.

عظاملک جوینی: از نثرنویسان قرن هفتم است. خاندان او از افراد بانفوذ حکومت مغولان بودند. وی از نوجوانی به کارهای دیوانی پرداخت و در سفرهای متعددی حضور داشت و اطلاعات فراوانی درباره تاریخ مغولان کسب کرد که موجب تألیف کتاب «تاریخ جهانگشا» شد. این کتاب در شرح ظهور چنگیز، احوال و فتوحات او، تاریخ خوارزمشاهیان، فتح قلعه‌های اسماعیلیه و حکومت جانشینان حسن صباح نوشته شده است. نثر این کتاب مصنوع و دشوار است.

ابن‌یمین: شاعر عصر سربداران، مردی دهقان‌پیشه بود که قدرت شاعری خود را در قطعات اخلاقی آشکار کرده است. وی در شعر خود قناعت‌پیشگی و بی‌اعتباری دنیا را مورد تأکید قرار می‌دهد.

فخرالدین عراقی: از شاعران نام‌آور قرن هفتم و صاحب غزل‌های عرفانی زیبا است. مثنوی «عشق‌نامه» او مشهور است. او در هر فصل این مثنوی به یکی از مباحث عرفانی پرداخته و سخن را با تمثیل و حکایت به پایان رسانده است. همچنین در کتاب «لمعات» خود سیر و سلوک عارفانه را در قالب نظم و نثر بیان کرده است.

(علوم و فنون ادبی (۲)، تاریخ ادبیات، صفحه‌های ۱۵ تا ۱۷)

۲۲- گزینه «۳»

(الهام، ممیری)

در این دوران (قرن هشتم) به دلیل بی‌اعتقادی برخی از ایلخانان مغول و بی‌تعصبی برخی دیگر نسبت به مذاهب رایج، فرصتی پدید آمد تا صاحبان مذاهب‌های مختلف عقاید خود را ابراز کنند.

(علوم و فنون ادبی (۲)، تاریخ ادبیات، صفحه‌های ۱۲ تا ۱۶)

۲۳- گزینه «۲»

(سعید یغفری، مشابه کتاب پرتکرار علوم و فنون ادبی)

تیموریان تقریباً از نیمه دوم قرن هشتم تا اوایل قرن دهم حکومت کردند. در عهد آنان، علاوه بر گسترش هنرهای چون مینیاتور، معماری و تذهیب، تاریخ‌نویسی نیز ادامه یافت، ادبیات رونقی تازه گرفت و کسانی مانند جامی و دولتشاه سمرقندی کتابهای ارزشمندی نوشتند.

(علوم و فنون ادبی (۲)، تاریخ ادبیات، صفحه‌های ۱۸ و ۱۹)

۲۴- گزینه «۱»

(مسن اصهاربی)

جامی مثنوی‌هایی به پیروی از نظامی سرود که تحفه‌الاحرار یکی از آنهاست. **بررسی گزینه‌های نادرست:**

گزینه «۲»: توضیح این عبارت درباره «تذکره دولتشاه» است. جامی «نفحات‌الانس» را به شیوه تذکره‌الاولیا در بیان حقایق عرفانی و ذکر احوال عارفان نوشته است.

گزینه «۳»: تحفه‌الاحرار در قالب مثنوی سروده شده است.

گزینه «۴»: جامی بهارستان را به تقلید از «گلستان» سعدی نوشت، نه «بوستان».

(علوم و فنون ادبی (۲)، تاریخ ادبیات، صفحه‌های ۱۸ و ۱۹)

۲۵- گزینه «۳»

(کتاب آبی پیمان‌ای)

موضوعات ذکرشده به‌ترتیب مربوط به آثار المعجم فی معاییر اشعار العجم، تاریخ گزیده، دیوان شعر شاه نعمت‌الله ولی و مرصادالعباد من المبدأ الی المعاد می‌باشند.

(علوم و فنون ادبی (۲)، سبک‌شناسی و تاریخ ادبیات، صفحه‌های ۱۵، ۱۶، ۱۷ و ۱۹)

۲۶- گزینه «۴»

(مسن اصغری، مشابه کتاب پرتکرار علوم و فنون ادبی)

- مثنوی «جمشید و خورشید» سلمان ساوجی به شیوه داستان‌های نظامی سروده شده است. جامی نیز مثنوی‌هایی به پیروی از نظامی سروده است که تحفه‌الاحرار یکی از آنهاست. بنابراین بخش اول تمام گزینه‌ها درست است.

- عبید زاکانی در «منظومه موش و گربه» ناهنجاری‌های اجتماعی را به شیوه طنز و تمثیل بیان کرده است. این شوخ‌طبع آگاه نه‌تنها در شعر، که در نثر نیز دارای طنزهای ماندگاری است و رساله دلگشا، اخلاق‌الاشراف و صد پند از آن جمله‌اند. (رد گزینه‌های «۱» و «۳»)

- حمدالله مستوفی از مورخان مشهور ایران و نویسنده کتاب «تاریخ گزیده» است. این کتاب تاریخ پیامبران، خلفای چهارگانه، خلفای بنی‌عباس و تاریخ ایران را تا سال ۷۳۰ ه‍.ق. در بر می‌گیرد. (رد گزینه «۲»)

(علوم و فنون ادبی (۲)، تاریخ ادبیات، صفحه‌های ۱۷ تا ۱۹)

۲۷- گزینه «۴»

(کتاب آبی پیمان‌ای)

مفهوم جمله پایانی عارفانه است، در حالی که دیگر جملات اخلاقی - تعلیمی هستند. «مرصادالعباد من المبدأ الی المعاد» اثری عرفانی از نجم‌الدین رازی است.

(علوم و فنون ادبی (۲)، سبک‌شناسی و مفهوم، صفحه ۱۵)

۲۸- گزینه «۳»

(رضا، زنجیری)

در این گزینه، نشانی از تشبیه به چشم نمی‌خورد؛ چراکه واژه‌های «گل»، «سنبیل» و «بلبل» همگی در حکم استعاره به کار رفته‌اند.

اما در سایر گزینه‌ها می‌توان جلوه‌های گوناگون تشبیه را مشاهده کرد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

در گزینه «۱»: واژه «کشید» با آفرینش ایهام، زمینه‌ساز تشبیه ضمنی «ابرو» به «شمشیر» شده است.

در گزینه «۲»: معشوق به منزله «مشبه» در نظر گرفته شده و با ادات تشبیه «چنان» به «باز» (مشبه‌به) همانند گشته است؛ وجه‌شبه نیز حمله و تهاجم است.

در گزینه «۴»: دهان معشوق به گونه‌ای ضمنی به «قطعه‌ای موهوم» مانند شده است. همچنین واژه «چون» در این بیت، نه به معنای تشبیه، بلکه در مفهوم «هنگامی که / زمانی که» به کار رفته است.

(علوم و فنون ادبی، بیان)

۲۹- گزینه «۳»

(یاسین مهدیان)

در این بیت، دو تشبیه به‌کار رفته است؛ در حالی که سایر ابیات، دارای سه تشبیه هستند.

تشبیهات بیت گزینه «۳»: ۱- تشبیه «کار» به «زلف»، ۲- تشبیه «ما» به «شانه»

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: ۱- «می لعل»: اضافه تشبیهی، ۲- «لعل لب»: اضافه تشبیهی و ۳- «شکرخند»: تشبیه درون‌واژه‌ای
گزینه «۲»: ۱- «سنبل زلف»: اضافه تشبیهی، ۲- تشبیه «گل» به «تقویم کهن» و ۳- تشبیه مضمر و تفضیلی «موی یار» به «گل»
گزینه «۴»: ۱- تشبیه «شب‌های هجر» به «زلف»، ۲- «صبح بناگوش»: اضافه تشبیهی و ۳- تشبیه «بناگوش» به «پنبه»
(علوم و فنون ادبی، بیان و باریج)

۳۰- گزینه «۴»

لفونشر مرتب در بیت اول: ایمان و رخسار / کفر و زلف
لفونشر مرتب در بیت دوم: گبر (کافر) و کفر / مسلمان و دین
تضاد در بیت اول: ایمان و کفر
تضاد در بیت دوم: گبر و مسلمان / دین و کفر
علت رد شدن سایر گزینه‌ها:
گزینه «۱»: بیت اول فاقد پارادوکس است.
گزینه «۲»: بیت اول و دوم فاقد جناس هستند.
گزینه «۳»: هر دو بیت لفونشر مرتب دارند.
(علوم و فنون ادبی، بیان و باریج)

۳۱- گزینه «۱»

گزینه «۱»: تناقض: بی‌دردی در شفاخانه برای گرفتن دوا و درمان باشد. / جناس: «در» و «درد».

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۲»: ۲ تشبیه بلیغ: ۱- پرده خواب (تشبیه بلیغ اضافی): خواب (مشبه)، پرده (مشبه‌به) / ۲- پرده خواب عینک است (تشبیه بلیغ غیر اضافی): پرده خواب (مشبه) عینک (مشبه‌به) / فاقد تضاد
گزینه «۳»: تشخیص: غمگین نبودن دل / در این بیت مجاز به کار نرفته است.
توجه: «چون» به معنای «برای این که» ادات تشبیه نیست.
گزینه «۴»: لف و نشر: مژگان (لف ۱) و تیر (نشر ۱) / ابروان (لف ۲) و کمان (نشر ۲) / جناس ندارد.
(علوم و فنون ادبی، بیان و باریج)

۳۲- گزینه «۳»

(امیرفرسین سعیری پور)
الف) در این بیت تمامی ارکان تشبیه (مشبه، مشبه‌به، وجه شبه و ادات تشبیه) دیده می‌شود بنابراین تشبیه از نوع گسترده است. کلمه «چون» ادات تشبیه، «سکندر» مشبه‌به و «تشنه از ظلمات می‌آمد برون» وجه شبه و در مصراع دوم نیز «خضر» مشبه است.
ب) در مصراع دوم، «گوشم شمع طور شد» تشبیه بلیغ اسنادی است که از اجزای آن مشبه، مشبه به و فعل اسنادی (شد) است.

ج) در این بیت متناقض‌نما دیده می‌شود. از دیدگاه شاعر، درخت نخل هنگامی که بی‌برگ شود، میوه می‌دهد که در واقع جمع شدن «بی‌برگ بودن» و «میوه دادن» کنار هم به طور همزمان، پذیرفتنی نیست و خلاف واقع است.

د) در این بیت شاعر، «لف و نشر» از نوع مرتب را به کار برده است. شاعر با کاربرد کلمه «لاله»، در اصل به چهره زیبای معشوق توجه داشته و با کاربرد ریحان در معنای گیاه خوش‌بو، زلف‌های معطر معشوق را در نظر داشته است. رخ: لف ۱، زلف: لف ۲ / لاله: نشر ۱، ریحان: نشر ۲.
(علوم و فنون ادبی، بیان و باریج)

۳۳- گزینه «۳»

(مهری فروتن)
معنی بیت: آه و افسوس سرد، راهکاری برای بهبود حال دل غمگین است، همانطور که علت شکوفایی غنچه‌ها باد سحری و سردی است که می‌وزد.
پارادوکس: از آنجایی که آه در ادبیات فارسی همیشه گرم است بنابراین آه سرد یک مفهوم متناقض‌نما است.
اسلوب معادله: با توجه به اینکه مصراع دوم مصداقی برای مصراع اول است و دارای استقلال دستوری نیز می‌باشد و ما می‌توانیم میان این دو مصراع از (همانطور که) استفاده کنیم و آن را معنا کنیم بنابراین این بیت دارای اسلوب معادله است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: معنی بیت: برای زخم شمشیر تو می‌میرم که با هر ضربه‌ای که بر بدن من می‌زند به من زندگی جاودانه می‌دهد.
پارادوکس: اینکه با ضربت خوردن از شمشیر و زخمی شدن شخص حیات جاودان به دست آورد یک مفهوم متناقض است.
اسلوب معادله: با توجه به اینکه دو مصراع استقلال دستوری و معنوی ندارند و مصراع دوم ادامه مصراع اول است پس اسلوب معادله وجود ندارد.
گزینه «۲»: معنی بیت: اجازه بده تا از گوشه نقابت زیبایی صورت تو که حتی از ماه بیشتر است و کسی مانند آن را ندیده است، نمایان شود.
تشبیه: بیت دارای تشبیه مرجح است که مشبه در آن (یار) و مشبه‌به (ماه) و وجه شبه نیز (زیبایی) است.
لف و نشر: این بیت فاقد لف و نشر است.
نکته: توجه داشته باشید که در مصراع دوم لف و نشری وجود ندارد زیرا برای ایجاد لف و نشر لازم است حتماً ابتدا لف‌ها قرار بگیرند و سپس در ادامه نشرها قرار بگیرند و این دو نمی‌توانند به صورت یکی در میان در شعر ظاهر شوند.
گزینه «۴»: معنی: به دلیل شیرینی و جذابیت زیاد سخنان تو، هنگامی که می‌خواهم آنان را بازگو کنم لب و دهانم باز نمی‌شود تا بتوانم آن را نقل کنم.

حسن تعلیل: شاعر علتی شاعرانه برای عدم بازگو کردن سخنان جذاب یار آورده است چرا که سخن به هر میزان هم که جذاب باشد سبب نخواهد شد شخص نتواند آنان را بیان کند اما اینکه گوینده نتواند یا نخواهد سخنی را در جایی نقل کند یک پدیده واقعی است بنابراین شاعر برای یک پدیده واقعی علتی شاعرانه آورده است که تشکیل آرایه حسن تعلیل را می‌دهد.
اسلوب معادله: دو مصراع استقلال معنایی ندارند و شنونده بعد از شنیدن مصراع اول در انتظار ادامه مفهوم خواهد ماند بنابراین در این بیت اسلوب معادله نداریم.

(علوم و فنون ادبی، بیان و باریج)

۳۴- گزینه «۳»

(سیدعلیرضا امیری)
لفونشر: لف ۱: آینه / نشر ۱: خموش / ترازو: لف ۲ / نشر ۲: گویا
متناقض‌نما: یار خاموش و گویاست.
تشبیه: چو آینه
تضاد: خموش و گویا

گزینۀ «۳»:

گ ل خن دان	ک ن خن دد	چ ک ند
-- UU	-- UU	- UU

(علوم و فنون ادبی، موسیقی شعر)

۳۸- گزینۀ «۳»

(سیدعلیرضا امیری)

اختیارات زبانی در سایر گزینه‌ها:

گزینۀ «۱»: کسره در عبارت «طرف دیگر» بلند تلفظ می‌شود.

گزینۀ «۲»: حذف همزه در عبارت «تزدیک‌تر از»

گزینۀ «۴»: حذف همزه در عبارت «غیرتم آید» و کسره در عبارت «بر مادر» بلند تلفظ می‌شود.

(علوم و فنون ادبی، موسیقی شعر)

۳۹- گزینۀ «۳»

(مجتبی فرهادی)

این بیت فاقد حذف همزه است.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینۀ «۱»: هجای چهارم مصراع دوم (به شریع از: بِ شَرِّ عَمَز)

گزینۀ «۲»: هجای هشتم مصراع اول (سَماع آغاز: سَماعاغاز)

گزینۀ «۴»: هجای دهم و یازدهم مصراع دوم (نیاراید از این: نیارَیْدَازین)

(علوم و فنون ادبی، موسیقی شعر)

۴۰- گزینۀ «۴»

(سیدعلیرضا امیری)

در این بیت مصوت بلند در واژه «قاضی» به ضرورت وزن، کوتاه تلفظ می‌شود.

قا	ضی	ء	زائِر	گشت	بَ	رَه	ل	جَ	هائِر
-	U	-	-	U-	U	-	U	U	-
مفتعلن			مفتعلن			فاعِلن			

(علوم و فنون ادبی، موسیقی شعر)

۴۱- گزینۀ «۳»

(رضا رنجهری)

گزینۀ «۱»: وزن بیت: فعلاتن فعلاتن فعلاتن فعلن / تغییر کمیت مصوت‌ها:

هجای هفتم در مصراع اول و هجای یازدهم در مصراع دوم (کوتاه به بلند)

گزینۀ «۲»: وزن بیت: فعلاتن فعلاتن فعلاتن فعلن / تغییر کمیت مصوت‌ها:

هجای سوم در مصراع دوم (کوتاه به بلند) / هجای پنجم در مصراع اول

(بلند به کوتاه)

گزینۀ «۳»: وزن بیت: فعلاتن فعلاتن فعلاتن فعلن / تغییر کمیت مصوت‌ها:

هجای سوم در مصراع اول و هجای چهارم در مصراع دوم (کوتاه به بلند) /

هجای دوم در مصراع اول (بلند به کوتاه)

گزینۀ «۴»: وزن بیت: فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فعلن / تغییر کمیت

مصوت‌ها: هجای پنجم و هفتم در مصراع اول و هجای سیزدهم در مصراع

دوم (کوتاه به بلند)

تکته: دقت کنید که واو در «غوغا» به صورت «ow» خوانده می‌شود و

دارای اختیار شاعری نیست.

(علوم و فنون ادبی، موسیقی شعر)

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینۀ «۱»: فاقد لفونشر و تضاد / تشبیه: هم‌چو ساغر

نکته: «با کمال اتحاد از وصل مهجوریم» پارادوکس دارد. چرا که به طور هم‌زمان دو وصف متضاد را به یک پدیده نسبت داده است. (نمی‌شود که در عین متحد و با هم بودن از وصال یار دور بود.)

گزینۀ «۲»: فاقد لفونشر / پارادوکس: تلخ شکر بار / تشبیه: عاشق‌آسا (مانند عاشق) / تضاد: تلخ و شکر بار

گزینۀ «۴»: فاقد متناقض‌نما / لفونشر: لف ۱: سپید و نشر ۱: عیش و لف ۲: سیه و نشر ۲: محن (محنت‌ها و رنج‌ها) / تضاد: سپید و سیه / تشبیه: سایه‌روشن عمر

(علوم و فنون ادبی، بیان و بریج)

۳۵- گزینۀ «۱»

(سیدعلیرضا امیری)

بیت «الف» فاقد لفونشر است و در بیت تشبیه ماه و خورشید به تصویر دو چشم یار مشهود است و بین کلمات «بر» و «هر» جناس وجود دارد. بیت «ج»: بیت فاقد لفونشر است. / تشبیه: رو مانند آفتاب / جناس: دست و مست

تشریح سایر ابیات:

بیت «ب»: لفونشر: لف‌ها: «روی» و «مو»، نشرها: «گل» و «سنبل» / تشبیه: روی به گل تشبیه شده است و مو به سنبل / بیت فاقد جناس است. بیت «د»: لف‌ها: «رخ» و «قهوه»، نشرها: «خورشید» و «ظلمات» / تشبیه: بین لف‌ها و نشرها رابطه شباهت وجود دارد.

(علوم و فنون ادبی، بیان و بریج)

۳۶- گزینۀ «۴»

(سیدعلیرضا امیری)

الف) اسلوب معادله: مصراع دوم، مصداقی برای مصراع اول است. ب) در جمله «گردن تسلیم می‌ریزد دم (خون) شمشیر را» صائب تصویر غیرواقعی و پارادوکسیکالی ترسیم می‌کند که در آن «گردن»، خون «شمشیر» را می‌ریزد!

ج) برات قسمت: اضافه تشبیهی

د) در ترکیب «نخل کهنسال» تشخیص دیده نمی‌شود؛ چراکه کهن‌سالی وصفی مختص انسان نیست و به پدیده‌های مختلف بار می‌شود.

ه) تلمیح: اشاره به ماجرای یعقوب و ماجرای شیرین و فرهاد

(علوم و فنون ادبی، بیان و بریج)

۳۷- گزینۀ «۴»

(رضا رنجهری)

در این گزینه، ۴ پایه آوایی وجود دارد، در حالی که سایر گزینه‌ها از ۳ پایه تشکیل شده‌اند.

وص ف ت ن یا	مد در ب یان	یک از هـ زا	ران
- U - -	- U - -	- U - -	-

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینۀ «۱»:

خش ت ر مان	نی ست ک دل	بر د ای
- U U -	- U U -	- U -

گزینۀ «۲»:

شم ع بن شس	تی م ه بی	مه ر بر خیز
- - U -	- - U -	- - U -

۴۲- گزینه ۲»

(هومن نمازی)

در قسمت «طوطی شکرخا» مصوت بلند «ی» شامل اختیار زبانی تغییر کمیت مصوت بلند به کوتاه و کسره بعد از آن شامل اختیار تغییر کمیت مصوت کوتاه به بلند شده است (تغییر کمیت مصوت‌ها به دو صورت اتفاق افتاده است). وزن بیت «مفاعیلن فاعلاتن مفاعیلن فاعلن» است و مصراع دوم فاقد هجای کشیده است.

(علوم و فنون ادبی، موسیقی شعر)

۴۳- گزینه ۲»

(یاسین مهریان)

«ش» در «پیش تو»، باید بلند تلفظ شود و در نتیجه، دارای اختیار بلند تلفظ کردن مصوت کوتاه است.

سایر ابیات، هیچ کدام از انواع اختیار زبانی را ندارند.

(علوم و فنون ادبی، موسیقی شعر)

۴۴- گزینه ۴»

(هومن نمازی)

گزینه ۱: توجه کنید که «ه» در بده ملفوظ است، در پایان واژه «آگهی» و اتصال آن به حرف «ز» اختیار حذف همزه + تغییر کمیت مصوت بلند (تخفیف) اتفاق افتاده است. «ی» بعد از «رو» در مصرع دوم نیز تغییر کمیت مصوت کوتاه (اشباع) را دارد.

گزینه ۲: «س» در عروس و «ه ی» در «دانه» و «ه ی» در «زهره» شامل اختیار تغییر کمیت مصوت کوتاه هستند. همچنین در مصرع نخست حذف همزه دیده می‌شود.

گزینه ۳: در این بیت فقط حذف همزه و واو بعد از رو در مصرع دوم شامل اختیار تغییر کمیت مصوت می‌شود.

گزینه ۴: تبدیل کمیت مصوت بلند به کوتاه در «ی» عرفی، حذف همزه در سه مورد: «عرفی از»، «شکست آباد»، «آباد است» و تبدیل کمیت مصوت کوتاه به بلند در «توبه».

(علوم و فنون ادبی، موسیقی شعر)

۴۵- گزینه ۳»

(رضا زنجیری)

اختیارات زبانی: دو مورد حذف همزه در «دلیم از» و «شمع از» - یک مورد کوتاه تلفظ کردن مصوت بلند (هجای پنجم در مصراع اول بیت اول) و یک مورد بلند تلفظ کردن مصوت کوتاه (هجای هفتم در مصراع دوم بیت دوم) = ۴ اختیار زبانی

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: تشبیه در بیت اول: معشوق از جهت بلندقامتی و زیبایی، از سرو برتر دانسته شده است. (تشبیه تفصیل) / تشبیه در بیت دوم: شاعر به صورت پنهان، دل خود را به شمع تشبیه کرده است. (تشبیه مضمیر) / پارادوکس: برفروزد دلم از نکته انفاس نسیم / تغییر کمیت مصوت‌ها: هجای پنجم در مصراع اول بیت اول، کوتاه تلفظ می‌شود و هجای هفتم در مصراع دوم بیت دوم، بلند تلفظ می‌شود.

گزینه ۲: معنای «نشستن» در بیت «شمع دل دمسازم، بنشست چو او برخاست / و افغان ز نظر بازان، برخاست چو او بنشست»: در مصراع اول به معنی «خاموش شدن» و در مصراع دوم با توجه به قرینه‌های موجود، یعنی بر اسب سوار شدن. «نشستن» در معنای «خاموش شدن» را می‌توان در بیت دوم صورت سؤال نیز مشاهده کرد.

گزینه ۴: وزن اشعار و بیت بیان شده «فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلن» است.

(علوم و فنون ادبی، ترکیبی)

۴۶- گزینه ۴»

(عزیز الیاسی پور)

شعر اخوان ثالث در صورت سؤال و ابیات سه گزینه دیگر بر نابسامانی اوضاع جامعه و اینکه کسی برای بهبود اوضاع مجال و اراده‌ای ندارد دلالت دارند، اما مفهوم بیت گزینه ۴ ناآشنایی با راز خلقت و اسرار الهی است.

(علوم و فنون ادبی (۲)، مفهومی، صفحه ۳۱)

۴۷- گزینه ۲»

(کتاب آبی پیمانهای - کنکور سراسری ۹۹)

در بیت صورت سؤال، شاعر صرفاً به غنیمت‌شمردن فرصت توصیه می‌کند و البته انجام کار خاصی را در این فرصت مد نظر ندارد. در میان ابیات گزینه‌ها، تنها بیت گزینه ۲ است که بر غنیمت‌دانستن وقت تکیه دارد.

(علوم و فنون ادبی (۳)، مفهومی، صفحه ۵۵)

۴۸- گزینه ۴»

(امیرحسین اشتری)

مفهوم مشترک بیت صورت سؤال و بیت گزینه ۴ این است که درد عشق درمان‌پذیر نیست.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: بیت عاشقانه نمی‌باشد و شاعر بیان می‌کند که درد و رنج در دنیا، پایان‌ناپذیر است.

گزینه ۲: اگر طبیب و پزشک به زیبایی تو باشد، هیچ‌کس در عالم از خدا نخواهد خواست که بیماری‌اش شفا یابد. به‌خاطر اینکه بیمارها می‌توانستند تو را به‌عنوان طبیب بر بالین خود داشته باشند و از زیبایی‌ات بهره‌مند شوند. بیت در وصف زیبایی معشوق راه اغراق را پیموده است.

گزینه ۳: در این بیت، شاعر تجربه غم عشق معشوق را بر گشت‌وگذار در گلستان ترجیح می‌دهد.

(علوم و فنون ادبی (۳)، مفهومی، صفحه ۵۵)

۴۹- گزینه ۴»

(عزیز الیاسی پور)

ابیات همه گزینه‌ها به‌جز بیت گزینه ۴ درباره دشواری‌های راه عشق است. در این بیت که از شاهنامه فردوسی انتخاب شده است، رستم می‌گوید من در مقابل اسفندیار بیچاره بودم و بنابراین دنبال راه چاره گشتم که چگونه با او نبرد کنم.

توجه: مصراع دوم این بیت به‌صورت «بدادم بدو سر به‌یکبارگی» نیز آمده است، اما کتاب درسی بیت را همین‌گونه که در صورت سؤال نوشته‌ایم آورده است.

(علوم و فنون ادبی (۳)، مفهومی، صفحه‌های ۵۵ و ۵۶)

۵۰- گزینه ۴»

(عزیز الیاسی پور)

ابیات همه گزینه‌ها به‌جز بیت گزینه ۴ درباره ترجیح‌دادن درد عشق و پذیرش درد عشق به‌عنوان درمان است.

در بیت گزینه ۴ حافظ به خود نهیب می‌زند که باید درد عشق را تحمل کند، اما نه به‌خاطر اینکه درد عشق عین درمان است، بلکه برای فاش‌نکردن رمز و راز عشق.

(علوم و فنون ادبی (۳)، مفهومی، صفحه ۶۳)

جامعه‌شناسی (۳)

۵۱- گزینه «۳»

تشریح موارد:

(ریحانه امینی)

کنش اجتماعی خشت بنای جامعه است و تمام پدیده‌های اجتماعی خرد و کلان با کنش‌های اجتماعی پدید می‌آیند. ساختارهای اجتماعی هر چقدر هم جا افتاده و با سابقه باشند، با کنش‌های افراد به وجود آمده و برقرارند. به هر میزان که آرمان‌ها و ارزش‌های جامعه والاتر و انگیزه افراد برای تحقق بخشیدن به آنها قوی‌تر باشد، تغییر مهم‌تری ایجاد خواهد شد. شکلی از مبارزه وجود دارد که به جنگ‌های نامنظم شهرت دارد. جنگ‌های نامنظم مبتنی بر آگاهی جغرافیایی سربازان محلی یک منطقه است. در این جنگ‌ها سربازان معمولاً نقشه‌های از پیش برنامه‌ریزی شده را اجرا نمی‌کنند، بلکه متناسب با موقعیت خاص جغرافیایی و فرهنگی خود عمل می‌کنند.

(جامعه‌شناسی (۳)، کنش اجتماعی، صفحه‌های ۳۲، ۳۳ و ۳۵)

۵۲- گزینه «۱»

(آرژیتا بیرقی)

مقاومت مردم آمرلی ← نمونه‌ای از جنگ‌های نامنظم و سرآغاز فروپاشی داعش دو بال موفقیت انسان‌ها ← نظم اجتماعی و خلاقیت خشت بنای جامعه ← کنش اجتماعی برگزاری جشنواره‌های زیبایی در روزگار ما ← اخلاق‌گریزی (سقوط ارزش‌ها)

(جامعه‌شناسی (۳)، کنش اجتماعی، صفحه‌های ۳۲ تا ۳۸)

۵۳- گزینه «۲»

(آرش مرتضایی‌فر)

تأکید بیش از اندازه رویکرد تبیینی بر نظم و ساختارهای اجتماعی به حذف اراده و خلاقیت، ارزش و اخلاق، آگاهی و معنا از زندگی اجتماعی می‌انجامد و شور زندگی را از انسان‌ها می‌گیرد. برای جلوگیری از بروز چنین پیامدهایی، کنش اجتماعی مورد توجه برخی جامعه‌شناسان قرار گرفت. نظریه پردازان کنش اجتماعی، آگاهی و معناداری را مهم‌ترین ویژگی کنش اجتماعی می‌دانند و زندگی اجتماعی انسان را با تأکید بر آگاهی و معنا، مطالعه می‌کنند. این جامعه‌شناسان ویژگی‌های دیگر کنش یعنی اراده و ارزش را مهم می‌دانند ولی آنها را برخاسته از آگاهی و تابع آن می‌بینند. همین نگاه مسیر را برای عبور از جامعه‌شناسی تبیینی و روی آوردن به جامعه‌شناسی تفسیری هموار ساخت.

(جامعه‌شناسی (۳)، کنش اجتماعی، صفحه ۴۰)

۵۴- گزینه «۴»

تشریح عبارات نادرست:

(بوار لیلیان)

الف) بررسی و مطالعه پدیده‌های انسانی و اجتماعی بدون توجه به عمق آن‌ها، به نتیجه‌گیری‌های غلط و اشتباه منجر می‌شود.
ب) پاسخ‌های صاحب‌نظران علوم مختلف به چرایی وقوع خودکشی با یکدیگر متفاوت بود.
ج) برخی رویکردها برای دستیابی به چنین پاسخ‌هایی از پدیده‌های اجتماعی و انسانی هویت‌زدایی می‌کنند.

(جامعه‌شناسی (۳)، معنای زندگی، صفحه‌های ۴۴ و ۴۶)

۵۵- گزینه «۲»

(امیر حسین فزایی)

وبر معتقد بود آنچه جامعه‌شناسان از مطالعه پدیده‌ها می‌فهمند باید با روش تجربی اثبات شود وگرنه ارزش علمی ندارد. از این‌رو تفهم را روش مستقلی برای علوم انسانی نمی‌دانست بلکه آن را مقدمه و پیش‌نیازی برای روش علمی که همان روش تجربی بود می‌انگاشت. به همین دلیل وبر جامعه‌شناسی خود را تفهیمی - تبیینی معرفی می‌کرد.

گاهی به ندرت می‌توان به نحو مفیدی از روش آزمایش استفاده کرد. آزمایش فیلیپ زیمباردو در ایجاد یک زندان ساختگی در سال ۱۹۷۲ مثال خوبی از کاربرد آزمایش در جامعه‌شناسی بود.

افراد را نمی‌توان وارد محیط آزمایشگاهی کرد. آن‌ها می‌دانند که مورد مطالعه‌اند و ممکن است رفتار طبیعی نداشته باشند. این تغییر رفتار افراد را اثر هوثرن می‌نامند.

در قرن بیستم نتایج این باور که مرز علم و غیر علم را تجربه و تبیین تجربی تعیین می‌کند، مورد تردید قرار گرفت و زمینه رونق و غلبه «تفسیر» و «رویکرد تفسیری» فراهم شد.

(جامعه‌شناسی (۳)، معنای زندگی، صفحه‌های ۴۸ و ۴۹)

۵۶- گزینه «۲»

(مریم فسروی دهنوی)

عبارات به ترتیب مؤید روش‌های «مشاهده مشارکتی»، «مطالعه موردی»، «قوم‌نگاری / مطالعه موردی» و «قوم‌نگاری» هستند.

(جامعه‌شناسی (۳)، معنای زندگی، صفحه‌های ۵۰ و ۵۱)

۵۷- گزینه «۱»

(آرش مرتضایی‌فر)

کنشگران فردی و جمعی هم در معانی ذهنی و هم در معانی فرهنگی، فعال و خلاق‌اند. همین فعالیت و خلاقیت کنشگران موجب پیدایش معانی گوناگون و در نتیجه آن، پدید آمدن خرده‌فرهنگ‌ها و گروه‌های مختلف، درون هر جهان اجتماعی می‌شود. علاوه بر این، خلاق و فعال بودن انسان‌ها در تولید معانی، موجب پیدایش فرهنگ‌ها و جهان‌های اجتماعی مختلف می‌شود. جهان‌های اجتماعی مختلف معانی ذهنی و فرهنگی متفاوتی پدید می‌آورند؛ مثلاً ممکن است لباس و ظاهر زیبا در فرهنگی، بر جایگاه و پایگاه اجتماعی والا دلالت نکند یا در فرهنگ دیگری، علم‌آموزی بر ارزشمندی علم دلالت نکند بلکه با هدف غلبه بر دیگران یا به دست آوردن شغل پردرآمد انجام شود.

(جامعه‌شناسی (۳)، معنای زندگی، صفحه ۵۰)

۵۸- گزینه «۲»

(فاطمه رشایان)

جداول سه رویکرد جامعه‌شناسی را حتماً به خاطر بسپارید:

رویکرد تفسیری		
موضوع	روش	هدف
کنش‌های اجتماعی و معنای آن‌ها	تفسیر (نگاه از درون به پدیده‌ها برای یافتن معنای آن‌ها)	معنابخشی و انسجام‌بخشی به زندگی اجتماعی

(جامعه‌شناسی (۳)، معنای زندگی، صفحه ۵۱)

۵۹- گزینه «۳»

کتاب آبی پیمان‌های - کنکور سراسری ۱۴۰۳ - نوبت دوم تیرماه با اینکه فضای مجازی معنای به‌روز بودن را در خود دارد، ولی سبب می‌شود که فرد کاربر از زمان و مکان خودش جدا شود، با وجود دسترسی به مطالب زیاد و متنوع از دسترسی به مطالب مهم محروم گردد، با وجود آزادی و قدرت، تحت کنترل قرار گیرد و با وجود سرگرم شدن، سطحی شود.

(جامعه‌شناسی (۳)، کنش اجتماعی، صفحه ۳۹)

۶۰- گزینه «۴»

(سید آرش مرتضایی‌فر)

کاریکاتور «انسان‌شناسا اومدن، انسان‌شناسا اومدن» بیانگر اشکالاتی است که هنگام مطالعه انسان‌ها که موجوداتی دارای آگاهی هستند بروز می‌کند. - زنان ترکمن بعد از ازدواج در زیر چارقدشان حلقه‌ای روی سر قرار می‌دهند که نشانه متأهل بودن آنهاست و آنان را از افراد مجرد متمایز می‌کند. افرادی که این نشانه را می‌شناسند، معنای نهفته در آن را درمی‌یابند.

(جامعه‌شناسی (۳)، معنای زندگی، صفحه‌های ۵۱ و ۵۲)

جامعه‌شناسی (۱)

۶۱- گزینه «۳»

(یاسین ساعری)

بررسی عبارت‌ها:

گزینه «۱»: نادرست: پیامدهای غیرارادی کنش قطعی است؛ یعنی حتماً انجام می‌شود. - درست

گزینه «۲»: نادرست: پرسش مذکور را می‌توان از هر کنشگری پرسید. - نادرست: با توجه به ارادی بودن کنش، فعالیت‌هایی مانند ضربان قلب و گردش خون، کنش محسوب نمی‌شوند.

گزینه «۳»: درست - نادرست: کنش برخلاف فعالیت سایر مخلوقات معنادار است.

گزینه «۴»: درست - درست

(جامعه‌شناسی (۱)، زندگی اجتماعی، صفحه‌های ۸ تا ۱۳)

۶۲- گزینه «۲»

(سینا غلامی)

مورد اول: تندرستی پیامد غیرارادی ورزش کردن است؛ یعنی حتمی است؛ پس در قسمت «ج» قرار می‌گیرد.

مورد دوم: شخصی که سیگار می‌کشد ممکن است مورد نکوهش دیگران قرار بگیرد، یعنی حتمی نیست و به ارادهٔ دیگران بستگی دارد؛ پس در قسمت «د» قرار می‌گیرد.

مورد سوم: ترک یا معطاد شدن به سیگار پیامد ارادی سیگار کشیدن است و به ارادهٔ کنشگر بستگی دارد؛ پس در قسمت «الف» قرار می‌گیرد.

(جامعه‌شناسی (۱)، زندگی اجتماعی، صفحه‌های ۸ تا ۶)

۶۳- گزینه «۱»

(فاطمه قرببیلان)

- کنش اجتماعی خردترین پدیدهٔ اجتماعی است.

- ارزش‌ها و هنجارهای اجتماعی از طریق کنش‌های اجتماعی تحقق می‌یابند و پدیده‌های «جامعه‌پذیری» و «کنترل اجتماعی» را ضروری می‌سازند.

- از آنجا که افراد بر اساس آگاهی، اراده و هدف عمل می‌کنند، پدیده‌های اجتماعی معنادار هستند.

(جامعه‌شناسی (۱)، زندگی اجتماعی، صفحه‌های ۱۳ و ۱۴)

۶۴- گزینه «۱»

(مهرداد کرمی - دهلان)

- خانواده، امنیت، صلح و ... حاصل کنش‌های اجتماعی انسان‌ها هستند.

- «سنت‌ها و قوانین الهی با انسان‌های شاکر و ناسپاس و جوامع عادل و ظالم، یکسان عمل نمی‌کند» بیانگر تأثیر جهان اجتماعی بر جهان ماوراء طبیعی است.

- هر یک از موجوداتی که بیرون جهان اجتماعی قرار دارند؛ یعنی موجودات طبیعی و ماوراءطبیعی به واسطهٔ ارتباطی که با زندگی اجتماعی انسان پیدا می‌کنند، در گسترهٔ جهان اجتماعی قرار می‌گیرند.

(جامعه‌شناسی (۱)، زندگی اجتماعی، صفحه‌های ۲۵ تا ۲۷)

۶۵- گزینه «۴»

(ریحانه امینی)

تشریح موارد:

- اقدامات شتاب‌زدهٔ انسان در مواجهه با طبیعت: جهان اجتماعی بر جهان طبیعی - ساخت خانه‌های با سقف‌های شیروانی در رشت به دلیل بارش فراوان باران: جهان طبیعی بر جهان اجتماعی

- آمار پایین دزدی در یکی از شهرهای مذهبی ایران نسبت به سایر شهرها: جهان ماوراءطبیعی بر جهان اجتماعی

- دیده نشدن کوه‌های اطراف به دلیل آلودگی هوا: جهان اجتماعی بر جهان طبیعی (آلودگی هوا تأثیر زندگی انسان‌ها، ماشین‌آلات و ... بر طبیعت است.)

(جامعه‌شناسی (۱)، زندگی اجتماعی، صفحه‌های ۲۶ و ۲۷)

جامعه‌شناسی (۲)

۶۶- گزینه «۲»

(آزیتا بیری)

دیدگاه «الف» مربوط به متفکران مسلمان است. بر اساس این دیدگاه، جهان فرهنگی، جهان ذهنی، جهان تکوینی، مهم و در تعامل با یکدیگرند.

در دیدگاه «ب» (دیدگاه دوم)، جهان فرهنگی مهم‌تر از جهان ذهنی و تکوینی است؛ جهان ذهنی و جهان تکوینی اهمیتی ندارند و استقلال خود را در برابر جهان فرهنگی از دست می‌دهند.

(جامعه‌شناسی (۲)، فرهنگ جهانی، صفحه‌های ۷ و ۸)

۶۷- گزینه «۲»

(پوار دلیلیان)

موارد «الف»، «ب»، «ج» و «د» به ترتیب با موارد «ه»، «پ» و «ت» ارتباط دارند.

(جامعه‌شناسی (۲)، فرهنگ جهانی، صفحه‌های ۱۳ تا ۱۶)

۶۸- گزینه «۲»

(رانیا امیری)

چنین افرادی دوست دارند بر یکایک مردم جامعهٔ خود نیز چیره شوند ولی از آنجا که در یک جامعه مردم برای بقای خود، غلبه بر اقوام دیگر و جلوگیری از غلبهٔ اقوام دیگر بر خود به هم نیازمندند ناچارند از چیرگی بر یکدیگر خودداری کنند.

(جامعه‌شناسی (۲)، فرهنگ جهانی، صفحه ۱۹)

۶۹- گزینه «۳»

(مریم فسروی دهنوی)

تشریح عبارت نادرست:

- قومی که در اثر تهاجم نظامی شکست می‌خورد، اگر هویت فرهنگی‌اش را حفظ کند با ضعیف شدن تدریجی قدرت نظامی مهاجم می‌تواند استقلال سیاسی خود را به دست آورد و اگر فرهنگی غنی و قوی داشته باشد می‌تواند گروه مهاجم را در فرهنگ خود هضم کند و به خدمت گیرد.

- در امپریالیسم فرهنگی، مقاومت فرهنگی منطقه‌ای که تحت تصرف اقتصادی یا نظامی جامعه‌ای دیگر قرار گرفته است، از بین می‌رود و قوم مغلوب، برتری فرهنگی جامعهٔ مسلط را نیز می‌پذیرد.

- غلبهٔ نظامی به حضور مستقیم مهاجمان در مناطق جغرافیایی مورد تهاجم منجر می‌شود ولی همواره گسترش فرهنگی آنها را به دنبال نمی‌آورد.

(جامعه‌شناسی (۲)، فرهنگ جهانی، صفحه‌های ۲۰ تا ۲۳)

۷۰- گزینه «۱»

(فاطمه رضائیان)

- کودتای ۲۸ مرداد ۱۳۳۲ محمدرضا پهلوی و کودتای انگلیسی سوم اسفند ۱۲۹۹ دو نمونهٔ موفق از کودتاهای استعمار نو به شمار می‌رود.

- در استعمار نو کشور استعمارگر با اتکا به قدرت اقتصادی خود، با استفاده از نهادها و سازمان‌های اقتصادی و سیاسی بین‌المللی و از طریق دولت‌های دست‌نشانده، کنترل بازار و سیاست کشورهای دیگر را در اختیار می‌گیرد.

- استفاده از ابزار رسانه‌ای در قالب بازی‌های رایانه‌ای نمونه‌ای از استعمار فرانو است.

- در استعمار قدیم، استعمارگران حضور مستقیم و آشکار داشتند.

(جامعه‌شناسی (۲)، فرهنگ جهانی، صفحه‌های ۲۳ تا ۲۵)

روانشناسی

۷۱- گزینه «۲»

(ها تا اعمدزاده)

تفکر کاملاً آگاهانه است. فردی که مشغول اندیشیدن درباره یک موضوع است به آنچه می‌اندیشد و روش تفکر خود، آگاهی کامل دارد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: هرچه اطلاعات بیشتری در حافظه داشته باشیم، برای تفکر آمادگی بیشتری خواهیم داشت اما برخورداری از حافظه قوی لزوماً به معنی داشتن تفکر قوی نیست.

گزینه «۳»: ارزشمند بودن اطلاعات حافظه به این دلیل است که می‌تواند تفکر ما را بسازد؛ به عبارت دیگر اطلاعات حافظه نقش اساسی در شکل‌گیری تفکر دارد.

گزینه «۴»: بسیاری از مردم از واژه «مسئله» تصور مثبتی ندارند؛ زیرا راه‌حل آن مسئله را نمی‌دانند.

(روانشناسی، تفکر (۱) حل مسئله، صفحه‌های ۱۱۴ و ۱۱۵)

۷۲- گزینه «۲»

(ها تا اعمدزاده)

موارد «ب» و «د» نادرست هستند.

بررسی عبارت‌ها:

«الف»: یکی از ویژگی‌های مسئله هدفمند بودن آن است. ما زمانی احساس مسئله می‌کنیم که بدانیم هدف چیست و اگر هدف روشن نباشد، درک از مسئله ناقص خواهد بود. (رد گزینه‌های ۱ و ۴)

«ب»: زمانی با مسئله مواجه می‌شویم که امکانات و توانمندی‌های ما محدود باشد. «ج»: در مسئله توانمندی‌های ما محدود است. بسیاری از افراد توانایی‌های خود را نمی‌شناسند. عدم شناسایی دقیق توانمندی‌ها باعث استفاده از راه‌حل‌های غیرمنطقی می‌شود. (رد گزینه ۳)

«د»: شناخت از میزان وزن فعلی برای رسیدن به وزن مطلوب به معنی مشخص بودن موقعیت فعلی به عنوان یکی از ویژگی‌های مسئله است که باعث می‌شود موانع احتمالی شناسایی شوند و راه‌حل‌های بهتر ارائه شود؛ اما آگاهی کامل از اعمال انجام شده به ویژگی «تحت کنترل بودن» مسئله باز می‌گردد.

(روانشناسی، تفکر (۱) حل مسئله، صفحه ۱۱۶)

۷۳- گزینه «۳»

(یاس قاطمه ابراهیمیان)

باتوجه به اصلاح متن زیر و انتخاب درست کلمات ۲ اشتباه در متن وجود دارد:

از اهداف مهم نظام تعلیم و تربیت پرورش افرادی است که بتوانند بر مسائل و مشکلات خود در زندگی روزمره غلبه کنند. هدف از تمرین‌های مختلف آموزشی صرفاً دستیابی به راه‌حل آن مسئله خاص نیست. یادگیری حاصل از مسئله، در مقایسه با سایر یادگیری‌ها، قابل تعمیم است.

(روانشناسی، تفکر (۱) حل مسئله، صفحه ۱۱۷)

۷۴- گزینه «۳»

(یاس قاطمه ابراهیمیان)

معادله دوجمله‌ای، یک مسئله خوب تعریف شده است؛ زیرا موقعیت اولیه و اقدام‌های احتمالی در آن مشخص است و تعریف دقیق مسئله نیز در آن ممکن است.

(روانشناسی، تفکر (۱) حل مسئله، صفحه ۱۱۸)

۷۵- گزینه «۴»

(یاس قاطمه ابراهیمیان)

الف) مربوط به مرحله انتخاب راه‌حل جایگزین است. فیزیوتراپی راه‌حل جایگزین به جای دارو می‌باشد.

ب) سمیرا هنوز علت مشکلش را متوجه نشده است؛ یعنی در مرحله تشخیص دقیق مسئله است.

ج) محسن گزارش هفتگی را بررسی می‌کند تا ببیند رژیمش چطور پیش می‌رود و روندش چگونه است؛ بنابراین در حال ارزیابی راه‌حل است.

(روانشناسی، تفکر (۱) حل مسئله، صفحه‌های ۱۱۹ و ۱۲۰)

۷۶- گزینه «۲»

(مهمد عرفان فرهادی)

مینا در واقع مسئله را برای مدتی خاص نادیده گرفته است. این امر اثر نهنگی نام دارد و موجب می‌شود موانع حل مسئله فراموش شوند، بنابراین این روش در حل مسئله مؤثر است.

تکنیک: انتقال، تأثیر یادگیری‌های گذشته بر حل مسئله است.

(روانشناسی، تفکر (۱) حل مسئله، صفحه‌های ۱۲۱ تا ۱۲۳)

۷۷- گزینه «۲»

(مهمد عرفان فرهادی)

«عبارت اول»: به روش تحلیلی اشاره دارد.

«عبارت دوم»: به روش اکتشافی اشاره دارد.

روش‌ها	تحلیلی	اکتشافی
ویژگی‌ها	مبتنی بر محاسبات ذهنی، قواعد منطقی و نیازسنجی واقعی است.	عمدتاً بدون دلیل، تابع نظر و احساس شخصی است و با روش غیرمنطقی صورت می‌گیرد.
	استفاده از روش‌های تحلیلی، دستیابی به راه‌حل مسئله را تضمین می‌کند.	اجرای آن، دستیابی به راه‌حل مسئله را تضمین نمی‌کند.
	مورد قبول همه است.	با گذشت زمان اعتبار آن‌ها به شدت متزلزل می‌شود.
	نیاز به پردازش اطلاعات دارد.	بدون پردازش عمیق اطلاعات انجام می‌شود.
	اعتبار آن با گذشت زمان از بین نمی‌رود.	در زمان کوتاهی به راه‌حل می‌رسد و با خطا مواجه است.
	افراد باحوصله و منطقی بیشتر از این روش استفاده می‌کنند.	افراد کم‌حوصله و عجول، بیشتر از این روش استفاده می‌کنند.

(روانشناسی، تفکر (۱) حل مسئله، صفحه‌های ۱۲۴ و ۱۲۵)

۷۸- گزینه «۴»

(مهمد عرفان فرهادی)

«مسئله اول»: به روش «خرد کردن مسئله» اشاره دارد؛ در این روش یک مسئله بزرگ را به چندین مسئله کوچک‌تر، تقسیم می‌کنیم تا با حل کردن مسئله‌های کوچک، به تدریج به راه‌حل مسئله بزرگ دست یابیم.

«مسئله دوم»: به روش «کاهش تفاوت وضعیت موجود با وضعیت مطلوب» اشاره دارد که مسئله انتقال گوسفند و گرگ و علف توسط چوپان، وضعیت موجودش این است که چوپان نمی‌تواند گرگ، گوسفند و علف را به آن

عربی زبان قرآن (۳) و (۲)

۸۱- گزینه «۴»

(افشین کریمیان فرد، مشابه امتحان نهایی شهریور ۱۴۰۲)

«نَعُوذُ بِاللَّهِ: به خدا پناه می‌بریم (رد گزینه‌های ۲ و ۳) / «سُبَاتِ الْعَقْلِ»: به خواب رفتن خیرد (رد گزینه‌های ۱ و ۲) / «قُبْحُ الزَّلَّلِ»: زشتی لغزش (رد گزینه‌های ۱ و ۳) / «به نستعین»: از او یاری می‌جوییم (رد سایر گزینه‌ها) (ترجمه)

۸۲- گزینه «۲»

(روح‌الله گلشن)

«ما أَعْقَلَ»: چه (چقدر) عاقل (خردمند) است (رد گزینه‌های ۱ و ۴) / «مَنْ يَسْتَمِعُ»: کسی که گوش می‌دهد («گوش داد» در گزینه «۲»، معادل «گوش می‌دهد» است و فعل ماضی نیست ← رد گزینه‌های ۱ و ۳) / «هَذِهِ الْمَوَاعِظُ الْقِيَمَةُ»: این نصیحت‌های ارزشمند (ترکیب وصفی است و به شکل جمله ترجمه نمی‌شود ← رد گزینه ۳) / «لَا يُصَيِّعُ»: تباه نمی‌کند، ضایع نمی‌سازد (فعل معلوم) (رد گزینه‌های ۱ و ۴) / «التَّجَارِبُ الْمَرَّةُ الْمَاضِيَةُ»: تجربه‌های تلخ گذشته / «لَا نَ... قَدْ تُصَنِّعُ»: زیرا گاه (گاهی) ساخته می‌شوند (رد گزینه‌های ۳ و ۴) / «فِي أَعْمَاقِ الظُّلُمَاتِ»: در اعماق تاریکی‌ها (رد گزینه‌های ۱ و ۴)

نکات مهم درسی:

۱) ساختار «ما أَفْعَلَ» بیانگر مفهوم «تعجب» است و به شکل «چه (چقدر) ... است» ترجمه می‌شود.
مثال: ما أَسْرَعَ تَقَدَّمَكَ: پیشرفت تو، چه (چقدر) سریع است.
۲) فعل «سَمِعَ (يَسْمَعُ)»: شنید را با «إِسْمَعْ (يَسْمَعُ)»: گوش داد اشتباه نگیرید.

(ترجمه)

۸۳- گزینه «۲»

(آرمین ساعرنپناه - سنجرج)

«أَشْعَارٌ قَدْ أَنْشَدَهَا»: اشعاری هستند که آن‌ها را سروده‌اند (رد گزینه‌های ۱ و ۳) / «الشُّعْرَاءُ الْإِيرَانِيُّونَ الْكِبَارُ»: شاعران بزرگ ایرانی (رد گزینه‌های ۱ و ۴) / «مَمْزُوجَةٌ بِاللُّغَةِ الْعَرَبِيَّةِ»: آمیخته با زبان عربی (رد گزینه ۳) / «لِخَلْقِ التَّوَاصِلِ الثَّقَافِي»: برای ایجاد ارتباط فرهنگی (رد گزینه ۱)

(ترجمه)

۸۴- گزینه «۳»

(ولی بربری - ابهر)

«أَرْجُو» (مضارع: رَجَا - يَرْجُو): امید دارم (رد گزینه ۱) / «لَا يَهْجُرُنِي»: مرا ترک نکنند، از من جدا نشوند (رد گزینه‌های ۱ و ۲) / «لَا يُمَرُّونَ»: تلخ نساژند (رد گزینه‌های ۱ و ۲) / «غَدَاتِي»: صبحم / «سَتَصِيرُ»: خواهد شد / «عَشِيَّةٌ مَظْلَمَةٌ»: شبی تاریک، شامگاه تاریکی (رد گزینه ۴) / «فِي هَجْرِهِمُ»: در دوری آن‌ها / «كَمَا»: آن‌طور که، چنانکه / «كَانَ ... يَشَاوُونَ»: (كان + مضارع = ماضی استمراری): می‌خواستند (رد گزینه ۱) / «غَدَاتِي»: دشمنانم / «دَائِمًا»: همیشه (رد گزینه ۴)

(ترجمه)

طرف رودخانه ببرد و وضعیت مطلوبش این است که چوپان به همراه گرگ و گوسفند و علف، آن طرف رودخانه باشند و محدودیت مسئله این است که چوپان نمی‌تواند گرگ و گوسفند و علف را با هم تنها بگذارد چون گوسفند و علف خورده می‌شوند.

(روان‌شناسی، تفکر (۱) حل مسئله، صفحه‌های ۱۲۶ و ۱۲۷)

۷۹- گزینه «۲»

(مهم‌عرفان فراهانی)

روش بارش مغزی	
مرحله ۱	تعریف مسئله
مرحله ۲	ارائه راه‌حل‌های مختلف
مرحله ۳	ارائه معیارهایی برای داوری
مرحله ۴	(انتخاب) بهترین راه‌حل با استفاده از معیارها

«الف»: در این عبارت به مشورت کردن با دیگران و جمع‌بندی نظرات آن‌ها اشاره شده که به «روش بارش مغزی» مربوط است.

«ب»: در «روش شروع از آخر» از هدف نهایی شروع می‌کنیم و گام‌به‌گام به عقب برمی‌گردیم. یعنی از هدف اصلی شروع می‌کنیم و به‌تدریج به هدف فرعی می‌رسیم. بنابراین حرکتان رو به عقب است. علی‌ابتدا امتحان نهایی سال گذشته را حل کرده و سپس به مطالعه کتاب پرداخته که به «روش شروع از آخر» اشاره دارد.

«ج»: در این عبارت به ارائه ایده‌های مختلف اشاره شده که به «روش بارش مغزی» اشاره دارد.

«د»: «روش مهندسی معکوس» نمونه‌ای از روش شروع از آخر است. مسئله «ساخت رایانه» که برای ساخت آن، با در اختیار داشتن یک رایانه (مسئله حل‌شده)، توانسته‌اند به طراحی صنعتی آن دست پیدا کنند؛ پس از مسئله حل‌شده به مراحل ابتدایی ساخت آن رسیده‌اند.

(روان‌شناسی، تفکر (۱) حل مسئله، صفحه‌های ۱۲۸ و ۱۲۹)

۸۰- گزینه «۲»

(مهم‌عرفان فراهانی)

- پیامد ناتوانی در حل مسئله، ناکامی است و ناکامی باعث پرخاشگری می‌شود نه برعکس.

- هر قدر افراد بیشتر از مهارت‌های حل مسئله و روش‌های درست مقابله با شکست آگاه باشند، احتمال استفاده از روش‌های تهاجمی و پرخاشگری کمتر خواهد بود. ولی نمی‌توان گفت که یادگیری مهارت حل مسئله این رفتارها را به طور کلی از بین می‌برد، چون رفتارهای تهاجمی می‌تواند علل دیگری هم داشته باشد.

تشریح عبارت‌های درست:

- ناتوانی در حل مسئله، فرد را از رسیدن به هدف موردنظر باز می‌دارد؛ در نتیجه احساس فشار روانی می‌کند. بنابراین یکی از روش‌های کاهش فشار روانی، پرورش روش‌های درست حل مسئله است. افرادی که مدام در حالت فشار روانی قرار دارند، روش‌های کارآمد حل مسئله را نمی‌دانند.

- هر چه افراد آگاهی کم‌تری از مهارت‌های حل مسئله داشته باشند، احتمال حل کردن مسئله و رسیدن به هدف کمتر شده و هر چه امکان نرسیدن به هدف و یا عدم موفقیت بیشتر شود، احتمال استفاده از پرخاشگری بیشتر می‌شود؛ پس رابطه مستقیم وجود دارد.

(روان‌شناسی، تفکر (۱) حل مسئله، صفحه‌های ۱۳۰ و ۱۳۱)

۸۵- گزینه ۱»

(مفید بیکلری، مشابه امتحان نهایی دی ۱۳۹۹)

«هذه الحادثة»: این حادثه (اتفاق، رویداد) / «لَمْ تُعْجَفْ»: سست نکرد (رد گزینه ۳) / «عزم»: اراده / «أَخَوَيْتَ»: (أَخَوَيْنِ + ی) برادرانم، دو برادرم (رد گزینه‌های ۳ و ۴) / «قد واصلًا»: ادامه داده‌اند (رد سایر گزینه‌ها) / «عَمَلَهُمَا»: کارشان (رد گزینه‌های ۳ و ۴)

نکات مهم درسی:

اسم‌های مثنی و جمع مذکر سالم، هرگاه مضاف شوند، حرف نون آخرشان حذف می‌شود؛ مثال: أَخَوَيْنِ (مضاف) + ی (مضاف‌الیه) ← أَخَوَيَّ (ترمیمه)

۸۶- گزینه ۲»

(کتاب تاک - کنگور، قارج از کشور ۹۸)

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: «مسروراً» حال نیست بلکه صفت برای «معلّم» می‌باشد (معلّم خوشحالی را دیدم ...).
گزینه «۳»: «وَهُوَ يَكْتَبُ...» جمله حالیه است و چون فعل مضارع، پس از فعل ماضی آمده است، معادل ماضی استمراری فارسی ترجمه می‌شود (در حالی که نامه‌ای می‌نوشت).
گزینه «۴»: «مبتسمه» حال برای «أُم» است نه «الولد» (از طریق جنس قابل تشخیص است) (فرزند به مادرش در حالی که خندان است، کمک می‌کند). (ترمیمه)

۸۷- گزینه ۳»

(همیدرضا قائن‌امینی - اصفهانی)

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: «أَحَبَّتِي»: دوستانم
گزینه «۲»: «إِنْتَفَع» فعل امر از صیغه مفرد مذکر مخاطب به معنای «بهره ببر» است؛ همچنین «تَنْشِد» فعل مضارع از همین صیغه به معنای «پُسرایی» است.
گزینه «۴»: «حَتَّى تُرْضَوْا» فعل مضارع به معنای «تا خشنود کنید» است.

نکات مهم درسی:

۱) در ترجمه اسم، به مفرد و جمع بودن آن دقت کنید؛ مثال: «أَحَبَّة» جمع مکسر به معنای «دوستان» است و نباید به صورت مفرد (دوست) ترجمه شود.
۲) به تفاوت معنایی افعال ثلاثی مجرد و ثلاثی مزید در باب‌های مختلف دقت کنید؛ مثال: «رَضَى (یرضی): خشنود شد»، «أَرْضَى (یرضی): خشنود کرد» (ترمیمه)

۸۸- گزینه ۲»

(سیر ممبرعلی مرتضوی)

«خارج کردن روغن»: استخراج الزيت (رد گزینه ۴) / «از کبدش»: مَن کبده (رد گزینه‌های ۱ و ۴) / «جهت ساخت مواد آرایشی»: لِصِنَاعَةِ مَوَادِّ التَّجْمِيلِ (رد گزینه‌های ۱ و ۳) / «صید می‌شود»: يُصَادُّ (رد سایر گزینه‌ها؛ دقت کنید فعل باید به صورت مجهول بیاید، از طرفی «الحوث» مذکر است، پس فعل هم باید مذکر بیاید!)

(تعریب)

۸۹- گزینه ۴»

(معمور بادرین - یاسوج)

صورت سؤال می‌پرسد چند عبارت از نظر مفهوم، با عبارت داده شده تناسب دارند؛ هر چهار بیت داده شده، به مفهوم «دشمنی کردن دانا بهتر از دوستی نادان است» اشاره می‌کنند.

(مفهوم)

ترجمه متن درک مطلب:

پدیده اشتیاق به گذشته (نوستالژی) از برجسته‌ترین پدیده‌ها در شعر عربی به شمار می‌آید؛ به‌طوری که شاعر از طریق آن، اشتیاق خود را نسبت به روزهایی که گذشته‌اند و مکانی که پشت سرش گذاشته است، بیان می‌کند. بسیاری از شاعران در دوران جاهلی به این نوع از شعر شهرت داشته‌اند، مانند امرؤ القیس که قصیده‌های خود را با گریه بر ویرانه‌ها و خرابه‌های (دیوار گذشته) آغاز می‌کرد در حالی که می‌گفت: «بایستید تا بر یاد یار و دیاری بگرییم». نوستالژی صرفاً احساسی شخصی نبود، بلکه ابزاری برای اندیشیدن به زمان و زندگی، و برای بیان پیوند انسان با ریشه‌ها و گذشته‌اش بود. با گذر قرن‌ها، این شیوه در شعر عربی معاصر ادامه یافت؛ چنان‌که نزار قبانی را می‌یابیم که در قصیده‌هایش برای دمشق دلتنگی می‌کند و آن را همچون مادری مهربان توصیف می‌نماید. بدین‌سان، نوستالژی پلی شد که شاعر را با خاطراتش و کسانی که آن‌ها را دوست داشته، پیوند می‌دهد، هر چقدر که زمان‌ها و مکان‌ها (از او) دور شده باشند.

۹۰- گزینه ۳»

(سیر ممبرعلی مرتضوی)

مقایسه بین امرؤ القیس و نزار قبانی نشان می‌دهد که...
گزینه «۳»: موضوع نوستالژی ثابت است اما شیوه‌های بیان آن تغییر کرده‌اند.
تشریح سایر گزینه‌ها:
گزینه «۱»: شعر دوره جاهلی از شعر معاصر در بیان احساسات عمیق‌تر است.
گزینه «۲»: شاعران در عصر حاضر زیاد به نوستالژی توجّهی ندارند.
گزینه «۴»: هر دو شاعر از نوستالژی برای اهداف مشترکی استفاده کرده‌اند. (درک مطلب)

۹۱- گزینه ۳»

(سیر ممبرعلی مرتضوی)

گزینه درست را در مورد بیان نویسنده مشخص کن: «نوستالژی پلی شده است که شاعر را به خاطراتش و به کسانی که دوست داشته پیوند می‌دهد».
گزینه «۳»: پل در اینجا مجازی است که ارتباط عاطفی بین دو زمان را بیان می‌نماید.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: دلتنگی نماد جدایی بین گذشته و حال است.
گزینه «۲»: پل در اینجا استعاره‌ای است که دلالت بر قطع کامل ارتباط با واقعیت دارد.

گزینه «۴»: می‌توان گفت که نوستالژی می‌تواند افراد جوامع را به هم پیوند دهد.

(درک مطلب)

۹۲- گزینه ۱»

(سیر مفعول مر تفضوی)

منظور متن: «تداوم پدیده نوستالژی با وجود تغییر شکل‌ها و روش‌ها». مواردی که در سایر گزینه‌ها آمده‌اند نمی‌توانند بیان‌کننده منظور و موضوع اصلی متن باشند.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه ۲: اهمیت نوستالژی در بیان احساسات.

گزینه ۳: گسست شعر عربی معاصر از ریشه‌های تاریخی‌اش.

گزینه ۴: تأمل درباره موضوع گذر زمان و معنای زندگی.

(درک مطلب)

۹۳- گزینه ۴»

(سیر مفعول مر تفضوی)

«من مصدر مزید ثلاثی» نادرست است. «الشُّعراء» جمع مکسر «الشَّاعِر» و اسم فاعل از مصدر مجرد ثلاثی است.

تکات مهم درسی:

اسم فاعل و اسم مفعول، اگر بر وزن «فَاعِل / مَفْعُول» بیایند، از مصدر مجرد ثلاثی ساخته شده‌اند، برعکس، اگر اسم فاعل و اسم مفعول با «مُ» شروع شوند، از مصدر مزید ثلاثی گرفته شده‌اند.

(تفلیل صرفی و اعراب)

۹۴- گزینه ۴»

(سیر مفعول مر تفضوی)

«كَانَ» از حروف مشبَّهة بالفعل است، ضمیر متصل «ها»، اسم آن و «أَمْ» خبر آن است. دقت کنید «حنون» نیز نقش صفت را دارد.

(تفلیل صرفی و اعراب)

۹۵- گزینه ۳»

(عمار تاییض)

«المُسَلَّحَة» (مسلَّح شده) اسم مفعول است و عین الفعل آن باید حرکت فتحه داشته باشد.

تکات مهم درسی:

در سؤالات ضبط حرکات، به حرکت عین الفعل اسم فاعل و اسم مفعول توجه کنید؛ اگر در جمله داده شده، اسمی معنای صفت فاعلی (انجام‌دهنده کار) دارد، باید به شکل اسم فاعل حرکت‌گذاری شود، برعکس اگر اسمی معنای صفت مفعولی (انجام‌شده) دارد، باید حرکاتش به صورت اسم مفعول باشد.

(ضبط حرکات)

۹۶- گزینه ۳»

(سیر مفعول مر تفضوی)

صورت سؤال، به دنبال وزن «مَفْعَل» است که اسم مکان نباشد؛ در گزینه ۳، «المَبْعَث» دلالت بر زمان دارد، نه مکان!

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: «المَطْعَم» رستوران» اسم مکان است.

گزینه ۲: «المَرَصِد» محلّ رصد، پایگاه نظارت» اسم مکان است.

گزینه ۴: «المَنْجَم» معدن» اسم مکان است.

(اسم مکان)

۹۷- گزینه ۴»

(مصطفی قریمی فرد)

«غَسَّالَة» اسم مبالغه است که نقش خبر دارد.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: «كُفَّار» نقش خبر دارد، ولی اسم مبالغه نیست؛ دقت کنید «كُفَّار» جمع مکسر و مفرد آن، «كَافِر» و اسم فاعل است.

گزینه ۲: «الْعَلَامَة» اسم مبالغه است، ولی خبر نیست (کأنه مصباح: خبر).

گزینه ۳: «الزَّيَّان» اسم مبالغه است که نقش آن صفت است (يجعل: خبر).

تکات مهم درسی:

اگر یک اسم «ال» دار بعد از اسم اشاره بیاید، نمی‌تواند نقش خبر داشته باشد؛ به عنوان مثال در «هذا العلَّامة»، «العلَّامة» خبر نیست.

(اسم مبالغه)

۹۸- گزینه ۴»

(ولی بربری - ابر)

با توجه به معنای عبارات، می‌توان نتیجه گرفت که «خیر» در همه گزینه‌ها، معنای «تر و ترین» دارد و اسم تفضیل است، به جز گزینه ۴.

ترجمه عبارت‌ها:

گزینه ۱: «دانش‌آموز از معلم عربی درباره معنای «بهترین کارها میانه‌ترین آن‌هاست» سؤال کرد.

گزینه ۲: «دوست را که عیب‌هایت را به تو هدیه می‌کند حفظ کن، زیرا او از بهترین دوستان است.

گزینه ۳: «در بین هم‌شاگردی‌هایم بهتر از تو در صداقت نیافتم، پس نزد تو آمدم.

گزینه ۴: «از پروردگارم می‌خواهم که به پدر و مادرم خیری (خوبی‌ای) عطا کند که قلبشان را از شادمانی پر کند.

(اسم تفضیل)

۹۹- گزینه ۲»

(افشین کریمیان فرد)

جمله حالیه، باید از نظر جنس و تعداد با مرجع حال مطابقت و هماهنگی داشته باشد؛ بنابراین در این گزینه «هی» اشتباه است و به جای آن باید ضمیر مذکر (هو) بیاید؛ همچنین مرجع حال همیشه باید معرفه باشد، اما «لأعب» در اینجا، نکره و نادرست است.

تشریح سایر گزینه‌ها:

در سایر گزینه‌ها، به ترتیب «فَرَحِين، رَاضِيَة، هِي نَافِعَة» حال هستند و کاملاً درست به کار رفته‌اند.

(حال)

۱۰۰- گزینه ۳»

(کتاب آبی پیمانه‌ای)

صورت سؤال، حالی را می‌خواهد که با بقیه متفاوت باشد؛ در گزینه ۳، حال به صورت یک اسم آمده است و در سایر گزینه‌ها حال به صورت جمله اسمیه و همراه واو حالیه آمده است.

تشریح گزینه‌ها:

گزینه ۱: «و هو خاسر» حال است.

گزینه ۲: «و أُنتم الأعْلون» حال است.

گزینه ۳: «قَانِعِين» حال است (به صورت یک اسم آمده است) و واوی که بر سر فعل «يَشْكُرُون» آمده است، واو عطف است نه حالیه!

گزینه ۴: «و هما قَامَتَا» حال است.

(حال)

تاریخ (۳)

۱۰۱- گزینه «۴»

تشریح سایر گزینه‌ها:

(آیرا فتاح‌زاده)

گزینه «۱»: اولین جرعه نهضت مشروطه ماجرای نوز بلژیکی بود.
گزینه «۲»: فراهم کردن زمینه بازگشت مهاجران، از شروط موجود در مهاجرت کبری بود.
گزینه «۳»: آیت‌الله طباطبایی چندبار به مظفرالدین‌شاه نامه نوشت و خواسته‌های مردم و بی‌اعتنایی عین‌الدوله را به او یادآور شد.
(تاریخ (۳)، نهضت مشروطه ایران، صفحه‌های ۶۵ تا ۶۸)

۱۰۲- گزینه «۱»

(تابان صیقلی)

الف) پس از تشکیل دولت جدید، جمعی از مستبدان و مرتجعان به وزارت و حکمرانی و سایر مقام‌های دولتی رسیدند که آتش خشم مشروطه‌خواهان تبریز را شعله‌ور کرد؛ چون آن‌ها مستبدان دوره استبداد و دشمنان دیروز مشروطه بودند که دوباره زمامدار مملکت شدند.
ب) نبود ابزارهای لازم برای اداره کشور در کنار خالی بودن خزانه منجر به این شد که مجلس برای حل این مشکلات عده‌ای کارشناس از کشورهای دیگر استخدام کند. چندین کارشناس آمریکایی برای اصلاح امور اداری-مالی و تعدادی کارشناس نظامی سوئدی برای تأسیس نیروی ژاندارمری استخدام شدند.
پ) مورگان شوستر با اختیارات وسیعی که مجلس در اختیار او گذاشته بود، شروع به انجام اصلاحاتی دامن‌دار در امور مالی و گمرک‌ها کرد. این اقدام او که سبب منظم شدن دستگاه اقتصادی کشور می‌شد، روسیه و انگلیس را عصبانی کرد.

(تاریخ (۳)، نهضت مشروطه ایران، صفحه‌های ۷۳ تا ۷۶)

۱۰۳- گزینه «۳»

تشریح عبارت‌ها:

(فاطمه عزیزی)

الف) قیام مهدیون در سودان، به رهبری مهدی سودانی و اتحاد مسلمانان و هندوها بر ضد استعمار در هند، به رهبری مهاتما گاندی در مقابل انگلیس صورت گرفته است.
ب) روسیه با وجود اینکه از نظر علمی و فرهنگی به مراتب از کشورهای اروپای مرکزی و غربی عقب‌مانده‌تر بود، در قرن ۱۹ میلادی قدرت نظامی خود را به طور فوق‌العاده‌ای تقویت کرد و نسبت به همسایگان جنوبی خود سیاست توسعه‌طلبانه‌ای در پیش گرفت.
ج) ایتالیایی‌ها، آلمانی‌ها، لهستانی‌ها، صرب‌ها و مجارها، از جمله این اقوام بودند که تحت تأثیر اندیشه ملی‌گرایی، برای تأسیس حکومت ملی به پا خاستند.

د) آلمانی‌ها، با ساخت تسلیحات مدرن به ویژه توپ، هواپیما، کشتی جنگی و زیردریایی، با انگلستان که در آن زمان قوی‌ترین نیروی دریایی را داشت، به رقابت برخاستند.

تکانه: در قاره آمریکا، ایالات متحده در سده ۱۹ میلادی به کشوری صنعتی و قدرتمند تبدیل شد و با بهره‌گیری از توان نظامی و اقتصادی خود، اقدام به نفوذ و مداخله در امور کشورهای آمریکای لاتین (آمریکای جنوبی) کرد.

(تاریخ (۳)، جنگ جهانی اول و ایران، صفحه‌های ۷۸ تا ۸۰ و ۸۲)

۱۰۴- گزینه «۲»

(علیرضا پدرا)

ترتیب زمانی درست رویدادها:

د) حکومت روسیه تن به اصلاحات سیاسی و اقتصادی داد؛ اما این اصلاحات به نظر کافی نمی‌رسید.
الف) تزار روسیه تعداد زیادی از کارگران و کشاورزان را به جنگ فراخواند.
ب) بروز مشکل در تولید و به تبع آن کمبود محصولات داخلی باعث خشم مردم شد.
ج) دولت آلمان کوشید اعتراضات و شورش‌های داخلی علیه حاکمان روسیه را تقویت نماید.

(تاریخ (۳)، جنگ جهانی اول و ایران، صفحه ۸۵)

۱۰۵- گزینه «۲»

تشریح گزینه نادرست:

(یاسین ساعدی)

به موجب قرارداد ۱۹۱۹، انگلستان متعهد می‌شد که وامی در اختیار دولت ایران قرار دهد تا تحت نظارت کارشناسان انگلیسی هزینه شود.
(تاریخ (۳)، جنگ جهانی اول و ایران، صفحه ۹۰)

تاریخ (۱)

۱۰۶- گزینه «۱»

(پوار لیلیان)

پژوهشگر هم اکنون در مرحله دوم پژوهش تاریخی قرار دارد. به ترتیب الف: مرحله ۴، ب: مرحله ۶، ج: مرحله ۳، د: مرحله ۵، هـ: مرحله ۱ و ت: مرحله ۲ هستند و با توجه به این توضیحات گزینه «۱» صحیح است.
(تاریخ (۱)، تاریخ و تاریخ‌نگاری، صفحه‌های ۶ و ۷)

۱۰۷- گزینه «۴»

بررسی موارد:

(یاسین ساعدی)

الف) برگزاری مراسم عاشورا در ماه محرم، نشان‌دهنده پابندی ملت ایران به آیین و رسوم اجدادی خود است؛ مربوط به فایده تقویت حس میهن دوستی و هویت ملی
ب) کتاب «قانون» ابن‌سینا تا همین چندسال پیش همچنان در دانشگاه‌های معتبر اروپایی تدریس می‌شد؛ مربوط به فایده بهره‌گیری از گذشته برای حال و آینده
ج) بسیاری از آیات قرآن، تاریخ را منبع معتبر کسب شناخت و تفکر معرفی می‌کنند؛ مربوط به فایده منبع شناخت و تفکر
د) انقلاب کبیر فرانسه سرآغازی برای شروع انقلاب‌های آزادی‌بخش قرن‌های بعدی بود؛ مربوط به فایده بهره‌گیری از گذشته برای حال و آینده
(تاریخ (۱)، تاریخ و تاریخ‌نگاری، صفحه‌های ۹ تا ۱۱)

۱۰۸- گزینه «۲»

(تابان صیقلی)

بین‌النهرین خصوصاً بابل‌ها ← هر سه سال، یک‌ماه به سال اضافه می‌کردند.
مصری‌ها ← هر چهارسال یک روز به سال می‌افزودند.
(تاریخ (۱)، تاریخ، زمان و مکان، صفحه ۱۳)

۱۰۹- گزینه «۲»

(فاطمه احمدی)

الف) هرودت به منظور نگارش کتاب تاریخ خود، به مصر، فینیقیه سفر و شرایط طبیعی و اقلیمی آن سرزمین‌ها را بررسی کرده است.

(فاطمه امیری)

۱۱۲- گزینه ۲»

عبارت «الف» نادرست است.

«المسالک و الممالك» کتابهایی با عنوان مشترک بودند که در زمره نوشته‌های جغرافیایی به‌شمار می‌روند.

(تاریخ (۲)، منابع پژوهش در تاریخ اسلام و ایران دوران اسلامی، صفحه‌های ۸ تا ۱۱)

(علیرضا پیرا)

۱۱۳- گزینه ۴»

این‌که مورخ روایت‌های مختلف درباره یک واقعه را بدون دخل و تصرف نقل کند، مربوط به تاریخ‌نگاری روایی است، نه ترکیبی. در تاریخ‌نگاری ترکیبی، مورخ به‌جای ذکر همه روایات درباره یک موضوع، با مطالعه و مطابقت دادن همه روایت‌ها، یک گزارش از مجموع آن‌ها تنظیم می‌کند.

(تاریخ (۲)، روش پژوهش در تاریخ؛ بررسی و سنجش اعتبار شواهد و مدارک، صفحه ۱۷)

(آیدا فتح‌زاده)

۱۱۴- گزینه ۱»

الف) عصبیت قبیله‌ای نقش زیادی در بروز جنگ و خون‌ریزی‌های پی‌درپی در شبه جزیره عربستان داشت.

ب) موقعیت جغرافیایی عربستان، بر شغل مردم عربستان تأثیر گذاشته است.

ج) فرهنگ و اخلاق خشن و گستاخ و کینه‌جو، متأثر از خلق و خوی تند و سرکش مردم عربستان بوده است.

(تاریخ (۲)، اسلام در مکه، صفحه‌های ۲۱ تا ۲۳)

(پوار جلیلیان)

۱۱۵- گزینه ۴»

صورت سؤال مربوط به شهر طائف است.

تشریح عبارت‌های نادرست:

الف) طائف شهری ثروتمند در نزدیکی مکه بود.

د) اهالی طائف با بی‌احترامی و اهانت، پیامبر را از شهرشان راندند.

(تاریخ (۲)، اسلام در مکه، صفحه ۲۹)

جغرافیا (۳)

(پوار جلیلیان)

۱۱۶- گزینه ۲»**تشریح عبارت‌های نادرست:**

الف) رکن زیربنایی اقتصاد کشورها حمل و نقل است. هدف حمل و نقل ارتباط دادن مکان‌ها و نواحی به یکدیگر است. عبارت صورت سؤال هدف علم جغرافیای حمل و نقل است.

د) تولید نخستین لوکوموتیوهای مجهز به موتور بخار در اوایل قرن نوزدهم اتفاق افتاد؛ اما تغییر چهره فضاهای شهری و خارج شهری هم‌زمان با اختراع و تولید انبوه خودرو در اوایل قرن بیستم اتفاق افتاد.

(جغرافیا (۳)، ویژگی‌ها و انواع شیوه‌های حمل و نقل، صفحه‌های ۴۷ تا ۴۴)

(مهم‌مهری یعقوبی)

۱۱۷- گزینه ۳»**تشریح گزینه‌های دیگر:**

گزینه ۱: حمل و نقل جاده‌ای از شیوه‌های متداول حمل و نقل در همه قاره‌های جهان است. این شیوه حمل و نقل برای مسافت‌های کوتاه (معمولاً کمتر از ۴۰۰ کیلومتر) مناسب‌تر است.

گزینه ۲: احداث پایانه‌ها در حمل و نقل جاده‌ای کم‌هزینه‌تر است.

گزینه ۴: ظرفیت کامیون و تریلی برای حمل بار کمتر از وسایل حمل و نقل آبی و ریلی است.

(جغرافیا (۳)، ویژگی‌ها و انواع شیوه‌های حمل و نقل، صفحه‌های ۴۵، ۴۶ و ۴۸)

ب) با توجه به بررسی مورخان، پدیده‌های جغرافیایی مانند رودهای دجله و فرات و نیل، کارون و سند و جلگه‌های حاصلخیز پیرامون آن‌ها در شکل‌گیری و توسعه تمدن‌های باستانی بین‌النهرین، مصر، ایران و هند تأثیر داشته است.

ج) ابن‌خلدون بخشی از مقدمه کتاب العبر خود را به تأثیر جغرافیا و اقلیم بر تاریخ، اخلاق و رفتار آدمیان اختصاص داده است.

د) جغرافیای تاریخی به مطالعه مناطق و سرزمین‌های مختلف در گذشته می‌پردازد و تأثیر محیط طبیعی و عوامل جغرافیایی را بر رویدادهای تاریخی مانند شکل‌گیری تمدن‌ها، مهاجرت‌ها، پیروزی‌ها و شکست‌ها، برپایی سکونتگاه‌ها و شهرها و ایجاد و گسترش راه‌ها و ... مطالعه می‌کند.

(تاریخ (۱)، تاریخ، زمان و مکان، صفحه‌های ۱۷ و ۱۸)

۱۱۰- گزینه ۳»

(آیدا فتح‌زاده)

الف) باستان‌شناسان در مرحله استخراج و تنظیم اطلاعات، از طریق مقایسه آثار و بناهای باستانی سرزمین‌ها و تمدن‌های گوناگون، روابط جوامع گذشته و تأثیرات فرهنگی و اقتصادی آن‌ها بر یکدیگر را توضیح می‌دهند.

ب) در مرحله حفاری اگر باستان‌شناس به یک شی برخورد کند، در همان وضعیت از آن عکس‌برداری و تمامی مشخصات آن را به طور دقیق ثبت می‌کند.

ج) در مرحله شناسایی و کشف از ابزارها و فناوری‌های جدید و پیشرفته‌ای مانند پهپادها، رادارها، عکس‌های هوایی و ... در کشف و بازسازی دقیق محوطه‌ها و آثار باستانی استفاده می‌کنند.

د) در مرحله حفاری اگر باستان‌شناس به یک شی برخورد کند، در همان وضعیت از آن عکس‌برداری و تمامی مشخصات آن را به طور دقیق ثبت می‌کند.

(تاریخ (۱)، باستان‌شناسی، در جست‌وجوی میراث فرهنگی، صفحه‌های ۲۴ تا ۲۶)

تاریخ (۲)**۱۱۱- گزینه ۲»**

(فاطمه عزیزی)

تشریح عبارت‌ها:

عبارت «۱»: مربوط به کتاب تاریخ طبری است که در دسته‌بندی تاریخ‌های عمومی قرار می‌گیرد. مؤلفان تاریخ‌های عمومی، نگارش تاریخ جهان را از آفرینش عالم آغاز می‌کردند و سپس به شرح زندگی حضرت آدم و دیگر پیامبران می‌پرداختند. (رد گزینه‌های «۱»، «۳» و «۴»)

عبارت «۲»: مربوط به کتاب تاریخ بیهقی است که در دسته‌بندی تاریخ‌های سلسله‌ای قرار می‌گیرد. کتاب تاریخ بیهقی اثر ابوالفضل بیهقی در تاریخ غزنویان از مشهورترین تاریخ‌های سلسله‌ای است. (رد گزینه «۱»)

عبارت «۳»: مربوط به کتاب تاریخ سیستان است که در دسته‌بندی تاریخ‌های محلی قرار می‌گیرد. این کتاب از مؤلفی ناشناخته، در موضوع تاریخ سیستان از ایام قدیم تا سال ۷۲۵ هجری قمری است. (رد گزینه «۴»)

عبارت «۴»: از کتاب عجائب‌المقدور فی نواب تیمور، اثر ابن‌عرب‌شاه است که در دسته‌بندی تکنگاری قرار می‌گیرد. (رد گزینه «۴»)

(تاریخ (۲)، منابع پژوهش در تاریخ اسلام و ایران دوران اسلامی، صفحه‌های ۴ تا ۶)

۱۱۸- گزینه «۴»

(علیرضا پدرام)

بررسی موارد نادرست:

ج) هزینه حمل کالا توسط حمل و نقل ریلی نسبت به حمل و نقل جاده‌ای برای مسافت‌های طولانی، مقرون به صرفه است.

ه) آلاینده‌های محیط زیست در حمل و نقل ریلی نسبت به حمل و نقل جاده‌ای، کمتر است.

(پغرافیا (۳)، ویژگی و انواع شیوه‌های حمل و نقل، صفحه ۴۸)

۱۱۹- گزینه «۴» (کتاب آبی پیمان‌های - کلکور سراسری ۱۴۰۲ - نوبت دوم تیرماه)

کشتی‌های مسافربری انواع مختلفی دارند. برخی از آن‌ها اقیانوس‌پیما هستند و مسافران را از مکانی به مکان دیگر در فواصل دور می‌برند.

کشتی‌های کروز کشتی‌های تفریحی گردشگری هستند که مسافران را مدت محدودی روی آب گردش می‌دهند و دوباره به مبدأ بازمی‌گردانند. سفر با این کشتی‌ها معمولاً پرهزینه است. (رد گزینه «۳»)

کشتی‌های فله‌بر و کانتینری مهم‌ترین انواع کشتی‌های باربری هستند. از کشتی فله‌بر برای جابه‌جایی کالاهایی مانند نفت، گاز، مواد معدنی، مواد پتروشیمی و غلات استفاده می‌کنند. این مواد را به صورت فله در مخازن یا تانکرهای کشتی قرار می‌دهند؛ اما در حمل و نقل لوله‌ای سیالات یعنی مایعات منتقل می‌شوند نه غلات و ... (رد گزینه «۲»)

کشتی‌های رو- رو تحول مهمی در حمل و نقل دریایی و سرعت بخشیدن به ظرفیت جابه‌جایی کالاها ایجاد کرد. در این کشتی‌ها تعداد زیادی وسیله نقلیه چرخ‌دار می‌توانند با بار به درون آن بروند و در مقصد خارج شوند. این امر هزینه تخلیه و بارگیری را کاهش می‌دهد. یکی از کاربردهای مهم این کشتی‌ها حمل خودروهایی صادراتی از کشورهای سازنده به سایر کشورهاست. کشتی‌های کانتینری از نظر اندازه استاندارد هستند. (رد گزینه «۱»)

(پغرافیا (۳)، ویژگی‌ها و انواع شیوه‌های حمل و نقل، صفحه‌های ۵۲ و ۵۳)

۱۲۰- گزینه «۴»

(فرزانه ناظمی)

الف) مربوط به حمل و نقل هوایی است و برای کالاهای کم‌حجم و فاسدشدنی استفاده می‌شود.

تکته مهم درسی:

امنیت در حمل و نقل ریلی زیاد و در حمل و نقل هوایی بسیار زیاد است.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: مورد «ب» اشاره به حمل و نقل دریایی دارد.

گزینه «۲»: «الف» اشاره به حمل و نقل هوایی دارد؛ اما توصیف این گزینه مربوط به حمل و نقل ریلی است.

گزینه «۳»: موارد «ه» و «ج»، هر دو به حمل و نقل هوایی اشاره دارند و این نوع حمل و نقل نیاز به سرمایه‌گذاری زیادی دارد.

(پغرافیا (۳)، ویژگی‌ها و انواع شیوه‌های حمل و نقل، صفحه‌های ۴۸، ۵۲، ۵۵ و ۵۷)

جغرافیای ایران

۱۲۱- گزینه «۱»

(فرزانه ناظمی)

جغرافیای اقتصادی بر چگونگی معیشت جغرافیای انسانی در مکان‌های مختلف در رابطه با محیط زندگی‌شان نظارت می‌کنند و کار توگرافی، روش‌های کمی در جغرافیا هر دو زیرشاخه فنون جغرافیایی هستند.

تشریح گزینه‌های دیگر:

علم اقتصاد تولید، توزیع و مصرف کالاها و خدمات، نظام اقتصادی و عرضه و تقاضا را مطالعه می‌کند.

گزینه «۲»: کار توگرافی زیرشاخه فنون جغرافیایی و ژئومورفولوژی، مربوط به جغرافیای طبیعی است.

گزینه «۳»: جغرافیای زیستی زیرشاخه جغرافیای طبیعی و جغرافیای روستا زیرشاخه جغرافیای انسانی است.

گزینه «۴»: ژئومورفولوژی و جغرافیای آب‌ها هر دو زیرشاخه جغرافیای طبیعی هستند.

(پغرافیای ایران، پغرافیا، علمی برای زندگی بهتر، صفحه ۳)

۱۲۲- گزینه «۴»

(پوار جلیلیان)

مطابق با صفحه «۴» کتاب درسی، این تصویر نشان‌دهنده این است که انسان برای رفع نیازهای خود به تغییر محیط دست می‌زند و در نتیجه محیط طبیعی به محیط جغرافیایی تبدیل می‌شود.

از طرفی می‌دانیم که محیط جغرافیایی از تعامل بین محیط طبیعی و محیط انسانی به وجود می‌آید. از نظر تقدم نیز بدیهی است که ابتدا باید محیطی طبیعی موجود باشد و سپس انسان در آن تغییر ایجاد کند. پس باید به دنبال گزینه‌ای باشیم که ابتدا محیطی طبیعی ذکر شده باشد و سپس زمینه محیط انسانی فراهم شده باشد.

(پغرافیای ایران، پغرافیا، علمی برای زندگی بهتر، صفحه‌های ۳ و ۵)

۱۲۳- گزینه «۳»

(یاسین ساعری)

دید ترکیبی یعنی: مطالعه همه جانبه و جامع پدیده‌ها با تمام ویژگی‌های آن در یک مکان.

دید کل‌نگری یا ترکیبی یعنی ما به جای اینکه فقط به یک عامل توجه کنیم (مثلاً فقط زمین‌شناسی یا فقط جمعیت)، باید همه عوامل مؤثر در یک پدیده را با هم و در ارتباط با هم بررسی کنیم.

(پغرافیای ایران، پغرافیا، علمی برای زندگی بهتر، صفحه ۷)

۱۲۴- گزینه «۱»

(فاطمه عزیزی)

- سؤال «کجا؟» که با رکن اساسی جغرافیا یعنی مکان وقوع پدیده‌ها سر و کار دارد.

- سؤال «چه چیز؟» که بر ماهیت هر پدیده یا مسئله، دلالت دارد: گرمایش جهانی زمین پدیده‌ای است که منجر به افزایش میانگین دمای زمین و اقیانوس‌ها شده است.

- سؤال «چه موقع؟» به روند زمانی موضوعات می‌پردازد: از زمان انقلاب صنعتی

- سؤال «چرا؟» است که به علت وقوع پدیده می‌پردازد: استفاده از سوخت‌های فسیلی و دلایل بروز آن

- پرسش «چه کسی؟» که روابط متقابل انسان و محیط را مورد توجه قرار می‌دهد: عمدتاً توسط انسان

(پغرافیای ایران، روش مطالعه و پژوهش در پغرافیا، صفحه ۸)

۱۲۵- گزینه «۲»

(علیرضا پدرام)

هریک از موارد بیان‌شده در صورت سؤال، مربوط به یکی از مراحل پژوهش در جغرافیا است:

الف) گام اول (بیان مسئله)، ب) گام پنجم (ارائه پیشنهادات)، ج) گام سوم (جمع‌آوری اطلاعات)، د) گام سوم (جمع‌آوری اطلاعات)، ه) گام چهارم (پردازش اطلاعات)، و) گام دوم (بیان فرضیه)

با جابه‌جایی موارد «ب» و «و»، ترتیب درستی از مراحل حاصل می‌شود.

(پغرافیای ایران، روش مطالعه و پژوهش در پغرافیا، صفحه‌های ۱۰ تا ۱۲)

جغرافیا (۲)

۱۲۶- گزینه «۳»

(علیرضا پدرا)

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: این رویکردها الزاما نمی‌توانند به جای هم استفاده شوند؛ چون هدف تحقیق می‌تواند متفاوت باشد.

گزینه «۲»: هر دو رویکرد بر اساس عوامل طبیعی ارائه شده‌اند.

گزینه «۴»: بسته به هدف تحقیق می‌توان رویکرد «الف» و «ب» را برای ناحیه دیگری نیز به کار برد.

(جغرافیا (۲)، معنا و مفهوم ناحیه، صفحه‌های ۵ و ۶)

۱۲۷- گزینه «۳»

(فرزانه ناظمی)

همگونی عناصر طبیعی و انسانی هم در ناحیه و هم در مرز نواحی دیده می‌شود؛ هرچقدر به مرز نواحی نزدیک می‌شویم، از عوامل این همگونی کاسته می‌شود؛ اما به معنی نبود همگونی نیست؛ در صورتی که در گزینه «۳» وجود همگونی را منحصر به کانون کرده است.

(جغرافیا (۲)، ناحیه چیست؟، صفحه‌های ۴ و ۱۵)

۱۲۸- گزینه «۲»

(فاطمه احمدی)

گزینه‌های «۱»، «۳» و «۴»، بیانگر تأثیر ناحیه بر فعالیت انسان هستند؛ نه تغییر دادن ناحیه توسط انسان.

(جغرافیا (۲)، انسان و ناحیه، صفحه‌های ۱۱ و ۱۲)

۱۲۹- گزینه «۴»

(مهمرمهری یعقوبی)

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: ساوان یک ناحیه انتقالی بین جنگل‌های بارانی استوایی و صحرای بزرگ آفریقا است.

گزینه «۲»: معمولاً هرچه از کانون یک ناحیه جغرافیایی دور می‌شویم و به طرف مرزهای آن حرکت می‌کنیم، به تدریج از عوامل همگونی آن ناحیه کاسته می‌شود و سرانجام، این عوامل ناپدید می‌گردند.

گزینه «۳»: زیست بوم‌ها (بیوم) جزء نواحی طبیعی هستند که هریک به سبب پوشش گیاهی و زندگی جانوری خاصی که دارند، از بقیه متمایز می‌شوند.

(جغرافیا (۲)، انسان و ناحیه، صفحه‌های ۶ و ۱۵)

۱۳۰- گزینه «۴»

(فاطمه عزیزی)

تشریح عبارت‌ها:

الف) این عبارت به «تعیین مرزهای دقیق نواحی طبیعی دشوار است»، اشاره دارد.

ب) این عبارت به «مرزهای سیاسی و اداری معمولاً بر مرزهای نواحی طبیعی و انسانی منطبق نیستند»، می‌پردازد و همچنین به «تعیین مرزهای دقیق نواحی انسانی دشوار است»؛ نیز اشاره می‌کند.

ج) این عبارت به قلمرو و وسعت نواحی که گاه بخشی از یک روستا، یک شهر یا استان یا یک کشور و گاه چند کشور و قاره را دربرمی‌گیرند و مقیاس جهانی دارند، اشاره می‌کند.

(جغرافیا (۲)، انسان و ناحیه، صفحه‌های ۱۶ و ۱۷)

فلسفه دوازدهم

۱۳۱- گزینه «۳»

(عمید سوریان)

افلاطون از خدا با عنوان «مثال خیر» یاد می‌کند و توضیح می‌دهد که همه چیز در پرتو مثال خیر دارای حقیقت می‌شود و همان‌طور که روشنائی شبیه خورشید است، اما خود خورشید نیست، حقایق نیز شبیه «مثال خیر» هستند، نه خود آن. در برهان درجات کمال نیز ارسطو موجودات را در کمالاتشان شبیه خداوند می‌داند و معتقد است که چون می‌توان موجودات را در میزان شباهتشان به کامل مطلق با هم مقایسه کرد، پس امکان تشخیص خوب‌تر از خوب وجود دارد. بنابراین این احتمال وجود دارد که اصل ایده شباهت موجودات به خداوند در کمالات و اختلاف در درجات کمال را ارسطو از ایده مثال خیر افلاطون گرفته باشد.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: در برهان نظم افلاطون خداوند خالق نظم جهان است، ولی در برهان درجات کمال، خداوند به عنوان خالق کمالات اثبات نمی‌شود بلکه به عنوان ملاکی برای مقایسه کمالات در نظر گرفته می‌شود. به عبارت دیگر، در برهان درجات کمال، از اینکه برخی از موجودات را کامل‌تر از برخی دیگر می‌دانیم، پی می‌بریم که یک نمونه مطلق از کمالات وجود دارد؛ زیرا تنها راه تشخیص کامل‌تر بودن یک موجود از دیگری این است که بفهمیم او به کامل مطلق شبیه‌تر است. اما این نقش خداوند، ربطی به این ندارد که خداوند خالق کمالات مختلف باشد. هر چند ارسطو این را هم قبول دارد که خداوند خالق کمالات است، ولی این برهان او خدا را به‌عنوان خالق کمالات اثبات نمی‌کند.

گزینه «۲»: تعبیر «زاینده» وقتی درست است که چیزی که درون یک موجود و هم‌سنگ با خود اوست، از آن بیرون بیاید. اما ارسطو حرکت و پویایی را درون خدا و هم‌سنگ او نمی‌داند بلکه معتقد است خداوند محرک غیرمتحرک است. پس این تعبیر که پویایی جهان زائیده خداست، نادرست است و به‌جای آن باید گفت خداوند محرک جهان و خالق حرکت است، نه زاینده حرکت. افلاطون هم آن هنگامی که خداوند را صانع می‌نامد، نقش خالقیت خدا را نسبت به موجودات و حرکت آن‌ها می‌پذیرد.

گزینه «۴»: ارسطو روش شناخت کمالات مطلق خداوند را توضیح نداد بلکه پیش‌فرض او این بود که ما کامل مطلق را می‌شناسیم و از طریق مقایسه دیگر موجودات با او می‌توانیم موجود خوب‌تر را از خوب تشخیص دهیم.

(فلسفه دوازدهم، خدا در فلسفه - قسمت اول، صفحه‌های ۳۱ تا ۳۴)

۱۳۲- گزینه «۲»

(پرگل رمیمی)

افلاطون خدا را هم «صانع و آفریننده» معرفی می‌کند تا نظم جهان را از عقل سرچشمه‌دار بداند، و هم با عنوان «مثال خیر» توضیح می‌دهد که همه چیز در پرتو آن حقیقت می‌یابد. بنابراین خدا نزد افلاطون موجودی محسوس یا فیزیکی نیست، بلکه حقیقتی فراتر از حس است که دو وصف اصلی دارد: «صانع» در مرتبه خلق جهان و «مثال خیر» در مرتبه ذات. این تعبیر دقیقاً همان چیزی است که در کتاب بیان شده است.

(فلسفه دوازدهم، خدا در فلسفه - قسمت اول، صفحه‌های ۳۱ و ۳۲)

۱۳۳- گزینه «۱»

(موسی سپاهی - سراوان)

دکارت تأکید می‌کند که وجود تصور یک موجود نامتناهی و کامل در ذهن ما، دلیل اصلی اثبات وجود خداست. او می‌گوید: خود ما انسان‌ها موجودات متناهی هستیم، یعنی وجود و توانایی‌های ما محدود است. حالا وقتی چنین تصور کاملی را در ذهن داریم، این تصور نمی‌تواند از ذهن متناهی و محدود خود ما ناشی شده باشد، چون موجود محدود نمی‌تواند ایده وجود موجود نامحدود و کامل را به وجود آورد، پس تنها دلیل منطقی برای وجود این تصور وجود واقعی خود این موجود نامتناهی و کامل است.

(فلسفه دوازدهم، فردا در فلسفه - قسمت اول، صفحه‌های ۳۴ و ۳۵)

۱۳۴- گزینه «۲»

(امیرمهر قلعه‌کاهی)

کانت بر خلاف دیگر فلاسفه عقل‌گرای پیشین (همچون ارسطو) در پی آن نبود که وجود خارجی خدا را اثبات کند، بلکه او می‌گفت باید خدایی باشد تا اخلاق و وجدان اخلاقی انسان معنا بدهد، بنابراین، کانت «ضرورت وجود خدا» را اثبات کرد، نه «وجود خدا» را.

همچنین او لازمه وجود وجدان اخلاقی را اختیار، لازمه اختیار را وجود نفس غیرمادی، لازمه نفس غیرمادی را وجود جهان غیرمادی و لازمه جهان غیرمادی را وجود خدایی جاودان و نامتناهی می‌دانست.

(فلسفه دوازدهم، فردا در فلسفه - قسمت اول، صفحه‌های ۳۳، ۳۴ و ۳۶)

۱۳۵- گزینه «۱»

(هسین آفونری راهنمایی)

ظهور فیلسوفان ماتریالیست و گسترش تفکر حسی و حس‌گرایی باعث سست شدن پایه‌های اعتقاد به خدا در جامعه اروپایی شد و این اتفاق باعث مادی شدن معنا و مقصود زندگی در نظر مردم شد و در نتیجه زندگی مردم، فاقد ارزش متعالی و روحانی شد و در آخر دچار بحران معناداری زندگی شدند.

(فلسفه دوازدهم، فردا در فلسفه - قسمت اول، صفحه ۳۷)

۱۳۶- گزینه «۳»

(یوادر پاکرل - فاروج)

ابن‌سینا و فارابی هر دو در استدلال‌های خود برای اثبات ذات باری تعالی با نگاه به مصادیق جهان پیرامون خود شروع به استدلال می‌کنند. با این تفاوت که فارابی در برهان خود به پدیده‌ها از جهت نیازمندی معلول‌ها به علت‌هایشان می‌نگرد، اما ابن‌سینا در برهان وجوب و امکان خود پدیده‌ها را از این جهت که ماهیت‌های ذاتاً ممکن‌الوجود هستند مد نظر قرار می‌دهد.

(رد سایر گزینه‌ها)

(فلسفه دوازدهم، فردا در فلسفه - قسمت دوم، صفحه‌های ۴۲ و ۴۵)

۱۳۷- گزینه «۲»

(علی معزی)

استدلال ابن‌سینا در اثبات وجود خداوند بر سه نکته مهم تأکید می‌کند: الف) موجودات جهان ذاتاً ممکن‌الوجودند.

ب) ممکن‌الوجود برای خروج از تساوی نسبت به وجود و عدم به واجب‌الوجود بالذات نیازمند است.

ج) پس موجودات جهان به واجب‌الذاتی وابسته‌اند که آنها را از حالت امکانی خارج کرده و به عرصه وجود وارد نموده است.

(فلسفه دوازدهم، فردا در فلسفه - قسمت دوم، صفحه‌های ۴۴ و ۴۵)

۱۳۸- گزینه «۱»

(کتاب آبی پیمانه‌ای)

بحث فیلسوف، خواه مسلمان، خواه مسیحی و خواه پیرو هر مسلک دیگر درباره خدا، تا وقتی فلسفی است که از روش فلسفه، یعنی استدلال عقلی محض استفاده کند و نتایج تفکر خود را به صورت استدلالی عرضه نماید.

(فلسفه دوازدهم، فردا در فلسفه - قسمت دوم، صفحه ۴۲)

۱۳۹- گزینه «۳»

(مهمد قربانی)

فیلسوفان مسلمان برای اثبات واجب‌الوجود بالذات براهین متعددی آوردند، اما همه در این نکته که «موجودات در عالم وجودشان وابسته و نیازمند به غیر است» مشترک‌اند. به عبارتی همگی معتقدند موجودات جهان بالذات خودبسته نیستند و به امری خودبسته وابسته‌اند.

بررسی گزینه‌ها:

گزینه «۱»: در این تمثیل هر واقعه به واقعه پیشین تکیه دارد، اما اشاره به رد خودبستگی رویدادها و وابسته‌بودن به واقعه مستقل نشده است.

گزینه «۲»: در این تمثیل هر درخت سایه و رطوبت خود را از دیگری می‌گیرد، اما اشاره‌ای به درخت مستقل و بی‌نیاز از دیگری نشده است.

گزینه «۳»: این تمثیل به استدلال فیلسوفان مسلمان نزدیک است. چرا که وابستگی موجودات به واجب‌الذات را به درستی ترسیم می‌کند.

گزینه «۴»: اثبات شدن به یک شیوه دلیل بر عدم خودبستگی فرمول‌ها نیست.

(فلسفه دوازدهم، فردا در فلسفه - قسمت دوم، صفحه‌های ۴۲ و ۴۶)

۱۴۰- گزینه «۴»

(فرهاد قاسمی‌نژاد)

از نظر یک فیلسوف الهی به دست آوردن معیارهای یک زندگی معنادار برای انسان نیازمند پذیرش وجود خدا همراه با صفات اوست.

(فلسفه دوازدهم، فردا در فلسفه - قسمت دوم، صفحه‌های ۴۷ و ۴۸)

منطق

۱۴۱- گزینه «۳»

(مهمد کرمی‌نیا - رفسنجان)

وقتی مشابهت زیاد باشد، استقرای تمثیلی قوی‌تر می‌شود، نه ضعیف. دقت کنید که نتیجه استقرای تمثیلی در هر حال احتمالی است و ربطی به افزایش یا کاهش مشابهت یا اختلاف امور ندارد.

(منطق، اقسام استدلال استقرایی، صفحه‌های ۴۲ و ۴۳)

۱۴۲- گزینه «۱»

(کتاب آبی پیمانه‌ای)

در صورتی که از مقدمه‌ای جزئی (به دلیل مشابهت ظاهری با امری دیگر) به نتیجه جزئی دیگری دست یابیم، استدلال را «استقرای تمثیلی» می‌نامند.

(منطق، اقسام استدلال استقرایی، صفحه‌های ۴۲ و ۴۳)

۱۴۳- گزینه «۳»

(فیروز نژادنهف - تبریز)

قیاس میان «قفل و کلید» با «مسائل فلسفی و راه‌حل آنها» تمثیل ناروا است، چون شباهت ادعا شده سطحی و ناکافی است. قفل ذاتاً یک مکانیسم مکانیکی با راه‌حل مشخص دارد، درحالی‌که مسائل فلسفی ممکن است چندین تبیین داشته باشند یا اصلاً راه‌حل قطعی نداشته باشند. بنابراین این استقرای تمثیلی موجب مغالطه می‌شود.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه‌های «۱» و «۴» استدلال‌های معقولی هستند، چون رابطه میان «نیاز به ورزش برای بدن» و «نیاز به فعالیت‌های فرهنگی برای جامعه» یا «بذر و خاک حاصلخیز» و «دانش آموز و محیط آموزشی مناسب» بر پایه شباهت ساختاری و منطقی است.

گزینه «۲» هم استقرای تمثیلی قابل قبولی است، چون در هر دو مورد، نقض قواعد موجب جریمه / اخراج / مجازات می‌شود. اما به هر حال قوت کمتری نسبت به استقرای تمثیلی گزینه‌های «۱» و «۴» دارد.

(منطق، اقسام استدلال استقرایی، صفحه‌های ۴۳ و ۴۴)

۱۴۴- گزینه «۲»

(علی معزی)

معلم عملکردش درباره یک دانش آموز را به تمام دانش آموزانش تعمیم می‌دهد. نمونه مورد نظر برای چنین ادعایی نه تصادفی است، نه طیف‌های مختلف را در بر می‌گیرد و نه از نظر تعداد تناسبی با جامعه آماری دارد.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: تعمیم قوی

گزینه «۳»: تمثیل ناروا

گزینه «۴»: تعمیم قوی

(منطق، اقسام استدلال استقرایی، صفحه‌های ۴۵ تا ۴۷)

۱۴۵- گزینه «۱»

(فرهاد قاسمی نژاد)

استدلال «الف» بهترین تبیین را بیان کرده است، یعنی از بین احتمالات مختلف، خلوت بودن نانوايي را به‌خاطر مسافرت مردم می‌داند. پس استنتاج بهترین تبیین است.

استدلال «ب» استقرای تعمیمی است. زیرا ۳۶۵ روز را مبنا قرار داده و حکم صادر کرده است. کلمه «احتمالاً» هم در این استدلال دام است. می‌دانیم همه انواع استدلال‌های استقرایی نتیجه احتمالی دارند.

(منطق، اقسام استدلال استقرایی، صفحه‌های ۴۵ تا ۵۲)

۱۴۶- گزینه «۴»

(هسین آفونری راهنمایی)

قضایای حملی و شرطی در موارد زیر حتماً با هم متفاوت هستند:

۱- مشروط بودن حکم: قضیه شرطی ← حکم مشروط

قضیه حملی ← حکم غیر مشروط

۲- نوع اجزای سازنده: قضیه شرطی ← مقدم / تالی

قضیه حملی ← موضوع / محمول / نسبت

قضایای حملی و شرطی ممکن است کاربرد یکسان یا متفاوت داشته باشند. اما قضایای حملی و شرطی در هر صورت چون قضیه هستند، پس دارای حکم هستند.

(منطق، قضیه حملی، صفحه‌های ۵۵ تا ۵۷)

۱۴۷- گزینه «۲»

(همید سوربان)

تکته: وقتی موضوع قضیه مفرد باشد فقط در صورتی قضیه شخصی خواهد بود که موضوع اسم خاص (علی رفت) یا اسم دارای صفات اشاره این و آن (آن مرد رفت) یا ضمیر دارای مرجع کاملاً مشخص (از نظر گوینده) (او رفت) باشد یا اصلاً معنای آن موردنظر نباشد بلکه فقط لفظ موضوع موردنظر باشد (علی سه حرف دارد). اما وقتی موضوع قضیه جمع باشد، می‌توان «هر کدام از» بر سر قضیه گذاشت و معناداری آن را بررسی کرد

(لازم نیست صدق و کذب را بررسی کنیم، بلکه فقط باید معناداری بررسی شود). اگر معنادار بود، محصوره است و در غیر این صورت شخصی محسوب می‌شود. به عبارت دیگر، اگر محمول بر تک‌تک اعضای موضوع حمل شود، قضیه محصوره است ولی اگر فقط بر کل مجموعه و نه اعضای آن حمل شود، شخصی خواهد بود. مثلاً در «دانش آموزان ۱۰ نفرند»، معنا ندارد که هر کدام از دانش آموزان ۱۰ نفر باشند بلکه همه آن‌ها با هم ممکن است ۱۰ نفر باشند. پس این قضیه شخصی است. ولی در «دانش آموزان کتاب دارند» معنا دارد که هر کدام از آن‌ها کتاب داشته باشند؛ پس این قضیه محصوره است.

در بین گزینه‌ها فقط قضیه «۲» محصوره است. زیرا جمعیت جهان مفرد است و جمع نیست و «اسم خاص» یا «اسم دارای صفت اشاره این و آن» یا «ضمیر دارای مرجع کاملاً مشخص» هم نیست و صرفاً لفظ آن هم موردنظر نیست بلکه معنایش موردنظر است؛ پس هیچ‌کدام از حالت‌های قضیه شخصی را ندارد و بنابراین محصوره محسوب می‌شود.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: معنا ندارد که بگوییم هر کدام از اعضای مجموعه پاره‌خط‌ها بلندترین عضو ندارد بلکه کل مجموعه می‌تواند دارای بلندترین عضو باشد یا نباشد. پس شخصی است.

گزینه «۳»: این قضیه به صورت «او اشکال هندسی را با گونیا و پرگار ترسیم کرد» استاندارد می‌شود و موضوع آن ضمیری با مرجع مشخص از نظر گوینده است. پس شخصی محسوب می‌شود.

گزینه «۴»: معنا ندارد که هر کدام از سؤالات آزمون از ساده به دشوار چیده شده باشند. این صفت تنها می‌تواند به جمعی از سؤالات نسبت داده شود. پس شخصی است.

(منطق، قضیه حملی، صفحه‌های ۵۶ تا ۵۸)

۱۴۸- گزینه «۳»

(موسی سپاهی - سراوان)

محمول قضیه گزینه «۳» ویژگی‌هایی را به کل این گروه معین نسبت می‌دهد بدون این‌که به هر فرد جداگانه بپردازد؛ پس این قضیه شخصی است.

(منطق، قضیه حملی، صفحه ۵۸)

۱۴۹- گزینه «۴»

(مهمرب قربانی)

صورت منطقی قضیه محصوره موجب کلی «هر الف ب است» می‌باشد که در گزینه «۴» وجود دارد.

صورت منطقی مصراع اول گزینه «۴»: همه خوبی‌ها در ایران از داد اوست. (قضیه محصوره موجب کلیه)

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: این گزینه قضیه محصوره سالبه جزئی است.

صورت منطقی گزینه «۱»: بعضی از کسانی که تند می‌نشینند و کلاه کج می‌نهند، داندۀ کلاه‌داری و آیین سروری نیستند.

گزینه «۲»: موضوع این بیت ضمیر «من» است و «من» مفهوم جزئی است؛ بنابراین این گزینه دارای قضایای شخصی است.

گزینه «۳»: تمام جملات بیت امری‌اند و بنابراین اصلاً قضیه محسوب نمی‌شوند. (منطق، قضیه حملی، صفحه‌های ۵۵ تا ۶۱)

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: برعکس این مطلب درست است؛ یعنی از آنجا که بشر به امکان شناخت باور دارد، برای درک خود و جهان تلاش می‌کند.

گزینه «۳»: پیشرفت پیوسته دانش، لزوماً دلیلی بر اشتباه گذشتگان نیست. زیرا ممکن است از طریق تکمیل اطلاعات صحیح دیگران محقق شود. به عبارت دیگر، پیشرفت از دو طریق تکمیل یا تصحیح اطلاعات گذشتگان رخ می‌دهد، ولی در این گزینه پیشرفت مستلزم تصحیح دانش قدیمیان دانسته شده است و از امکان تکمیل دانش آنان غفلت شده است.

گزینه «۴»: برعکس این مطلب درست است؛ یعنی اینکه انسان توانایی خود در شناخت پدیده‌ها را می‌داند، سبب تلاش مستمر او شده است و نتیجه این تلاش مستمر، دستیابی به دانش‌های مختلف است.

(فلسفه یازدهم، امکان شناخت، صفحه ۳۸)

۱۵۴- گزینه «۴»

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: به‌طور کلی شناخت یک چیز یعنی علم نسبت به آن چیز به‌صورت صحیح و مطابق با واقع. فرق شناخت و توهم این است که شناخت، علمی است مطابق با واقع اما توهم چنین نیست. پس اگر به‌طور کلی واقعیت را انکار کنیم، درواقع چیزی دیگر نمی‌ماند که نسبت به آن شناخت پیدا کنیم. پس شناخت غیرممکن می‌شود.

گزینه «۲»: درست است که معرفت‌شناسی امروزه توسعه و پیشرفت پیدا کرده است و مسائل جدید و بنیادینی درباره آن مطرح شده است، اما همواره جزئی از فلسفه است و هیچ‌گاه جدای از فلسفه محسوب نمی‌شود، بلکه تنها شاخه‌ای مستقل (درون فلسفه) به خود اختصاص داده است.

گزینه «۳»: پیشروی در مسیر آموختن و یادگیری نشانه تدریجی بودن شناخت است و نه برعکس.

(فلسفه یازدهم، امکان شناخت، صفحه‌های ۴۴ تا ۴۷)

۱۵۵- گزینه «۳»

(مسئله آفونری راهنمایی)

حس می‌تواند صرفاً مجموعه‌ای اطلاعات از جمله رنگ، بو و صدا را به مغز بفرستد، البته حس توانایی شناخت تفاوت‌ها و تمایزها را دارد، ولی تفسیر این اطلاعات کار عقل است؛ پس حس به تنهایی نمی‌تواند استفاده‌ها و کاربردهای مختلف اشیا را مشخص کند، بلکه یک مفسر برای این اطلاعات نیاز هست، که آن عقل است.

(فلسفه یازدهم، ابزارهای شناخت، صفحه ۵۱)

۱۵۶- گزینه «۱»

(فیروز نژادنهف - تبریز)

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۲»: شناخت حقایق غیرمحسوس و ماوراءطبیعی ویژه عقل نیست و با وحی و شهود نیز امکان‌پذیر است.

گزینه «۳»: شناخت عقلی پایه شناخت حسی و شهودی نیست.

گزینه «۴»: شناخت تفاوت‌ها و تمایز بین اشیا ویژگی ابزار حس است.

(فلسفه یازدهم، ابزارهای شناخت، صفحه‌های ۵۲ تا ۵۴)

۱۵۷- گزینه «۱»

(مهمر قربانی)

اینکه «حس بدون فاعل شناسنده ممکن نیست» از طریق تجربه مستقیم حاصل نمی‌شود بلکه نتیجه عقل و استدلال عقلی است؛ بنابراین این گزینه تنها از طریق عقل درک می‌شود.

۱۵۰- گزینه «۱»

(پواد پاکدل - فاروج)

قضیه شخصی در منطق قضیه‌ای است که موضوع آن مفهومی جزئی باشد مانند عبارت «بدون دلیل حرف می‌زد». که موضوع آن ضمیر «او» است که حذف شده است. و یا عبارت: «گرسنگ» را از هر طرف بخوانیم یکسان است. چون درباره خود لفظ سخن می‌گوییم، در واقع درباره مفهومی جزئی در حال حرف‌زدن هستیم. بنابراین این دو عبارت قضایای شخصی هستند.

تکته: راه دیگر تشخیص قضایای محصوره از شخصی این است که اگر بتوانیم محمول را بر تک‌تک مصادیق موضوع حمل کنیم، قضیه ما محصوره و اگر نتوانیم محمول را بر تک‌تک مصادیق موضوع حمل کنیم قضیه شخصی خواهد بود. به عنوان مثال عبارت «این تیم دهنفره است.» حمل محمول «دهنفره» بر تک‌تک مصادیق موضوع «این تیم» بی‌معناست:

بازیکن شماره یک دهنفره است. (بی‌معنا می‌شود)

بازیکن شماره پنج دهنفره است. (بی‌معنا می‌شود)

بنابراین این عبارت یک قضیه شخصی است.

«میوه‌های این جعبه» موضوع قضیه گزینه «۱» است که مفهومی کلی است (صفت اشاره به جعبه اشاره دارد، نه به میوه‌ها). ضمناً هر کدام از میوه‌های جعبه می‌توانند «تازه‌تر» باشند؛ بنابراین قضیه محصوره است.

(منطق، قضیه فعلی، صفحه‌های ۵۸ تا ۶۱)

فلسفه یازدهم

۱۵۱- گزینه «۳»

(پرگل رهیمی)

معرفت تنها زمانی تحقق می‌یابد که آگاهی ذهنی فرد با واقعیت انطباق داشته باشد. طبق مثال کتاب، دانستن جای توپ تنها یک ادعا نیست، بلکه با وجود عینی توپ در آن مکان پشتیبانی می‌شود. بنابراین معرفت در معنای دقیق فلسفی، انطباق آگاهی ذهنی و مابه‌ازای خارجی است و صرف کاربرد درست واژگان یا بازتاب تجارب یا پیش‌بینی ذهنی کافی نیست.

(فلسفه یازدهم، امکان شناخت، صفحه ۴۶)

۱۵۲- گزینه «۲»

(مهمر کریمی‌نیا - رفسنجان)

بدیهی بودن امکان معرفت یعنی اینکه آدمی به‌طور کلی می‌تواند خود و جهان اطرافش را بشناسد و کسی در این‌باره تردید ندارد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: درستی تمامی شناخت‌های ما اصلاً بدیهی نیست.

گزینه «۲»: این گزینه بدیهی بودن معنای شناخت را مطرح می‌کند؛ نه بدیهی بودن امکان معرفت و شناخت را.

گزینه «۴»: این گزینه امکان شناخت را دست کم در حوزه کشف خطای گذشتگان رد می‌کند.

(فلسفه یازدهم، امکان شناخت، صفحه‌های ۴۷ و ۴۸)

۱۵۳- گزینه «۲»

(مهمر سوریان)

انسان به‌طور طبیعی به امکان شناخت خود و پدیده‌های دیگر باور دارد و به دنبال پیشرفت دانش است. یکی از راه‌های پیشرفت دانش این است که از طریق حل مجهولات و دستیابی به اطلاعات جدید در مورد عناصر و پدیده‌های جهان، شاخه‌های جدید دانش گشوده می‌شوند.

اقتصاد

۱۶۱- گزینه ۲»

(معبری کارداران)

کشوری می‌تواند به استقلال و استحکام اقتصادی نزدیک شود که:

- از وضعیت تک‌محصولی فاصله بگیرد.

- راه‌های تأمین کالاهای وارداتی یا بازارهای فروش کالاهای صادراتی خود را گوناگون کند.

- با خلق مزیت‌های جدید اقتصادی امکان تأمین برخی نیازهای مهم و اساسی را در داخل کشور فراهم کند.

- به علم، فناوری و اقتصاد دانش‌بنیان توجه بیشتری داشته باشد.

بنابراین، گزینه ۲» دقیقاً با این ویژگی‌ها منطبق است و نشان‌دهنده مسیر استقلال اقتصادی است.

(اقتصاد، تجارت بین‌الملل، صفحه ۷۷)

۱۶۲- گزینه ۲»

(معبری فنیانی)

الف) ایالات متحده آمریکا در دهه ۷۰ قرن بیستم مجدداً به سیاست‌های حمایت‌گرایانه در مقابل تجارت آزاد روی آورد.

ب) در اواخر قرن هجدهم و اوایل قرن نوزدهم، کشورهای آلمان و اروپای شرقی و ایالات متحده در جهت تقویت و حمایت از صنایع داخلی خود، تعرفه‌های حمایتی متعددی بر کالاهای وارداتی وضع کردند.

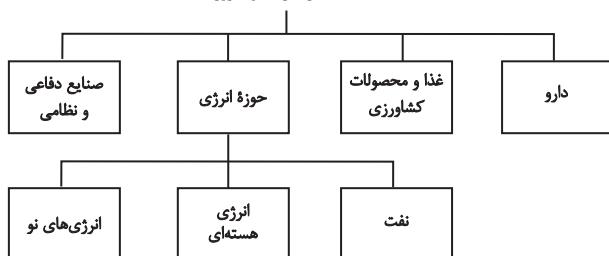
ج) کشور انگلستان در سال ۱۷۰۱، قانونی را در مجلس خود تصویب کرد که براساس آن واردات هر نوع پوشاک با ابریشم ایرانی یا هندی یا چینی به کشور را ممنوع اعلام می‌کرد. این قانون در حمایت از صنعت منسوجات داخلی انگلستان صورت گرفته بود.

(اقتصاد، تجارت بین‌الملل، صفحه ۷۵)

۱۶۳- گزینه ۳»

(کنکور خارج از کشور ۱۴۰۴)

کالاهای راهبردی و ضروری

(اقتصاد، تجارت بین‌الملل، صفحه ۷۶)

۱۶۴- گزینه ۱»

(مهمربسین متولی)

محصولات غذایی	تسلیمات نظامی	
۲۸	$5 \times 14 = 70$	کشور A
$3 \times 28 = 84$	$\frac{1}{2} \times 28 = 14$	کشور B
$\frac{1}{7} \times 14 = 2$	$3 \times 14 = 42$	کشور C

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۲»: این آیه شریفه یک پرسش عقلی است، اما آیات قرآن از طریق ابزار قلب به دست آمده‌اند. به عبارتی خداوند به وسیله وحی آیات قرآن را بر قلب آخرین پیامبر خود نازل کرده است. بنابراین ابزارهای ممکن برای شناخت این گزینه شامل عقل و قلب است.

گزینه ۳»: این گزاره از طریق شناخت تجربی به دست آمده است که شناخت تجربی حاصل همکاری حس و عقل است.

گزینه ۴»: مشاهده امر محسوس کار حس است و عقل در این سطح نقشی ندارد. (فلسفه یازدهم، ابزارهای شناخت، صفحه‌های ۵۱ تا ۵۵)

۱۵۸- گزینه ۳»

(فرهاد قاسمی نژاد)

معرفت شهودی یک معرفت بی‌واسطه است، یعنی بدون استفاده از تجربه و آزمایش و بدون استدلال عقلی در قلب تجلی می‌کند.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه ۱»: کلمه «واسطه» در این عبارت نادرست است چون معرفت شهودی معرفتی بی‌واسطه است.

گزینه ۲»: عارف با معرفت شهودی ممکن است بتواند وجود عوالم دیگر و فرشتگان را بیابد، نه اینکه با چشم سر ببیند؛ عوالم مذکور غیرمادی‌اند و اساساً حس بینایی و سایر حواس قابلیت درک آنها را ندارند.

گزینه ۴»: معرفت شهودی تدریجی حاصل می‌شود، نه آنی و لحظه‌ای. (فلسفه یازدهم، ابزارهای شناخت، صفحه ۵۴)

۱۵۹- گزینه ۲»

(پوادر پاکدل - فاروج)

اینکه ما نسبت به خواص مختلف هر چیزی در عالم طبیعت به شناخت می‌رسیم و می‌دانیم که مثلاً آتش و آب و موبایل و ... چه خواصی دارند و چه تفاوت‌هایی با یکدیگر دارند توسط ابزار حس و تجربه به دست آمده است.

تکنه: آنچه توسط عقل در علوم تجربی تبیین می‌شود مبانی علوم تجربی است، مانند: قانون علیت و قانون سنخیت (از هر چیزی، هر چیزی پدید نمی‌آید و هر پدیده علتی ویژه دارد) و ... نه مصادیق و نمونه‌های این مبانی. یعنی عقل می‌گوید در عالم طبیعت هر چیزی علتی دارد (قانون علیت)، اما اینکه علت حرارت وجود آتش است (مصادیق علیت) توسط عقل کشف و تبیین نمی‌شود.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱»: عقل هم در امور محسوس و هم امور نامحسوس توانایی معرفت‌زایی دارد.

گزینه ۲»: شناخت تجربی حاصل همکاری حس و عقل است: حس + عقل = شناخت تجربی

گزینه ۴»: برخی معرفت‌ها مانند معارف درباره ذات و صفات الهی از طریق عقل با استدلال و یا از طریق شهود (یا وحی که نوعی شهود است) به دست می‌رسند.

(فلسفه یازدهم، ابزارهای شناخت، صفحه‌های ۵۱ تا ۵۴)

۱۶۰- گزینه ۳»

(فیروز نژادنیف - تبریز)

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه ۱»: راه آگاهی عموم انسان‌ها از حقایق قرآن تأمل و تدبر در قرآن است، نه وحی.

گزینه ۲»: در شهود وحیانی، حقایق و معانی بر قلب پیامبر نازل می‌شود.

گزینه ۴»: پیامبر در انتقال وحی خطا نمی‌کند، چون معصوم است و ارتباطی به استفاده یا عدم استفاده از عقل ندارد.

(فلسفه یازدهم، ابزارهای شناخت، صفحه‌های ۵۴ تا ۵۷)

- در تولید تسلیحات نظامی کشور A دارای مزیت مطلق و در تولید محصولات غذایی کشور B دارای مزیت مطلق است.

- کشور C در تولید هیچ کدام از دو محصول دارای مزیت مطلق نیست اما در تولید تسلیحات نظامی نسبت به محصولات غذایی دارای مزیت نسبی است.

(اقتصاد، تجارت بین الملل، صفحه‌های ۷۲ و ۷۳)

۱۶۵- گزینه «۳»

در سال ۱۹۴۷، ۲۳ کشور برای جلوگیری از اقدامات حمایت‌گرایانه کشورها علیه یکدیگر و حفظ روابط تجاری بین خودشان قراردادی غیررسمی را امضا کردند که به نام قرارداد «گات»، مشهور شد و بعدها به سازمان دائمی تجارت جهانی (WTO) تبدیل شد.

(اقتصاد، تجارت بین الملل، صفحه ۷۵)

۱۶۶- گزینه «۴»

بررسی گزینه‌های نادرست:

گزینه «۱»: در فقر نسبی، تعریف فقر نسبت به وضعیتی که در آن هستیم محاسبه می‌شود و در نتیجه معیار فقر در مناطق و زمان‌های مختلف متفاوت است.

گزینه «۲»: با توجه به تعریف فقر نسبی، محاسبه تعداد افراد فقیر بسیار سخت، پیچیده و شاید ناممکن است. در نتیجه مفهوم فقر مطلق به کار گرفته می‌شود.

گزینه «۳»: در شاخص فقر مطلق، ارزش دلار از طریق روش برابری قدرت خرید محاسبه می‌شود.

(اقتصاد، رکود، بیکاری و فقر، صفحه‌های ۸۸ و ۸۹)

۱۶۷- گزینه «۱»

با کاهش تولید و پدید آمدن رکود، کارگران کمتری هم مورد نیاز است و سرمایه کمتری مورد استفاده قرار می‌گیرد؛ در چنین شرایطی اقتصاد دارای منابع بیکاری است که این منابع می‌توانست برای تولید کالا و خدمات استفاده شود اما از آن‌ها برای تولید هیچ چیز استفاده نمی‌شود. وجود این منابع بیکار سبب می‌شود که کشور در زیر مرز امکانات تولید قرار گیرد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۲»: در چنین شرایطی نیاز به افزایش منابع نیست، زیرا منابع بیکاری داریم که می‌توانیم از آن‌ها استفاده کنیم. اگر روی مرز امکانات قرار داشتیم برای رسیدن به نقطه خارج از منحنی مرز امکانات تولید، افزایش منابع لازم بود.

گزینه «۳»: جمعیت زیر ۱۵ سال جزء جمعیت فعال محسوب نمی‌شوند، در نتیجه تأثیری در میزان بیکاری نیز ندارند.

گزینه «۴»: وقتی یک اقتصاد منابع غیرفعال دارد، هیچ احتیاجی به انتقال منابع از تولید یک کالا به تولید کالای دیگر نیست.

(اقتصاد، رکود، بیکاری و فقر، صفحه‌های ۸۳ و ۸۵)

۱۶۸- گزینه «۱»

(فارج از کشور ۱۴۰۳)

الف) بیکاری دوره‌ای: بیکاری‌ای که هنگام رکود اقتصادی رخ می‌دهد. در دوره رکود، تولید کاهش می‌یابد و به همین دلیل شرکت‌ها استخدام خود را متوقف می‌کنند یا بخشی از نیروهای خود را بیکار می‌کنند.

ب)

میلیون نفر $12 = 9 + 3$ = جمعیت بیکار + جمعیت شاغل = جمعیت فعال

$$\text{درصد} = 25 = \frac{3}{12} \times 100 = \frac{\text{جمعیت بیکار}}{\text{جمعیت فعال}} \times 100 = \text{نرخ بیکاری}$$

ج)

جمعیت زیر ۱۵ سال + جمعیت ۱۵ سال و بالاتر = جمعیت کل کشور

جمعیت زیر ۱۵ سال - جمعیت کل = جمعیت ۱۵ سال و بالاتر $\Rightarrow$

میلیون نفر $35 = 45 - 10$

جمعیت فعال + جمعیت غیرفعال = جمعیت ۱۵ سال و بالاتر

جمعیت فعال - جمعیت ۱۵ سال و بالاتر = جمعیت غیرفعال $\Rightarrow$

میلیون نفر $23 = 35 - 12$

(اقتصاد، رکود، بیکاری و فقر، صفحه‌های ۸۵ تا ۸۷)

۱۶۹- گزینه «۱»

(امسان عالی‌نژاد)

یکی از وظایف دولت در هر کشوری، اجرای سیاست‌های فقرزدایی و برقراری عدالت است. دولت‌ها موظفاند از طریق حمایت از شرکت‌های تولیدی و مبارزه با فساد، با فقر و بیکاری مبارزه کنند. مردم نیز برای حفاظت از پیشرفت‌های اقتصادی خود در مقابل ویروس فقر مسئولیت دارند. آنها می‌توانند از طریق ایجاد نهادهای توانمندسازی، خیریه، کمک‌های مردمی و نیز تأسیس صندوق‌های قرض‌الحسنه و فعالیت‌های جهادی، از یکدیگر در برابر خطر فقر و نابرابری محافظت کنند.

(اقتصاد، رکود، بیکاری و فقر، صفحه ۹۰)

۱۷۰- گزینه «۲»

(آفرین ساپری)

- بیکاری فصلی: بیکاری لبو فروشان در تابستان (الف)

- بیکاری دوره‌ای: بیکاری‌ای که هنگام رکود اقتصادی رخ می‌دهد. (ج)

- افرادی که به تازگی در حال ورود به بازار کار هستند: بیکاری اصطلاحی (د)

- نیروی کار با مدرک فیزیوتراپی وجود دارد، ولی بیمارستان و مراکز درمانی

به نیروی پرستار نیاز دارند: بیکاری ساختاری (ب)

(اقتصاد، رکود، بیکاری و فقر، صفحه ۸۷)

دَفتر چَه پاسخ ✓

عمومی دوازدهم

رشته انسانی

۲۸ آذر ماه ۱۴۰۴

طراحان به ترتیب حروف الفبا

فارسی	حسین پرهیزگار، سعید جعفری، نازنین فاطمه حاجیلو، ابوالفضل عباسزاده، محسن فدایی
دین و زندگی	محسن بیاتی، سکینه گلشنی، محمدمهدی مانده‌علی، مرتضی محسنی‌کبیر، میثم هاشمی
زبان انگلیسی	رحمت‌اله استیری، ایمان حسن‌پور، محمدمهدی دغلاوی، عقیل محمدی‌روش

گزینشگران و ویراستاران به ترتیب حروف الفبا

نام درس	مسئول درس و گزینشگر	گروه ویراستاری	رتبه برتر	مسئول درس‌های مستندسازی
فارسی	نازنین فاطمه حاجیلو	محسن اصغری، مرتضی منشاری	—	فریبا رتوفی، مهدی یعقوبیان، محسن جمشیدی، زهرا شمسایی
دین و زندگی	محمدمهدی مانده‌علی	امیرمهدی افشار، یاسین ساعدی	فاطمه محمدی	سجاد حقیقی‌پور، مجتبی رضازاده، علی ابراهیمی‌آرانی
اقلیت‌های مذهبی	دبورا حاتانیان	معصومه شاعری	—	—
زبان انگلیسی	رحمت‌اله استیری	مانده سالاری، فاطمه نقدی	مانده سالاری، محمدسعید رضایی	سپهر اشتیاقی، علیرضا رمضانزاده

کلاس‌های آنلاین عمومی

نام درس	نام دبیر	روز	ساعت
زبان انگلیسی ۳	محدثه مرآتی	سه شنبه	۱۷-۱۸
عربی، زبان قرآن ۳	ابوطالب درانی	سه شنبه	۱۹-۲۰
دین و زندگی ۳	سجاد حقیقی‌پور	چهارشنبه	۱۹-۲۰
فارسی ۳	نازنین حاجیلو	پنج‌شنبه	۱۹-۲۰

مدیر گروه	الهام محمدی
مسئول دفترچه	معصومه شاعری
مستندسازی و مطابقت با مصوبات	مدیر، محیا اصغری، مسئول دفترچه، فریبا رتوفی
حروف‌نگار و صفحه‌آرا	زهرا تاجیک
ناظر چاپ	حمید عباسی

گروه آزمون

بنیاد علمی آموزشی قلم‌چی (وقف عام)

آدرس دفتر مرکزی: خیابان انقلاب - بین صبا و فلسطین - پلاک ۹۲۳ - تلفن چهار رقمی: ۰۲۱-۶۴۶۳

فارسی ۳

۲۰۱- گزینه ۴»

(تأزین فاطمه هابیلومفازاره)

واژه طاق در این عبارت، به معنای «سقف خمیده و محدب، سقف قوسی شکل که با آجر بر روی اطاق یا جایی دیگر می‌سازند» است.
در گزینه «۴» نیز، منظور از طاق، سقفی خمیده و قوسی شکل (همانند شکل ابرو) است.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: طاق به معنای «بی‌همتا و یکتا» است.
گزینه «۲»: طاق به معنای «مفرد و تنها، یکتا» است.
گزینه «۳»: طاق به معنای «پوان و عمارت» است.
معنای بیت گزینه «۲»: خاقانی در این شعر می‌گوید: عشق، انسان تنها و تهی از تعلقات را می‌پذیرد و پذیرای کسی که جفت باشد و به چیزهای دیگر نیز علاقه داشته باشد، نیست؛ پس اگر می‌خواهی به شیوه و مسلک عشق دربیایی، باید طاق و مفرد و خالی از تعلقات باشی.

(واژه، صفحه ۶۷)

۲۰۲- گزینه ۳»

(تأزین فاطمه هابیلومفازاره)

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: گشت‌گذار
گزینه «۲»: حوزه
گزینه «۴»: غرفه

(املا، صفحه‌های ۷۲، ۷۳ و ۷۵)

۲۰۳- گزینه ۱»

(تأزین فاطمه هابیلومفازاره)

خط (هسته)، درشت (وابسته پسین از نوع صفت بیانی)، بسیار (وابسته وابسته از نوع قید صفت)، روشن (وابسته پسین از نوع صفت بیانی)

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۲»: نمودار گروه اسمی، درست کشیده شده است. / آواز (هسته)، پر (وابسته پسین از نوع مضاف‌الیه)، جبرئیل (وابسته وابسته از نوع مضاف‌الیه مضاف‌الیه)
گزینه «۳»: شکل درست نمودار گروه اسمی، این گونه است:

سی و پنج فرسنگ راه

سی و پنج (وابسته پیشین از نوع صفت شمارشی)، فرسنگ (وابسته وابسته از نوع ممیز)، راه (هسته)

گزینه «۴»: شکل درست نمودار گروه اسمی، این گونه است:

زبان گویای خدا

زبان (هسته)، گویا (وابسته پسین از نوع صفت بیانی)، خدا (وابسته پسین از نوع مضاف‌الیه)

(دستور، صفحه‌های ۶۷، ۶۹، ۷۶ و ۷۷)

۲۰۴- گزینه ۱»

(تأزین فاطمه هابیلومفازاره)

نوع این جمله، مرکب است: نامه برادر با من همان کرد (جمله اول) که (پیوند وابسته‌ساز) شعر و چنگ رودکی با امیر سامانی [کرد] (جمله دوم)
بقیه گزینه‌ها، پیوند هم‌پایه‌ساز (اما، ولی، و) دارند و جملات مرکب محسوب نمی‌شوند.

نکته مهم درسی:

هنگامی که دو جمله، با پیوندهای وابسته‌ساز (که، در صورتی که، اگر، چون (به معنای به دلیل ...)) به هم متصل شوند، یک جمله مرکب پدید خواهد آمد؛ اما

هنگامی که دو جمله با پیوندهای هم‌پایه‌ساز (مانند اما، ولی، یا، و) به هم متصل شوند، جمله مرکبی پدید نخواهد آمد و جمله‌ها ساده هستند.

(دستور، صفحه‌های ۶۳، ۸۲ و ۸۳)

۲۰۵- گزینه ۲»

(ابوالفضل عباس‌زاده)

کلمه «الماس‌پر» تشبیه درون‌واژه‌ای دارد (پر مرغان را به الماس تشبیه کرده است).
در همه گزینه‌ها به جز گزینه «۲» تشبیه دیده می‌شود.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: زندان شهر (شهر به زندان مانند شده است).
گزینه «۳»: چهار تشبیه وجود دارد: ۱: گل‌های رنگین و معطر شعر (شعر به گل‌های رنگین و معطر مانند شده است). ۲: گل‌های رنگین و معطر خیال (خیال به گل مانند شده است). ۳: گل‌های رنگین و معطر احساس (احساس به گل مانند شده است). ۴: سموم سرد عقل (عقل (امور عقلی) به سموم سرد مانند شده است).
گزینه «۴»: قندیل زیبای پروین (خوشه یا ستارگان پروین به قندیل مانند شده است).

(آرایه، صفحه‌های ۷۳ و ۷۵)

۲۰۶- گزینه ۲»

(مفسر خرابی، شیراز)

«صد» مجاز از «بسیار» / «سر و تن» مجاز از «کل وجود» / «تیغ» مجاز از «شمشیر» / «چوب» مجاز از «گیاه نی».

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: فاقد مجاز
گزینه «۳»: «مرداد» مجاز از «تابستان» / «دی» مجاز از «زمستان»
گزینه «۴»: «نفس» مجاز از «سخن»

(آرایه، صفحه ۶۴)

۲۰۷- گزینه ۳»

(سعید معفری)

گزینه «۳» حسب حال است؛ زیرا نویسنده به شرح احوال زندگی خود می‌پردازد و گزارشی از خاطرات دوران کودکی خود را بیان می‌کند.

(قلمرو ادبی، صفحه‌های ۷۳، ۷۵، ۷۹ و ۸۱)

۲۰۸- گزینه ۴»

(مفسر خرابی، شیراز)

از عبارت چه خوش گفته‌اند که «امپراتوری‌های بزرگ هم مانند آدم‌های ثروتمند، معمولاً از سوء هاضمه می‌میرند»، «مفهوم کشورگشایی و جنگ‌طلبی» دریافت می‌گردد. (زیرا ولع و حرص امپراتوران بزرگ را برای گسترش دادن سرزمین‌های تحت حکمرانی خود، نشان می‌دهد).

(مفهوم، صفحه ۶۴)

۲۰۹- گزینه ۲»

(سعید معفری)

بیت گزینه «۲» درباره کشاورزی نیست؛ بلکه منظور نویسنده «مادی شدن مردم» و رواج اندیشه‌های مادی است.

(مفهوم، صفحه‌های ۷۲، ۷۳ و ۷۵)

۲۱۰- گزینه ۲»

(فسین پرهیزگار - سبزوار)

جمع و تفریق محاسبات مردم، طفیلی بودن را تداعی می‌کند و گوشه یک اتاق پر کارمند، پناه بردن به کنجی را.

(مفهوم، صفحه ۸۷)

دین و زندگی (۳)

۲۱۱- گزینه «۱»

(میثم هاشمی)

عواملی مثل شیطان فقط می‌توانند ما را وسوسه کنند و این انسان است که زندگی شقاوت‌بار خود را رقم می‌زند. سایر گزینه‌ها درست هستند.

انسان به کمک اختیار می‌تواند مراحل کمال را طی کند. در واقع عواملی همچون شیطان، شرایط فرهنگی و اجتماعی، دوستان، رسانه‌ها و هر عامل دیگر فقط در حد وسوسه و تحریک نقش دارند و این خود انسان است که سرنوشت شقاوت‌بار خود را رقم می‌زند و آینده خود را تباه می‌سازد. پس انسان گناه‌کار در گرو عمل خویش است.

(درس ۷، صفحه ۸۳)

۲۱۲- گزینه «۳»

(میثم هاشمی)

خداوند حکیم امیال و غرایز و گرایش‌های گوناگونی در وجود انسان قرار داده تا به وسیله آن‌ها حیات مادی و معنوی خود را سامان دهد و تکامل بخشد؛ امیال و غرایز برای حیات مادی و گرایش به خیر و نیکی برای حیات معنوی.

(درس ۷، صفحه ۸۳)

۲۱۳- گزینه «۱»

(میثم هاشمی)

سنت ابتلاء در اصطلاح دینی به معنای قرار دادن فرد در شرایط و موقعیتی است که صفات درونی خود را بروز دهد و درستی یا نادرستی آنچه را که ادعا کرده مشخص کند.

(درس ۶، صفحه ۶۹)

۲۱۴- گزینه «۳»

(سکینه کلشنی)

این‌که خداوند، سنت و قانون خود را بر این قرار داده که هرکس هر کدام از این دو راه (حق یا باطل) را برگزیند، بتواند از همین امکاناتی که خدا در اختیارش قرار داده (مانند قدرت اراده، توان جسمی و فکری، امکانات موجود در جهان خلقت و ...) استفاده کند تا در همان مسیری که انتخاب کرده است به پیش رود، نشانگر و در ارتباط با سنت «امداد عام الهی» می‌باشد.

(درس ۶، صفحه ۷۲)

۲۱۵- گزینه «۲»

(معموری مانده علی)

«توجیه» گناه و «عادت» به آن، از پرتگاه‌های خطرناک سقوط در وادی ضلالت است.

(درس ۷، صفحه ۸۸)

۲۱۶- گزینه «۴»

(مسن بیاتی)

امام صادق (ع) درباره فکر گناه بیان می‌کنند که حضرت عیسی (ع) در سخنی با حواریون فرمود: «موسی بن عمران به شما دستور داد که زنا نکنید اما من به شما فرمان می‌دهم که حتی فکر زنا را نیز به خاطر نیاورید چه برسد به این که آن عمل را انجام دهید، زیرا هرکس که فکر آن را بکند مانند کسی است که در ساختمانی آتش روشن کند که در این صورت دود آتش، خانه را سیاه می‌کند، گرچه ظاهر خانه سالم است.»

(درس ۷، صفحه ۸۸)

۲۱۷- گزینه «۳»

(مرتضی ممسنی‌کبیر)

این جمله مؤید جلوه‌هایی از سنت «توفیق الهی» است، یعنی ایجاد زمینه مناسب برای رشد و تعالی شخص مؤمن. در کسب توفیق الهی، عوامل درونی مانند داشتن روحیه حق‌پذیری هم نقشی تعیین‌کننده دارد و آیه شریفه «وَالَّذِينَ جَاهَدُوا فِينَا لَنَهْدِيَنَّهُمْ سُبُلَنَا وَإِنَّ اللَّهَ لَمَعَ الْمُحْسِنِينَ» و کسانی که در راه ما جهاد [تلاش] کنند حتماً آنان را به راه‌های خود هدایت می‌کنیم و در حقیقت خداوند با نیکوکاران است.» درباره این سنت الهی است.

(درس ۶، صفحه‌های ۶۷ و ۷۳)

۲۱۸- گزینه «۲»

(مرتضی ممسنی‌کبیر)

در تعلیم دینی آمده است که صلۀ رحم و محبت به خویشان و دادن صدقه، عمر را افزایش می‌دهد. احسان به والدین، امانت‌داری، لقمه حلال، آب دادن به درخت تشنه یا سیراب کردن حیوانات و نیز برطرف کردن اندوه و غصه دیگران زندگی را بهبود می‌بخشد.

(درس ۶، صفحه ۷۶)

۲۱۹- گزینه «۳»

(مسن بیاتی)

از بین بردن آرامش خاطر: گناه بر وجدان انسان اثر می‌گذارد و شخص را از درون ناراحت می‌کند. حضرت علی (ع) می‌فرماید: «گاهی، یک لحظه گناه، اندوه و حزن طولانی به دنبال دارد.» قساوت قلب با تکرار گناه در وجود انسان پیدا می‌شود.

(درس ۷، صفحه ۹۰)

۲۲۰- گزینه «۳»

(مرتضی ممسنی‌کبیر)

حفظ آبروی بندگان گناهکار توسط خداوند، مصداقی از سنت سبقت رحمت بر غضب الهی است و عبارت شریفه «مَنْ جَاءَ بِالْحَسَنَةِ فَلَهُ عَشْرُ امْتَالِهَا» کسی که کار نیکی بیاورد، ده برابر آن [پاداش] می‌گیرد.

(درس ۶، صفحه‌های ۶۸، ۷۳ و ۷۴)

زبان انگلیسی ۳

۲۲۱- گزینه «۲»

(ایمان حسن پور)

ترجمه جمله: «هنگام درمان سوختگی دست، بهتر است فوراً روی ناحیه آسیب دیده یخ بگذارید تا از آسیب بیشتر جلوگیری شود.»

(۱) به طور تصادفی، سهواً

(۲) فوراً

(۳) به طور فزاینده

(۴) به طور مؤثر

(واژگان، برگرفته از سؤال ۷ امتحان نهایی فردار ۱۴۰۴، صفحه ۵۳)

۲۲۲- گزینه «۱»

(ایمان حسن پور)

ترجمه جمله: «در بسیاری از مناطق، کودکان به دلیل کمبود مدارس و معلمان واجد شرایط، برای آموزش دیدن با مشکل مواجه هستند.»

(۱) دریافت کردن

(۲) شامل چیزی بودن

(۳) تنظیم کردن، چیدن

(۴) منتشر کردن

به ترکیب واژگانی "receive education" به معنای «درس گرفتن» توجه کنید.

(واژگان، برگرفته از سؤال ۷ امتحان نهایی فردار ۱۴۰۴، صفحه ۲۹)

۲۲۳- گزینه «۴»

(رممت اله استیری)

ترجمه جمله: «او متوجه شد که گنج واقعی زندگی اش ثروت نیست، بلکه تجربیات و خاطراتی است که خلق کرده است.»

(۱) قرن

(۲) نماد

(۳) مثال

(۴) گنج

(واژگان، برگرفته از سؤال ۷ امتحان نهایی فردار ۱۴۰۴، صفحه ۳۱)

۲۲۴- گزینه «۴»

(ایمان حسن پور)

ترجمه جمله: «وقتی فهمیدند شخصی که به او اعتماد کرده بودند در واقع خبرچین پلیس بوده، شوکه شدند.»

نکته مهم درسی:

"which" برای اشیا به کار می رود، نه برای افراد (رد گزینه «۱»). "what" به عنوان ضمیر موصولی برای اشاره به افراد استفاده نمی شود (رد گزینه «۲»). "whose" نشان دهنده مالکیت است، که در اینجا همخوانی ندارد (رد گزینه «۳»).

(گرامر، برگرفته از سؤال ۹ امتحان نهایی فردار ۱۴۰۴، صفحه های ۵۷ و ۵۸)

(گرامر)

۲۲۵- گزینه «۲»

(عقیل ممدری روش)

ترجمه جمله: «وسایلی را که گم شده بودند، می شد روی میز مدیر پیدا کرد.»

نکته مهم درسی:

"who" و "whom" به افراد اشاره دارند، نه به اشیا (رد گزینه های «۳» و «۴»). "whose" نشان دهنده مالکیت است و برای افراد یا گاهی اوقات اشیا استفاده می شود، اما در اینجا غیرضروری است (رد گزینه «۱»).

(گرامر، برگرفته از سؤال ۹ امتحان نهایی فردار ۱۴۰۴، صفحه های ۵۷ و ۵۸)

ترجمه متن درک مطلب:

در سال های اخیر، نوجوانان بیشتر و بیشتری به صورت آنلاین خرید می کنند. تنها با چند کلیک، آن ها می توانند لباس، کفش، ابزار و موارد دیگر را در آسایش در خانه خود بخرند. این روند نه تنها راحت است، بلکه برای بسیاری از جوانان هیجان انگیز نیز هست. یکی از دلایلی که نوجوانان خرید آنلاین را ترجیح می دهند، تنوع گسترده در گزینه ها است. آن ها می توانند به راحتی صدها وبسایت را برای یافتن جدیدترین ترندهای مد یا جذاب ترین گجت ها مرور کنند. فروشگاه های آنلاین اغلب تخفیف ها ارائه می دهند که خریداران جوانی را که همیشه به دنبال یک معامله خوب هستند، جذب می کند. جنبه منحصر به فرد دیگر خرید آنلاین برای نوجوانان، تأثیر رسانه های اجتماعی است. بسیاری از نوجوانان، اینفلوئنسرهای مد و سلبریتی ها را در پلتفرم هایی مانند اینستاگرام یا تیک تاک دنبال می کنند. وقتی آن ها اینفلوئنسرهای مورد علاقه خود را می بینند که برندهای خاصی را پوشیده اند، می خواهند همان کالاها را بخرند. این امر خرید آنلاین را به یک فعالیت اجتماعی تبدیل کرده است که در آن نوجوانان تجربیات خرید خود را با دوستانشان به اشتراک می گذارند و درباره شان گفتگو می کنند. با این حال، نگرانی هایی نیز وجود دارد. ممکن است نوجوانان زمان زیادی را صرف خرید آنلاین کنند یا پول خود را صرف چیزهایی کنند که واقعاً به آن ها نیاز ندارند. با وجود این چالش ها، محبوبیت خرید آنلاین در میان نوجوانان همچنان در حال رشد است و نحوه خرید آن ها را در دنیای مدرن شکل می دهد.

۲۲۶- گزینه «۳»

(مهممهری رغلاوی)

ترجمه جمله: «ایده اصلی متن چیست؟»

«خرید آنلاین در حال حاضر در میان نوجوانان محبوب می شود.»

(درک مطلب)

۲۲۷- گزینه «۱»

(مهممهری رغلاوی)

ترجمه جمله: «کلمه "variety" (تنوع) در پاراگراف «۲» از نظر معنایی به کدام یک نزدیک ترین است؟»

«"diversity" (گوناگونی)»

(۱) گوناگونی

(۲) اختیارات

(۳) محدودیت

(۴) ضرورت

(درک مطلب)

۲۲۸- گزینه «۱»

(مهممهری رغلاوی)

ترجمه جمله: «بر اساس متن، تأثیر رسانه های اجتماعی بر خریداران نوجوان چیست؟»

«باعث می شود همان کالاهایی را بخرند که اینفلوئنسرهای مورد علاقه شان می پوشند.»

(درک مطلب)

۲۲۹- گزینه «۲»

(مهممهری رغلاوی)

ترجمه جمله: «کلمه "they" (آن ها) در پاراگراف ۳ به چه چیزی اشاره دارد؟»

«"Many teenagers" (بسیاری از نوجوانان)»

(درک مطلب)

۲۳۰- گزینه «۴»

(مهممهری رغلاوی)

ترجمه جمله: «بر اساس متن، کدام یک از موارد زیر نادرست است؟»

«نوجوانان فقط برای خرید چیزهایی که نیاز دارند، پول خرج می کنند.»

(درک مطلب)

دفترچه پاسخ

آزمون هوش و استعداد
(دوره دوم)
۲۸ آذر

تعداد کل سؤالات آزمون: ۲۰
زمان پاسخ‌گویی: ۳۰ دقیقه

گروه تولید

مسئول آزمون	حمید لنجان‌زاده اصفهانی
مسئول دفترچه	حامد کریمی
ویراستار	آرین غلامی
طراحان	حمید اصفهانی، فاطمه راسخ، حمید گنجی، حامد کریمی، امیرعلی حسینی‌زاده، فرزاد شیرمحمدلی
حروف‌چینی و صفحه‌آرایی	معصومه روحانیان
ناظر چاپ	حمید عباسی

مدیر گروه مستندسازی	محیا اصغری
مسئول درس مستندسازی	علیرضا همایون‌خواه
ویراستار مستندسازی	ستایش یآوری

استعداد تحلیلی

۲۵۱- گزینه ۲»

(حامد کریمی)

شماره الفبایی حروف الگوی مقابل را می‌سازد:

۲، ۶، ۱۲، ۲۰، ۳۰، ۴۰

حاصل ضرب یک و دو: ۲

حاصل ضرب دو و سه: ۶

حاصل ضرب سه و چهار: ۱۲

حاصل ضرب چهار و پنج: ۲۰

و در نهایت حاصل ضرب پنج و شش، عدد ۳۰، یعنی حرف «و» الگو را کامل می‌کند.

(الفبا، هوش کلامی)

۲۵۲- گزینه ۴»

(حامد کریمی)

جایگاه حداکثر چهار حرف تغییر نمی‌کند:

حروف	آ	ف	ا	ق	آ	س	م	ا	ن	ی
عبارت										
به ترتیب	آ	ا	ا	س	ف	ق	م	ن	ی	
الفبا										

(الفبا، هوش کلامی)

۲۵۳- گزینه ۲»

(حامد کریمی)

«موش دم‌پریده»، «مو» است که ارزش آن مجموع «م» و «و» یعنی مجموع ۲۸ و ۳۰ است که برابر با ۵۸ است.

(بازی‌های کلامی، هوش کلامی)

۲۵۴- گزینه ۳»

(مهمیر اصفهانی)

گوینده عبارت می‌گوید بعد از سال‌ها انجام یک کار، بدیهی‌ترین اصول آن را فراموش نمی‌کند، این یعنی این فرد تجربه دارد و این تجربه به او در انجام درست کار کمک می‌کند.

(ضرب‌المثل، هوش کلامی)

۲۵۵- گزینه ۳»

(مهمیر اصفهانی)

بیت اصلی ۱۵ نقطه دارد: از محبت خاراها گل می‌شود / از محبت سرکه‌ها مل می‌شود

عدد ۱۵ در تقسیم بر ۴ باقی‌مانده ۳ دارد.

(ترتیب کلمات، هوش کلامی)

۲۵۶- گزینه ۲»

(مهمیر اصفهانی)

عبارت گزینه پاسخ به شکل «جوانه با بهت و حیرت به آب می‌نگریست» درست می‌بود.

(تصمیم‌گیری، هوش کلامی)

۲۵۷- گزینه ۱»

(مهمیر اصفهانی)

کشورهای مدنظر: برزیل، ژاپن، مغولستان

(کلمه سازی، هوش کلامی)

۲۵۸- گزینه ۱»

(فاطمه راسخ)

ارقام ردیف‌ها اگر مرتب شوند، به ترتیب چهارتا چهارتا بیش‌تر می‌شوند:

۱، ۵، ۹، ۱۳

۱۰، ۱۴، ۱۸، ۲۲

۲، ۶، ۱۰، ۱۴

 $27, 31, 35, 39 \Rightarrow ? = 31, 3 + 1 = 4$

(الگوهای عددی، هوش منطقی ریاضی)

۲۵۹- گزینه ۱»

(فاطمه راسخ)

عدد بزرگ‌تر هر دسته از الگوی صورت سؤال، برابر مجموع سه عدد دیگر آن است:

 $17 = 9 + 4 + 4, 11 = 7 + 3 + 1, 10 = 5 + 4 + ? \Rightarrow ? = 1$

(الگوهای عددی، هوش منطقی ریاضی)

۲۶۰- گزینه ۴»

(غریزاد شیرمهمبرلی)

دو عدد ۵ و ۶ که حتماً در عدد هستند. برای عدد سوم، وضعیت عددهای ۱، ۷ و ۹ مشابه است، یعنی با هر کدام، تنها دو عدد می‌توان ساخت، یعنی $6 \times 2 = 12$ عدد. با عدد ۵ در جایگاه سوم هم، می‌توان یک عدد ساخت:

۵۱۶، ۵۵۶، ۵۷۶، ۵۹۶، ۱۵۶، ۷۵۶، ۹۵۶

اگر عدد سوم صفر و شش باشد ۵ عدد داریم: ۵۰۶، ۵۶۰، ۶۵۰، ۶۵۶، ۵۶۶

و اگر عدد سوم هشت باشد ۴ عدد داریم: ۵۶۸، ۵۸۶، ۶۵۸، ۸۵۶

پس کل عددها ۱۶ تاست.

(اصل ضرب، هوش منطقی ریاضی)

۲۶۱- گزینه ۴»

(غریزاد شیرمهمبرلی)

(۱) در ستون دوم از راست، عدد ۲ تنها یک جایگاه دارد. عدد ۳ در این ستون نیز معلوم می‌شود. عدد ۴ ردیف بالا هم همین‌طور.
(۲) ردیف سوم عدد ۱ را لازم دارد و تنها یک جایگاه برای آن دارد.

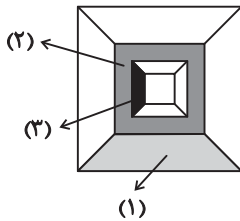
۴	۲	۳	۱
۱		۲	
		۴	
			۱

پس مساحت دایره ۱۶π و مساحت مربع $۸ \times ۸ = ۶۴$ و مساحت قسمت هاشورخورده $۱۶ - ۴\pi = ۱۶ - ۴\pi$ است.

(هنرسه، هوش منطقی ریاضی)

(ممیز کنی)

(۱): یک چهارم اختلاف مساحت مربع‌های به ضلع‌های ۱۰ و ۱۲:

$$\frac{۱۲ \times ۱۲ - ۱۰ \times ۱۰}{۴} = \frac{۴۴}{۴} = ۱۱$$

(۲): اختلاف مساحت مربع‌های به ضلع‌های ۱۰ و ۸:

$$۱۰ \times ۱۰ - ۸ \times ۸ = ۳۶$$

(۳): یک چهارم اختلاف مساحت‌های مربع‌های به ضلع‌های ۸ و ۶:

$$\frac{۸ \times ۸ - ۶ \times ۶}{۴} = ۷$$

مساحت رنگی: $۱۱ + ۳۶ + ۷ = ۵۴$

کل مساحت شکل: $۱۲ \times ۱۲ = ۱۴۴$

مساحت بخش رنگ‌نشده شکل: $۱۴۴ - ۵۴ = ۹۰$

(هنرسه، هوش منطقی ریاضی)

(فاطمه، اسخ)

۲۶۶- گزینه «۲»

هیچ خط عمودی یا افقی در مربع‌های اصلی نیست که کل مربع را به دو

نیم تقسیم کند. پس گزینه «۲» قطعاً از شکل حاصل نمی‌شود.

ساخت دیگر گزینه‌ها، با حداقل تغییر:

شکل سمت چپ	شکل وسط	شکل سمت راست	
بدون تغییر	۹۰° پادساعتگرد	۹۰° ساعتگرد	گزینه «۱»
بدون تغییر	۹۰° ساعتگرد	بدون تغییر	گزینه «۳»
۱۸۰°	بدون تغییر	۹۰° پادساعتگرد	گزینه «۴»

(کاغذ شفاف، هوش غیرکلامی)

(۳) حال در ردیف سوم، اگر به جای علامت سؤال ۲ بگذاریم، دیگر خانه خالی این ردیف عدد ۳ می‌گیرد و در ستون نخست از چپ، به جای علامت سؤال، ۲ می‌نشیند. اگر نیز به جای ۳، ۲ بگذاریم، همین قاعده را برعکس داریم. پس دو حالت داریم:

↓	۴	۲	۳	۱
→	۱		۲	
	۳	۱	۴	۲
	۲		۱	

$$\begin{aligned} 2 + 2 &= 4 \\ 3 + 3 &= 6 \end{aligned}$$

(سورکوه، هوش منطقی ریاضی)

(ممیز کنی)

۲۶۲- گزینه «۳»

$$۱۰۸ - ۲۷ = ۸۱$$

تعداد کالاهای موردنیاز:

$$۸۱ = ۳ \times ۲۷$$

پس به سه برابر کار نیاز داریم:

ولی تعداد ماشین‌ها $\frac{۶}{۸}$ و نوبت‌های کار $\frac{۲}{۳}$ شده است، پس هر نوبت باید

$$۳ \times \frac{۱}{۶} \times \frac{۳}{۲} = ۶ \text{ برابر شود، که یعنی } ۶ \times ۳ = ۱۸ \text{ دقیقه.}$$

(کسر و تناسب، هوش منطقی ریاضی)

(امیرعلی سینی‌زاده)

۲۶۳- گزینه «۳»

کسری از مخزن که در این حالت، در هر دقیقه پر یا خالی می‌شود:

$$\text{الف} \Rightarrow -\frac{۱}{۲ \times ۶۰} = -\frac{۱}{۱۲۰}$$

$$\text{ب} \Rightarrow -\frac{۱}{۳ \times ۶۰} = -\frac{۱}{۱۸۰}$$

$$\text{ج} \Rightarrow -\frac{۱}{۴ \times ۶۰} = -\frac{۱}{۲۴۰}$$

$$\text{د} \Rightarrow \frac{۱}{۲۰}$$

پس تغییر آب در این حالت، در هر دقیقه برابر است با:

$$\frac{۱}{۲۰} - \left(\frac{۱}{۱۲۰} + \frac{۱}{۱۸۰} + \frac{۱}{۲۴۰} \right) = \frac{۳۶ - (۶ + ۴ + ۳)}{۷۲۰} = \frac{۲۳}{۷۲۰} \approx \frac{۱}{۳۰}$$

پس مخزن، که $\frac{۱}{۲}$ آن کامل است، ۱۵ دقیقه بعد، پر می‌شود:

$$\frac{۱}{۲} + \left(x \times \frac{۱}{۳۰} \right) = ۱ \Rightarrow x = ۱۵$$

(کسر و تناسب، هوش منطقی ریاضی)

(ممیز اصفهانی)

۲۶۴- گزینه «۳»

اگر شعاع دایره، r باشد، ضلع مربع $۲r$ است. داریم:

$$\frac{\pi r^2}{۲\pi r} = ۲ \Rightarrow r = ۴$$

تعداد مکعب‌ها:

$$(4 \times 4) + (1 \times 4) + (1 \times 4) = 6 \times 4 = 24$$

(نقشه‌کشی، هوش غیرکلامی)

۲۶۷- گزینه «۳»

(غیرزاد شیرممرلی)

مراحل تا را پس از سوراخ برعکس طی می‌کنیم:

(تای کاغذ، هوش غیرکلامی)

۲۶۸- گزینه «۳»

(غیرزاد شیرممرلی)

اولاً واضح است وجه باید از یال نشان داده شده به وجه

بچسبد تا شکل صورت سؤال حاصل شود، بنابراین گزینه‌های

«۱» و «۴» نادرست است. همچنین از شکل گزینه «۲» مکعبی با نمای

حاصل می‌شود، نه آنچه صورت سؤال خواسته است.

(تبدیل‌های فضایی، هوش غیرکلامی)

۲۶۹- گزینه «۱»

(غیرزاد شیرممرلی)

در رد گزینه «۲» می‌توان گفت طبق نمای دوم، یکی از فلش‌ها باید در کنار دایره تمام سفید باشد.

در رد گزینه‌های «۳» و «۴» هم می‌توان گفت در هرم حاصل، مثلث

هرگز به شکل در نمی‌آید. پس تنها گزینه «۱» باقی

می‌ماند.

اما نکته جالبی در این گزینه هست و آن این‌که، در شکل رسم‌شده این گزینه، یکی از فلش‌ها در دو نمای کلی وجود ندارد. به عبارت دیگر به‌جز سطح مقطع، یکی دیگر از سطح‌های منشور نیز در دو نمای رسم‌شده صورت سؤال، پنهان است.

(تبدیل‌های فضایی، هوش غیرکلامی)

۲۷۰- گزینه «۳»

(ممیر کتبی)

حجم مدّ نظر:

